

Že evidentirati

Ocenjevanje dela posameznika naj bo osnova

LJUBLJANA — O oceni letošnjih volitev in priprav na volitve leta 1986 so razpravljali minuli četrtek na skupni seji Medobčinskega sveta SZDL in Medobčinskega sveta Zveze sindikatov ljubljanske regije.

Priprave za prihodnje volitve se morajo začeti takoj, da ne bo spet očitkov, da je vse na hitro in premalo demokratično izpeljano. Evidentiranje možnih kandidatov mora potekati tako rekoč stalno, in to od hišnih svetov in društev dalje. Sproti je treba ocenjevati člane in delegate in tiste, ki svoje naloge uspešno izpolnjujejo, predlagati za možne delegate na višjih ravneh. V delegacije je treba predlagati tiste, ki bodo sposobni oblikovati skupne državne interese in razvojne usmeritve.

Poudarjeno je bilo tudi, naj republiška konferenca SZDL in republiški svet Zveze sindikatov zagotovita nadaljnje dograjevanje političnega sistema in pripravita zadovoljive rešitve vprašanj, ki so se pojavila ob dosedanjih volitvah.

J. P.

O sanaciji Itasa

Gre za usodo 800 ljudi in njihovih družin

KOČEVJE — Izvršni svet občine Kočevje je pred kratkim obravnaval sanacijski program Itasa. Njegova glavna značilnost je, da bodo pri vseh proizvodih skušali doseči 8-odstotno profito stopnjo in bi tako sedanjo izgubo pokrili v 18 mesecih, če pa bi Itasa pomagala pri sanaciji še širša družba, bi izgubo pokrili prej.

Za uresničitev sanacije bo potrebna enotnost vseh članov kolektiva in tudi strokovnih in vodilnih delavcev. Kdor bo program zaviral, bo moral na manj odgovorno mesto ali iz delovne organizacije. V okviru izpolnjevanja sanacijskega programa bo treba posebno skrb posvetiti nagrajevanju, proizvodnji, prodaji, normiranju in delovni disciplini.

Od stališča izvršnega sveta naj omenimo le nekatera: vsi člani kolektiva morajo biti seznanjeni s sanacijskim programom in posledicami, če ga ne bi uspeli uresničiti, izločiti je treba vse, ki bi sanacijo ovirali, Itas se bo moral nujno povezovati v ožjem in širšem prostoru itd. Sklenili so tudi, da bo glavni direktor Itasa na vsaki seji izvršnega sveta poročal, kako poteka uresničevanje sanacije.

J. P.

ZAČEL SE JE JESENSKI SEJEM V NOVEM SADU

NOVI SAD — V torek so v Novem Sadu odprli 21. mednarodni jesenski novosadski sejem. To pot se bodo na sejmu predstavili pridelovalci in predelovalci hrane, sadja, zelenjave, grozdja, otroške hrane in semenskega materiala ipd. Poseben poudarek letošnjega sejma je na proizvodnji surovin za prehransko industrijo. Predstavile se bodo številne poslovne skupnosti. Domači izdelovalci strojev bodo predstavili svoje izdelke za obdelovanje sadovnjakov, vinogradov ipd. Sejem bo odprt do 7. oktobra.

STOTISOČI NAROČNIK — Jože Rušnjak (stoji) iz Ribnice je stotisoči telefonski naročnik na območju podjetja za PTT promet Ljubljana. Na telefonski priključek je čakal pet let. Je upokojenec, invalid in je imel za telefon tudi priporočilo zdravstvene službe. Na fotografiji: Jože Rušnjak se zahvaljuje za telefon in nagrade. (Foto: Prime)

OB ODKRITJU PLOŠČE — Še živeče udeleženke stavke v Povhovi tovarni izpred 50 let so imele na slavnosti častno mesto, slavnostni govornik pa je bil Janko Goleč, predsednik občinskega sindikalnega sveta. (Foto: R. Bačer)

Nadzor ni napad na kolektiv

Z delovnega pogovora ob 25-letnici Službe družbenega knjigovodstva

NOVO MESTO — 1. oktobra se je v prostorih podružnice SDK Novo mesto sestala predsednost skupnosti dolenskih občin, nato pa so v pogovoru s predstavniki SDK razčlenjevali najbolj aktualne naloge in ugotavljali, kaj bi morali v prid večje učinkovitosti še narediti. Na tak način so v delovnem vzdušju počastili 25-letnico delovanja SDK.

V izhodiščih za pogovor je direktorica SDK Joža Miklič nanizala vrsto podatkov, ki pričajo, da je zlasti na nekaterih področjih dela novomeška podružnica zelo uspešna. Tako negotovinski promet opravljajo hitreje, kot znaša povprečje v tej službi. Kontrolna služba v SDK pa ima najbolj nehalno delovno področje. Boleča je ugotovitev, da se komisije za družbeni nadzor ali delavske kontrole v združenem delu-izmikajo sodelovanju, največkrat pa omenjeni organi družbenega nadzora smatrajo ugotavljanje nepravilnosti s strani SDK celo za napad na delovno organizacijo.

SDK Novo mesto, ki posluje za območje 4 dolenskih občin, ima 132 zaposlenih, ti pa imajo opravka s 1504 uporabniki družbenih sredstev. Lani je šlo na primer skozi SDK Novo mesto čez 4 milijone plačilnih nalogov, gotovinski promet pa se je povečal za 24 odst.

Izdelali so tudi 59 analitsko-informativnih publikacij in opravili 201 inšpekcijskih pregledov. To je le

Stotisoči je Ribničan

PTT Ljubljana ima 100.000 telefonskih naročnikov

LJUBLJANA — Podjetje za PTT promet Ljubljana je pripravilo 25. septembra ob vključitvi stotisočega telefonskega naročnika na svojem območju krajsko svečanost in tiskovno konferenco. Prisostvovali so ji tudi stotisoči naročnik Jože Rušnjak iz Ribnice, 99.999, naročnica Jerica Vrhovšek iz Ljubljane in 100.001. naročnik Alojz Kerin iz Ljubljane.

● Odgovarjali so tudi na vprašanja novinarjev. Naj omenimo le odgovora na vprašanje, zakaj so težave pri vzpostavljanju telefonski zvez med Kočevjem in Ribnico in tega območja z Novim mestom. Odgovor je bil, da je za sedanje stanje kriva premajhna zmogljivost central v Kočevju in Novem mestu. Zveze med Kočevjem in Ribnico bodo boljše po razširitvi telefonske centrale v Kočevju (novi prizidek h kočevski pošti je že v gradnji). Za slabe zveze Ribnice, Kočevja in Ljubljane z Novim mestom je kriva tudi preobremenjena centrala v Novem mestu. Zveze bodo izboljšali s tako imenovanimi prečnimi zvezami preko Zasavja do Novega mesta, kar bo po sedanjih načrtih uresničeno predvidoma v letu 1986.

Vsi trije gostje so prejeli za nagrado telefonske aparate, po sklepu delavskega sveta pa so oproščeni plačila enoletne naročnine, 100.000 naročnik upokojenec Jože Rušnjak je oproščen

J. PRIMC

V Kočevju dozidavajo pošto poslopje

Zmogljivosti bodo več kot podvojene

KOČEVJE — V začetku septembra letos so začeli v Kočevju graditi prizidek k stavbi pošte. „Gradnja tega objekta je osnova za nadaljnji razvoj poštne in telekomunikacijske dejavnosti na območju občin Kočevje in Ribnica“, je poudaril direktor investicijskega sektorja Podjetja za PTT promet Ljubljana, Nedeljko Djurič. Gradbeni del te investicije bo po pogodbi končan v 10 mesecih in pol, veljal pa bo okoli 150 milijonov dinarjev. Prostor kočevske pošte bodo merili po dograditvi prizidka skupno okoli 1.900 kv. metrov in bodo zadoščali za potrebe poštne dejavnosti za naslednjih 35 do 40 let.

Telefonska centrala ima zdaj 1600 priključkov in vsi so oddani. Centrala je popolnoma izkoriščena. Zda bodo v prvi fazi, se pravi v naslednjem srednjeročnem planu, montirali novo centralo, ki bo imela skupno 4.000 priključkov (pri čemer so vsteti tudi sedanji) in ustrezne zmogljivosti za povečavo s končnimi centralami. S tem se bodo močno izboljšale telefonske zveze na vsem območju občin Kočevje in Ribnica.

J. PRIMC

Važen delavski mejnik

Ob 50-letnici uspele stavke tekstilnih delavk je Karolina Cigoj, ena njenih udeleženk, odkrila ploščo

NOVO MESTO — 29. septembra dopoldne je bila pred Novolesovim salonom pohištva slovesnost ob odkritju spominske plošče v spomin na 50-letnico stavke tekstilnih delavk v tovarni Jožka Povha. Devet še živečih udeleženk je bilo med gosti, ploščo pa je odkrila Karolina Cigoj, ena takratnih organizatork stavke.

S tem ko je 26 šivilj v nekdanji Povhovi tovarni ustavilo stroje zaradi nenehnega zniževanja mezd, ker jim niso plačali nadur in niso imele pravice do plačanega dopusta, tovarnar pa jim je od plače odtegoval še za razna popravila, se je začela prva stavka tekstilnih delavk. Stavko je vodil in organiziral takratni okrožni komite KPJ, ki ga je vodil sekretar Srečko

Preželj, z delavkami pa je imel največ neposrednega stika član komiteja Franc Lakner. Delavke so se nekaj dni pogajale za svoje pravice, peti dan pa je delodajalec popustil in ugodil njihovim pravičnim zahtevam.

Uspela stavka je takrat na široko odjeknila ne le med Novomeščani, ampak po vsej državi. O njej je kot o primeru uspele stavke poročal v pismu centralnemu komiteju KPJ tudi Josip Broz.

Zmaga organiziranih tekstilnih delavk je pripomogla k hitrejšemu uveljavljanju naprednih sil in ugledu ilegalne Komunistične partije. Na slavnosti je spomin na te dogodke obudil Janko Goleč, predsednik občinskega sindikalnega sveta, ki pa se je v govoru dotaknil tudi današnjih razmer in nalog sindikatov. Predvsem je poudaril, da se morajo delavci v vsaki OZD zavedati neposredne odvisnosti njihovega položaja, tako od produktivnosti lastnega dela kot od dobrega gospodarjenja z družbenimi sredstvi in ustvarjenim dohodkom.

Kulturni program v izvedbi godbe na pihala in Dolenjskega okteta je slovesnost popestril, plošča pa bo mlajše rodove spominjala na čase, ko se je novomeški proletariat začel politično prebujati.

R. B.

RAZSTAVA IN BILTEN

SEVNICA — Mesec požarne varnosti, za kar je proglašen ves oktober, so že prvi dan obeležili z razstavo likovnih del namajšjih iz malih šol in vrtec v vsej občini. Razstavo najuspešnejših del so odprli v avli galskega doma v ponedeljek.

LEVSTIKOVI NAGRAJENI

LJUBLJANA — Mladinska knjiga je prejšnji teden podelila tradicionalne Levstikove nagrade. Za leto 1983 so jih prejeli: pisatelj Vitomil Zupan za knjigo „Potovanje v tisočera mesta“, akademska slikarka Marija Lucija Stupica za ilustracije v knjigah „Regica in skokica“, „Leteci kovček“ in „Dvanajst mesecev“ in akademski slikar Matjaž Schmidt za knjigo „Nejčev prvi leksikon“.

ČEŠKO PRIZNANJE LABODU

NOVO MESTO — Gospodarska zbornica Slovenije je podelila priznanje za dolgoletno poslovno sodelovanje dvema Labodovima tujima sodelavcema, El Mjorju in Melki. Obe holandski firmi sodelujeta z Labodom že 15 oziroma 14 let. V tem času nista le pomagali povečati izvoz, marveč sta utrjevala tudi višje oblike sodelovanja. Na svečanosti, ki jo je Labod pripravil za svoje tuje poslovne sodelavce, so podelili še 20 diplom. Ob tej priložnosti je ataše češkoslovaškega konzulata v Jugoslaviji izročil Labodu priznanje češkoslovaške bombazne industrije za zasluge pri razvoju mednarodnega sodelovanja na področju tekstilne industrije in priznanje Kazimiru Rupniku, vodji nabave v Labodu.

● Osrednji prispevek v današnji Prilogi je zapis o novi prašičji farmi krškega Agrokombinata na Pristavi. Za nekatero je ta objekt dodatnih 30.000 stokilogramskih prašičev letno, drugi pa gledajo farmo z ekološkimi očmi, boje se, da bo objekt onesnažil okolico in ogrozil podtalnico. Besedo smo dali enim in drugim.

● Nedavni obrtni sejem v Celju je prenetel predvsem s pestro ponudbo, čeprav drobno gospodarstvo, kot danes imenujemo obrt, tišči k tlom še veliko največkrat nepotrebnih ovir.

● Tudi tokrat objavljamo nadaljevanje doživetij naših novinarjev, ki sta se z avtomodom odpravila na sever Evrope. Sredi Stockholma sta se znašla v vrtincu političnih dogajanj, ki po svoje kroje današnji svet.

PRAZNIČNI DNEVI KOSTANJEVIČANOV

KOSTANJEVICA — Letošnji krajevni praznik so Kostanjevičani združili z jubileji združenega dela in društev, ki bistveno prispevajo k razvoju in drugačni podobi te krajevne skupnosti. Tako bodo kulturne in športne prireditve, ki se bodo zvrstile od 6. do 21. oktobra, hkrati obogatitev srebrnega jubileja Sópove temeljne organizacije Ikon, 20-letnice Jamarskega kluba Kostanjevica in Radiokluba Prekopa ter 10-letnice Iskre-IEZE tozd Industrijska elektronika Kostanjevica. Otvoritve gozdne cest M. Vodenice — Polom, Doma Ljudske tehnike na Prekopi, obnovljene javne razsvetljave in obnovljene Kostanjeviške jame bodo najpomembnejše pridobitve prazničnih dni.

KITAJSKA DELEGACIJA NA MIRNI — Prejšnji teden je mirensko delovno organizacijo Dano in HP Kolinsko - tozd tovarno za predelavo krompirja obiskala kitajska delegacija iz pokrajine Šanghaj. Gostje, ki jih je vodil podpredsednik ministrstva za lahko industrijo Wan Liang - Shi, v delegaciji pa sta bila še Han Xue-Yan ter Chen Tie — Zheng, so se zanimali za proizvodnjo brezalkoholnih in alkoholnih pijač, esenc, baz in arom v Dani ter za predelavo krompirja in proizvodnjo otroške hrane v Kolinski. Na sliki: kitajski gospodarstveniki si ogledujejo proizvode Kolinske. (Foto: Slavko Dokl)

Za višjo raven sodelovanja

Novoles in Gozdno gospodarstvo Novo mesto sta svečano podpisala sporazum o dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju — Zgled še za druge

DOL. TOPLICE — V navzočnosti številnih predstavnikov obeh delovnih organizacij, občine in regije so v prostorih gostišča Rog 28. septembra svečano podpisali sporazum, ki kolektivoma s 3720 zaposlenimi prinaša novo obdobje in še tesnejše stike, ki trajajo domala 40 let.

Kot je povedal Janez Bajuk, predsednik kolegijskega poslovodnega organa v Novolesu, gre za formalno obliko in izhodišča, s katerimi bodo v Novolesu in GG, posebno pri bodočem razvoju, vezi še trdnješe.

Sicer pa novi sporazum zajema v glavnem pet področij: skupno planiranje, ugotavljanje in razporejanje skupnega prihodka, skupne razvojne usmeritve in naložbe, skupno financiranje in politiko zaposlovanja. Izrednega pomena je zlasti skupno načrtovanje odločen investicij in skupno financiranje.

Precejšnji meri v življenju že dogajalo in gre le za višjo obliko dosedanjih poslovno-tehničnih vezi. S tem so uresničeni tudi sklepi lanske problemske konference ZK. Primer Novolesa in GG pa v občini Novo mesto in na Dolenjskem ne bi smel biti osamljen. Za podobne stike so možnosti še v marsikateri delovni organizaciji.

Poglavje, ki govori o sodelovanju pri zaposlovanju delavcev, je namenjeno predvsem reševanju številnih primerov invalidnih gozdnih delavcev, ki ne morejo več opravljati najtežjih del na prostem, lahko pa bodo dobri delavci v tovarni.

Tudi Jože Petrič, direktor GG Novo mesto, je poudarjal, da je medsebojno zaupanje v obeh kolektivih že preverjeno, novi sporazum pa pomeni na papirju to, kar se je v

R. BAČER

Ob koncu tedna se bo še nadaljevalo nestalno vreme z občasnimi padavinami.

Največji so tudi najboljši

Med 200 največjimi delovnimi organizacijami v Jugoslaviji le IMV in Krka

JUGOSLAVIJA — „Vsi želijo biti veliki, samo najboljšim to uspeva.“ Ta Cervantesova misel je tudi geslo posebne priloge Ekonomske politike o 200 največjih organizacijah združenega dela v Jugoslaviji. V štirih rang listah prinaša Ekonomska politika spisek 140 največjih proizvodnih organizacij, 60 največjih organizacij združenega dela s področja trgovine in gostinstva ter 20 največjih prometnih organizacij. Kriterij je skupni prihodek v letu 1983.

In zakaj uspeva samo najboljšim, da so veliki? 220 največjih organizacij združenega dela je namreč v letu 1983 ustvarilo 62 odst. skupnega prihodka vsega jugoslovanskega gospodarstva. V teh ozidih je zaposlenih samo 45 odst. vseh delavcev, produktivnost je večja (dohodek in amortizacija). Med največjimi pa mesto ni nikomur že vnaprej zagotovljeno, saj je s spiska izpadlo 11 ozdov.

Med 140 proizvodnimi organizacijami se na vrhu ni nič spremenilo. Spet je na prvem mestu INA, drugi je Naftagas in tretji Rudarsko-metalurški kombinat iz Zenice. Med slovenskimi ozidi je na prvem mestu Iskra, ki je zavzela 12. mesto, 15. je TAM, 17. Slovenske železarnice, 18. je Gorenje, Šele na 82. mestu je novomeška IMV.

KADROVSKE NOVICE

FRANC ŠALIJA — direktor Dolenjskega muzeja. Za novega ravnatelja je svet dolenjskega muzeja izvolil dipl. sociologa Franca Šalijsa, ki je dolžnost prevzel 1. oktobra. Dosedanji ravnatelj Ludvik Tončič bo po novem opravljal nalogo strokovnega svetovalca.

BOŠTJAN ŠPILER — direktor Dolenjskega projekcijskega biroja. Ta projektantska delovna organizacija je za direktorja izvolila dipl. inž. Boštjana Špilera, doslej pa je bil v. d. direktor Janko Petrič.

IGOR GRUDEN — direktor Gorjancev. Ob upokojitvi dosedanjega dolgoletnega direktorja avto-prevoznika in turističnega podjetja Gorjanci Straža, Stefana Galica, so za novega direktorja izvolili Igorja Grudena ki je bil doslej zaposlen v IMV.

Krka, tovarna zdravil pa na 132., vendar ta leta 1983 ni bila na spisku največjih. Tudi sicer se je Slovenija dobro odrezala, saj je med največjih 140 utrla pot na novo kar pet delovnih organizacij. Poleg Krke še Timav iz Sežane, Peko, Industrija usnja Vrhnika ter Planika.

Med trgovskimi ozidi je spet na prvem mestu prodajalec naftnih derivatov Jugopetrol, na četrtem mestu je slovenski Petrol, 9. je ABC Pomurka, 10. je Mercator, 12. Emona itd. Med temi seveda za našega področja nimamo predstavnikov.

Med prometnimi organizacijami je največji ŽTP Beograd, železniško gospodarstvo Ljubljana je na 4. mestu, Integral je 8., seveda pa „Gorjanec“ ne bomo našli na tem spisku.

Med zavarovalnicami je Triglav zavzel 3. mesto v Jugoslaviji, prav tako je 3. mesto zavzela med bankami Ljubljanska banka, med temeljnimi bankami pa je naša dolenjska na 53. mestu.

Na absolutni lestvici največjih ozdov z nad 4,5 milijarde skupnega prihodka je vrstni red med prvimi tremi isti kot pri proizvodnih organizacijah, medtem ko IMV „pada“ na 130. mesto in Krka na 202.

Če je res, da so največji tudi najboljši in je publikacija „200 največjih“ resnična podoba dogajanja v jugoslovanskem gospodarstvu, potem se v naši regiji ne moremo pohvaliti z dosežki. Če na prvi pogled je namreč očitno, da v drugih slovenskih regijah premorejo več velikano.

J. S.

NAŠA ANKETA

Se tako bojimo kritike?

To pot smo zadeli ob izredno občutljivo področje naših družbenih in medčloveških odnosov. Ko gre namreč za kritiko tistih na vodilnih mestih, nam zmanjka sape. A ne vedno in povsod. V gostilni in po hodnikih je slišati marsikaj za javno, odkrito in pošteno besedo se ne ogreva nihče. Torej je pri nas še prisoten strah pred posledicami, ki jih taka javna kritika prinaša s sabo. Toda če bomo hoteli premagati leta in leta kopičene slabosti, bomo morali spregovoriti bolj kritično o vodilnih pa tudi o našem lastnem ravnanju na delovnem mestu, v krajevni skupnosti ali družbenopolitični organizaciji. Sicer pa bi vedel sleherni izmed novinarjev, ki je to pot zbral podatke za anketo, o tem napisati dolgo in morda tudi tragikomično zgodbo. Bili so vse vrste izgovorov — od tistega, „zakaj ravno mene“, „veš, jaz si ne morem privoščiti tega“, „če bom kaj rekel čez onega, pri meni ne bo več kupoval“ in podobno. Pa vendar nam je uspelo dobiti nekaj manj strahopetnih ljudi, ki so si upali povedati nekaj besed o naših vodilnih in pogledati v objektiv fotoaparata.

TONE ZUPANČIČ, Daljnji vrh: „Gotovo je, da na vodilnih položajih niso samo najbolj sposobni ljudje, sicer danes ne bi bili priča takšni gospodarski krizi. Po drugi strani pa tudi ni prijetno biti na vodilnem mestu. Vodilne lahko vsi kritizirajo, zato je tudi tako težko dobiti občane, ki bi hoteli prevzeti funkcije. Na vasi je že tako, da nekateri opravljajo po več funkcij, drugi pa nobene.“

JOŽE KOČEVAR, avtoelektrikar v Metku, Metlika: „Štiri leta sem v tej firmi in lahko rečem, da na vodilnih mestih niso bili pravi ljudje. Že nekajkrat smo razpadli, zdaj se to dogaja Metku. Pri Novolesu v sosesčini trdno stojijo in imajo prihodnost, pri nas pa še za plače ni denarja. Drugod so na vodilnih mestih pravi in nepravilni ljudje. Čez metliškega župana ne more nihče nič reči. Slabe vodilne bi bilo treba zamenjati.“

MARTIN KUHAJ, prodajalec pri Petrolu, Krško: „V glavnem sem zadovoljen z doseženim v krajevni skupnosti in občini. Mislim, da imajo zasluge za napredek tudi vodilni. O drugih vodilnih ne morem govoriti, ker ne poznam ne imen ne razmer. Menim, da bi moralo več besede imeti gospodarstvo, celo več kot politiki, čeprav je najbolje, da delajo z roko v roki.“

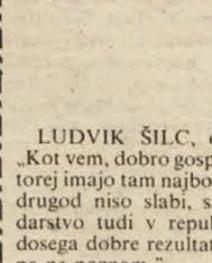
MIRKO PELKO, obratovodja v Metalni, Krmelj: „Vse ni odvisno od vodilnih, ampak je tudi od sodelavcev, od njihove pripravljenosti pri uresničevanju določenega cilja. Pri nas nam je uspelo breme izvoznih nalog porazdeliti na vodilne in na delavce. Pravi vodilni niso samo tisti, ki jih krasi prodornost, morajo biti tudi marljivi in strokovno usposobljeni.“

JURE KOBEL, samostojni razvijalec v Iskri v Semiču. „Še daleč od tega smo, da bi bili na vodilnih mestih samo najboljši. Ljudje največkrat pridejo na vodilna mesta po politični liniji, ne glede na sposobnost in izobrazbo. Pri nas pripravniki spoznajo ves proizvodni proces in na koncu pripravijo strokovno nalogo. Tako bi moralo biti tudi za vodilne ljudi. Družbenopolitične organizacije bi morale vplivati na oceno odgovornih in na odpoklic nesposobnih.“

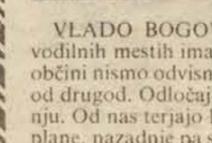
MIRO BREZOVAR, učitelj iz Šentruperta: „Na vodilnih mestih prav gotovo niso samo najsposobnejši. Med njimi je tudi precej karieristov. Začne se že v mladinski organizaciji, kjer pridejo v vodilna telesa ljudje, ki znajo govoriti, potem pa se samo vzpenjajo. Ko pa je treba kaj pokazati, umanjajo. Ne rečem pa, da so vsi vodilni nesposobni. O imenih ne bi govoril, ker bi lahko imel težave.“

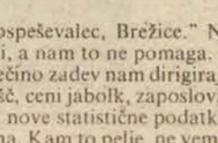
LUDVIK ŠILC, dijak, Ribnica: „Kot vem, dobro gospodarijo v Riku, torej imajo tam najboljše kadre. Tudi drugod niso slabi, saj naše gospodarstvo tudi v republiškem merilu dosega dobre rezultate. Podrobnosti pa ne poznam.“

ANTON ŠTIMEC, upokojenec iz Mirtovičev, Kočevje: „Gozdarji ne gospodarijo dobro. Pred leti so pri Rakah posekali gozd, vendar poseke še zdaj niso pogozdili. Videvam, da delavci na poti v službo kupujejo časopise. Tega so krivi vodilni, ki jih ne zaposlijo. Preveč imamo neproizvodnih delovnih mest. Pred 60 leti je bilo na kočevskem okraju 12 uslužbencev, danes pa jih je na občini toliko, da jih ne moreš prešteti. Sicer pa nam gre še vedno predobro, zato noch nihče več delati, tega pa so krivi vodilni.“

VLADO BOGOVIČ, kmetijski pospeševalec, Brežice: „Na vodilnih mestih imamo sposobne ljudi, a nam to ne pomaga. V občini nismo odvisni samo od sebe. Večino zadev nam dirigirajo od drugod. Odložajo o gradnji skladišč, ceni jabolč, zaposlovanju. Od nas terjajo kar naprej nove in nove statistične podatke, plane, nazadnje pa se to nikjer ne pozna. Kam to pelje, ne vem.“

Kar šest možnih lokacij

Denar je, v kratkem pa bo odločeno, kje v centru mesta bo zgrajeno prvo večnamensko zaklonišče

NOVO MESTO — V novomeški občini bo letos in 1985. leta zbranih toliko sredstev, ki se namensko zbirajo za gradnjo zaklonišča, da je potrebna odločitev, kje graditi in kakšen objekt. Ker je center najbolj naseljeni in obremenjeni del mesta, pa zaklonišča še nima, bo prvi na vrsti za gradnjo.

Zavod za družbeno planiranje je predlagal 6 možnih lokacij v središču mesta za gradnjo zaklonišča, ki pa po sklepu občinske skupščine mora biti večnamensko. Glede na sedanje gospodarske razmere bi težko našli soinvestitorja, zato ni računati na pomoč združenega dela pri tej gradnji.

Med možnimi lokacijami bo najprimernejšo izbral svet za ljudsko obrambo, izvršni svet pa je priporočil tako lokacijo, da z njo ne bi izgubili, marveč kvečjemu pridobili nova parkirišča, in da bi objekt služil potrebam SLO. Če pa bi se odločili za lokacijo na Globevnikovem vrtu, ki se zdi strokovnjakom tudi najbolj ustreza, bi bilo možno hkrati urediti že več let obljubljeno otroško igrišče za mestno krajevno skupnost.

Zavod za družbeno planiranje pa bo dobil še novo nalogo: do konca februarja izdelati predlog za gradnjo večnamenskih zaklonišč v vsej občini na območjih, kjer je gradnja zaklonišča obvezna in kjer občani plačujejo v ta namen znatne prispevke.

J. S.

KAKO UBLAŽITI RAZLIKE?

ČRNOMELJ — V občini je še vedno 80 delavcev, ki s svojim delom ne dosežejo zajamčenega osebnega dohodka (12.200 din), 148 jih prejema od 12.200 do 13.000 din, nadaljnjih 606 pa do 15.000 din. 4.228 delavcev zasluži od 15.000 do 20.000 din, 1.735 pa do 25.000 din. Plač od prejšnje vsote do 35.000 din jih prejema 1.456, od 35.000 do 50.000 din 267, 11 pa nad 55.000 din. Najvišji osebni dohodek v gospodarstvu v občini ima poslovodni organ Iskre — 61.450 din. V zdravstvu najnižji osebni dohodek ni manjši od 15.000 din, zdravniki pa prejema jo na mesec okrog 40.000 din. Večje težave imajo v šolstvu, kjer je najvišji osebni dohodek 41.000 din, najnižji pa komaj 13.000 din. Povprečni OD v šolah so: Črnomelj 23.000 din, Vinica in Dragatuš 24.000 din, Stari Trg 25.000 din (oddaljenost), Semič 26.000 din (celodnevna šola), OŠ Milke Šobar—Nataše 27.000 din (šola s prilagojenim programom).

Zato je občinski sindikalni svet na svoji nedavni seji sklenil, naj bi na osnovnih šolah ponovno pregledali plane za leto 1984 in analizirali materialne stroške, prednost pa dali osebnim dohodkom.

Na tire gre vse manj blaga

ŽTO Novo mesto je v prvem polletju prepeljala manj blaga kot lani v enakem času — Manjka vagonov

NOVO MESTO — Kronično pomanjkanje vagonov povzroča velike težave železniški transportni organizaciji Novo mesto. V prvem polletju so zaradi tega naložili in razložili precej manj blaga kot v enakem obdobju lani, negotove pa so tudi napovedi, kako bo v drugi polovici leta.

V prvi polovici leta so v novomeški ŽTO naložili le 25 tisoč ton blaga, kar je za desetino manj kot lani v enakem času. Razložili pa so 166 tisoč ton blaga ali za 14 odst. manj. Z drugega zornega kota — upad netoizvoznih kilometrov je bil manjši — so videti razmere nekoliko boljše, a še vedno daleč za predvidenimi. Najočitnejši izpad v železniškem transportu je nastal zaradi manjšega transporta lesa.

Vpliv teh motenj je na Dolenjskem toliko bolj izrazit, ker večina organizacij združenega dela precej izvažata na Zahod, zlasti v Italijo, Italijanska železnica pa je slabo sprejemala pošiljke z naše strani. Po drugi strani pa je bilo treba večino tega blaga naložiti lokalnem prometu, kjer je veljala prepoved nakladanja. Ta prepoved je bila sprejeta zaradi pomanjkanja vagonov. Zdi se, da iz tega začaranega kroga ni moč priti. Najemnine za vagonne in penali so namreč tako dragi, da železnica zaradi tega komaj kaj zasluži. Iz tujine vagonov tudi ni moč dobiti, saj jih je potrebno hitro vračati pa še devize je treba odšteti zanje.

Zaradi vedno bolj negotovega transporta po železnici se že kažejo premiki na cestni promet. Do tega prihaja zlasti zaradi tega, ker se cena transporta po železnici že bliža ceni cestnega prometa. Vse te motnje dolgoročno gledano, lahko povzročijo veliko škodo železniškim transportnim organizacijam.

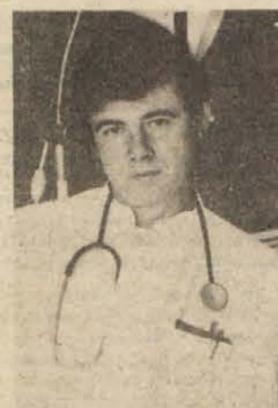
J. S.

Borci ne izsiljujejo

Večina od okoli 2.000 borcev iz črnomalske občine je vezana na borčevski dispanzer v zdravstvenem domu v Črnomlju

ČRNOMELJ — Pred štirimi leti, ko so v črnomalskem zdravstvenem domu mladega zdravnika Krešimirja Macana iz splošne ambulante premestili v dispanzer za borce, ki je ravno takrat začel delovati, so nekateri zmajevali z glavo, češ da to ne bo dobro, če bo tako mlad zdravnik delal z borci.

„Danes pa lahko rečem, da sem vzpostavil z našimi borci zelo dobre stike in tudi oni so se navadili in navezali name,“ pravi Macan. „Vsekakor moram reči, da je z borci kot pacienti in ljudmi lepo delati, predvsem pri zdravniku nikoli ničesar ne izsiljujejo, ko v naš dispanzer pride borec, pride zato, ker je bolan, ne pa zato, da bi dobil bolniško, kot se žal prevečkrat dogaja v splošnih ambulantah.“

Krešimir Macan: „Borcem je treba znati tudi prisluhniti, se z njimi pogovoriti.“

kjer mora biti zdravnik tudi detektiv.“

V črnomalski občini je okoli 2.000 borcev in večina jih je vezana na črnomalski dispanzer, kjer poleg zdravnika delata še sestra v dispanzerju in patronažna sestra. Glavne dejavnosti borčevskega dispanzerja so kurativa, se pravi neposredno zdravljenje, sistematski pregledi in terensko delo. Kot pravi Krešimir Macan, je največja „bolezen“ borcev ostarelost, kar zahteva tudi največ pozornosti in nege in od tod tudi precej drugih težav. „Od pravih boleznih pa so na prvem mestu tako imenovane degenerativne bolezni, največ kronični revmatizem, v tej življenjski dobi pa je več tudi malignih boleznih pa sladkorne, zvišanega krvnega pritiska in še nekaterih. Pri bližino na dve leti pride vsak borec na vrsto za detajlni, širok sistematski pregled,“ je pripovedoval zdravnik, ki je tudi član štiričlanske komisije za odobravanje klimatskega zdravljenja borcev.

„Prošenj za odobritev klimatskega zdravljenja je veliko, denarja pa malo, zato moramo pri tem gledati v prvi vrsti na gmotno stanje borcev. Vedeti je treba, da je celotno zdravstvo pri nas na tesnem in borčevski dispanzer seveda ne more biti izjema. Se pa borci sedaj spominjajo, kako je bilo pred desetimi in več leti, ko so jih hodili domov spraševati, če hočejo iti v toplice.“

Krešimir Macan opravlja ob delu specializacijo iz splošne medicine, tako da ga v mesecu dni en teden ni v službi. „Upam, da bom tudi po končani specializaciji ostal v dispanzerju za borce,“ pravi Macan.

A. BARTELEJ

LOKACIJE ZA ROME

KOČEVJE — Romske naselje v Željnah je dobilo primerne stavbe. Zdaj urejajo naselje na Marofu. Potrebno bo najti lokacije za delno premaknitev sedanjih romskih naselij v Mestnem logu (pri pokopališču) in na Trati. Na zadnjem sestanku mestnih predsedstev SZDL so poudarili, da je treba obravnavati Rome kot ostale občane (s pravicami in dolžnostmi vred) ob tem pa upoštevati tudi nekatere njihove posebnosti.

NAGRAJEN V OPATIJI

NOVO MESTO — Jože Kotar, član novomeške likovne skupine, se je ob koncu minulega tedna udeležil mednarodnega slikarskega ekstempora v Opatiji in dobil za svojo sliko, ki je bila seveda tudi razstavljena, odkupno nagrado 20.000 dinarjev. To je prav gotovo uspeh za novomeškega slikarja, saj je bila konkurenca na opatijskem ekstemporu — podobno kot pred tem na piranskem — zelo močna.

ZMAGA PIONIRJEV IZ BREŽIC

BREŽICE — Pred dnevi sta se v prijateljski rokometni tekmi pomerili vrsti pionirjev iz Brežic in Leskovec. V zanimivem srečanju so bili za zadetek boljši domačini. Rezultat: 18:17 (9:11).

J. ARH

Ljubljansko pismo

Še veliko vprašanj brez odgovora

Kakšna bo Slovenija?

LJUBLJANA — Temeljno vodilo našega družbenoekonomskega in socialnega razvoja je bilo vsa leta po osvoboditvi razvijati industrijo. Slovenci smo v razvoju industrije videli velike možnosti za splošni družbeni razvoj, ali bolje rečeno, videli smo v njej pot k visoki življenjski ravni in k optimalni vključenosti našega gospodarstva v mednarodno delitev dela.

Ali je industrija sposobna opravljati to vlogo tudi v sedanjih razmerah, predvsem pa v naslednjih letih? Katere so šibke strani v razvoju industrije, ki jih premočno upoštevali?

Predvsem je večina naše industrije izredno potratna, oziroma ni delovno intenzivna. To pomeni, da deluje in obstaja na račun naglega zaposlovanja delavcev, ki so prišli v mesta s podeželja. Na drugi strani pa je industrija tudi močno potrošniško usmerjena: potrebuje veliko energije, opira se na že zgrajeno infrastrukturo, ki smo jo podedovali. Upoštevati moramo tudi, da je bila industrija dolga leta res prednost Slovenije. Mnogi gospodarstveniki pa še zdaj mislijo, da lahko industrija s svojim okoljem ravna tako, kot je doslej, to je, da cene onesnaženja okolja enostavno ne upošteva v stroških proizvodnje. Pozabljamo tudi na to, da je slovenska industrija že 80-odstotno odpisana. Razen tega v industriji niso javni lastnega raziskovalnega dela.

Zastavlja se torej vprašanje, kako lahko pričakujemo, da bo naša industrija z omenjenimi pomanjkljivostmi uspešno vstopila v tekmo s svetovnim tržiščem, z velikimi internacionalnimi družbami. Kaj lahko se zgodi, da se bo velik del naše industrije pretvoril v oskrbovalko cene delovne sile za potrebe multinacionalnih družb.

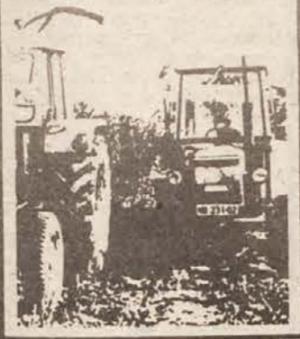
Pri razvijanju gospodarstva nas čakajo še druge težave. Posamezna področja Slovenije so se proizvodno močno specializirala ali pa celo usmerila v nekatere specifične industrijske panoge, tako da gre dobesedno za monostrukturno industrijska področja. Celotna tista področja, ki pred zadnjo vojno niso bila industrializirana, denimo Cerkljansko-Loška dolina, Metlika, nekatera področja v vzhodni Sloveniji, so zdaj odvisna od razvoja posameznih panog industrije. Če bi „njihova“ industrijska panoga zašla v krizo, bi zašle v krizo tudi občine. Ob tem se zastavlja vprašanje, ali je res nujno, da se v težavno tekmo s svetom na vso silo usmerjamo prav z industrializacijo. Ali ne bi bilo bolj prav, če bi v večji meri izkoriščali druge prednosti, ki jih ima Slovenija, predvsem turizem in promet.

Razen tega je Slovenija glede razvoja industrije izredno občutljiva. Ni si moč predstavljati, kako bi mi v ta prostor brez velike ekonomske škode vključili zelo velike industrijske obrate, takšne, kakršne danes pozna zahodna Evropa.

V zadnjih petnajstih, dvajsetih letih smo se zavestno odločili za gradnjo dislociranih industrijskih obratov. SOZD Iskra je gradila obrate po tistih predelih Slovenije, kjer je bilo na voljo veliko rezervne delovne sile. Ti obrati delujejo zdaj kot nekakšne manufakture: delovno silo imajo, znanja premočno, pridni so, zadovoljni, ker ustvarjajo dohodek za minimalni življenjski standard, možnosti za razvoj pa nimajo. Ali bomo še naprej razvijali tako razdrobljeno industrijo ali pa se bomo odločili za njeno združitev? Toda kje?

Pri obravnavanju možnosti in perspektiv razvoja Slovenije raziskovalce in načrtovalce družbenega razvoja torej zlasti skrbi, kako bomo Slovenci v prihodnje gospodarili z razmeroma majhnim prostorom, na katerem živimo. Zavedati bi se morali, da se sleherni ekonomsko in sociološko dogajanje odraža v prostoru in da so posledice, ki jih s svojim delovanjem vnašamo v prostor, sicer dolgo časa neznatne, postopne, toda zelo globoke in predvsem dolgotrajne, ter da je zdravljenje prostora zelo težavno, pa tudi dolgotrajno delo.

VINKO BLATNIK

Mleka vedno več

Črnomaljska KZ naj bi čez nekaj let odkupila 7 milijonov litrov mleka na leto

ČRNOMELJ — V črnomaljski kmetijski zadrugi so v prvem polletju letošnjega leta odkupili 2.222.500 litrov mleka, kar je za 7 odst. več kot lani v enakem obdobju oz. za dobre 3 odst. več, kot so načrtovali. Vendar ugotavljajo, da so možnosti tržne proizvodnje mleka še večje, in načrtujejo, da se bodo v nekaj letih približali 2 tisoč litrom odkupljenega mleka na kravo, kar zneso okrog 7 milijonov litrov mleka na leto.

Večji odkup mleka v letošnjem letu je predvsem rezultat dela selekcijske službe, ki daje poudarek na mlečno proizvodnjo, intenzivnejše proizvodnje osnovne krme, predvsem silaže, ter nekoliko ugodnejše cene mleka v razmerju z mesom. Zanimariti pa ne gre tudi vključevanja manjših kmetov in polkmetov v oddajo tržnih presežkov ter priključitve Poljanske doline k TZO Kmetijstvo Črnomelj, ki je bila maja letos, na mesec pa so iz doline odkupili po 9 tisoč litrov mleka.

B. M.

TUDI KMET RAČUNA

SEVNICA — Zabukovska delegacija je na seji občinske skupščine minuli četrtek postavila vprašanje obresti za odkupljene kmetijske tržne presežke. Na TOK sevniskega kmetijskega kombinata pojasnjujejo, da se držijo zakonitega roka plačil. Mesarjem plačujejo večji naročniki šele ob zadnji izbavi mesa, menze naploh šele ob koncu meseca. Težave so tudi pri mlekarjih, posebno kadar ti pkačujejo z menicami. Kmetje tožijo tudi, da jim davkarja ne bi smela računavati 35-odstotnih obresti. Predlagajo, da bi te mirovale do izteka koledarskega leta, saj kmet med letom vedno nima denarja tako, kot prihaja davčne akontacije.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu prašičev je bilo naprodaj 325 prašičev, starih do tri mesece, in 12 pujskov, starejših od treh mesece. Prodanih je bilo 212 živali, in sicer mlajši po 280 din, starejši pa po 190 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Mižali, ko je bil še čas

Kaj to, da starejše čebelarke knjige, kakršna je na primer „Bolezni in škodljivci čebel“ inž. Jožeta Riharja iz leta 1952, varoze sploh še ne poznajo, mnogo huje, da smo tiščali glavo v pesek, ko je bila ta bolezen že na pragu. Celotrokovnjaki, kaj šele praktiki, so podcenjevali nevarnost, ko je pred osmimi leti „vstopala“ na bolgarsko-jugoslovansko mejo. Zares streznili smo se šele, ko so varoo Jacobsoni, kot se zajedalec strokovno imenuje, februarja 1980. leta našli v mrtvih čebelah, prinesenih s Kočevskega. Kar je, je, saj ne bomo rekli prvič tako. Ta čas je važnejše, da se čebelarji postavijo nadlegi po robu, učinkovito, dosledno, v skladu z odredbo o preventivnih, diagnostičnih in drugih preiskavah in predvsem vsi, ne oziraje na to, če morda še prizanaša njihovim panjem. Strokovna služba opozarja na čebelarjeve dolžnosti, nas pa prosi, da prispevamo k seznanjanju in osveščanju.

• Varoza lahko povzroči čebelam velikansko škodo, in to prav zdaj, ko smo vnovič ovrednotili biološko vrednost medu kot hrane in na ugledejnem mestu postavili apiterapijo. Napadena družina daje le še polovico običajne količine medu, lahko pa je prizadeta še bolj. Večše čebelarjevo oko lahko že po zmečkanjih pokrovnih satja odkrije nevarnost, ko je napadena šele zalega. Še lažje pa varozo odkrije po sumljivih čebelah, ki se obračajo na hrbet in naglo vrtijo okoli svoje osi.

Strokovnjaki priporočajo novejšo metodo za ugotavljanje okužbe in kemične priprave za zatiranje (zaplinjanje). Z njimi lahko varozo zanesljivo ugotovi vsakdo, seveda če je že napadla njegove čebele. V tem primeru mora okužbo javiti veterinarski službi. Nadaljnji ukrep je zatiranje. Ta čas sta pri nas napredaj dva pripravka, folbex in phenothiazin. Njuna uporaba je dovoljena samo ob zadostni zunanji temperaturi (vsaj 15 stopinj). Folbex in phenothiazin sta strupena tudi za ljudi, zato je treba ravnati skrajno previdno, v skladu s strokovnimi napotki. In še potrebna količina: za zaplinjanje ene čebelje družine zadoščajo do trije lističi folbexa ali 1,5 g phenothiazina.

Inž. M. L.

Ribniško živino pokazati svetu

Strokovnjak trdi, da sodi na svetovno razstavo — Za zaključek jubilejnih privedev KZ Ribnica zbor zadrušnikov in spominska plošča dr. Kreku

SV. GREGOR — Zaključna svečanost ob letošnjem praznovanju 75-letnice KZ Ribnica je bila v nedeljo, 30. septembra, pri Sv. Gregorju. Ob tej priložnosti so najprej odkrili spominsko ploščo dr. Janezu Ev. Kreku, nato pa je bil zbor kmetov z območja KZ Ribnica, na katerem so podelili tudi priznanja zaslužnim kmetom in sodelavcem KZ Ribnica.

Spominsko ploščo dr. Janezu Ev. Kreku je odkril predsednik sveta KS Sv. Gregor Stanko Lovšin, ki je ob tej priložnosti tudi spregovoril zbranim zadrušnikom in krajanom o Krekovem življenju in delu. To ploščo so pravzaprav odkrili že leta 1927 na nekdanji gregorjski šoli, v kateri je bil Krek rojen. Šola je bila med vojno uničena, ploščo zaslužnemu rojaku pa so ohranili in jo zdaj vgradili v stavbo, v kateri sta tudi nova šola in zadružni dom oz. prosvetna dvorana.

Osrnednja privedev tega dne je bil zbor zadrušnikov. O zgodovini zadružništva v ribniški občini je govoril dolgoletni direktor KZ Ribnica Jože Benčina, za njim pa direktor KZ Ribnica Mirko Pirč o zgodovini kmetijstva na območju Slemen in o smernicah razvoja kmetijstva v občini. O ciljih nameravane združitve v SÖZD Mercator KIT je govoril predstavnik KIT

Zvezna priznanja

9 diplom z zlato medaljo za ribniško živino

SV. GREGOR — Na letošnjem Novosadskem sejmu je bilo predstavljenih tudi 20 govedih iz Slovenije, od tega kar 9 z območja KZ Ribnica. Slovenska in tudi ribniška živina je bila tu zelo ugodno ocenjena.

Gospodarska zbornica-splošno združenje za kmetijstvo in prehrabno industrijo je podelilo priznanja rejcem najboljših živin. Vseh devet rejcev rjavoga goveda iz ribniške občine je prejelo za svoje živali diplom z zlato medaljo, kar zgovorno pričča, da sodi ribniška živina med najboljšo v Jugoslaviji.

V imenu zbornice je na svečanosti pri Sv. Gregorju 30. septembra podelil rejcem priznanja Anton Kandare iz Kmetijskega zavoda Ljubljana, Diplome z zlato medaljo so prejeli: Jože Pirnat (Sodražica), Ivan Mihelič (Kot), Alojz Košir (Jurjevica), Franc Peček (Petrcinci), Franc Kožar (Nemška vas), Franc Čampa, Mirko Klun, Franc Arko (vsi Zamostec) in Jože Rigler (Praproče).

J. P.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek, 1. oktobra, so bili kupci zadovoljni z izbiro na novomeški tržnici. Tokrat je bila dobra ponudba gob, za jurčke so zahtevali 750 din/kg, lisičke pa so veljale 550 dinarjev kilogram. Fižol v stročju je bil po 100 din, v zrnju po 120 dinarjev. Zelena solata so prodajali po 70 din, papriko za vlaganje (večje količine) po 70 dinarjev, na drobno je bila dražja. Jabolka za ozimnico so bila že naprodaj, dobiti pa jih je bilo po 50 do 60 din kilogram. Tudi drugega sadja je bilo dovolj: slive po 60 din, hruške po 70 din, breskve po 120 din, grozdje po 80 dinarjev.

rji), Majda Petrič (Sodražica), Martina Mate (Dolnje Podpoljane), Jože Marolt (Gor. Podpoljane), Franc Lovšin (Hrovača), Ivana Debeljak (Hrib) in Hlevska skupnost Pusti hrib.

Direktor Kmetijskega zavoda Ljubljana Nace Lovšin pa je med drugim poudaril, da so take plemenske telice, kot jih rede na območju KZ Ribnica in KZ Vrhnika, med najboljšimi v Sloveniji in Jugoslaviji ter da zagotovo sodijo na svetovno razstavo živine, ki je vsako leto v Parizu. Tudi take predstavitve bi pripomogle, da bi naše rjavo govedo dvignili na evropsko raven, kar bi prispevalo, da bi na svetovnih trgih naši proizvajalci dosegli zanjo primerno in spodbudno ceno.

JOŽE PRIMC

ODKRILI PLOŠČO DR. KREKU — Pri Sv. Gregorju je bil v okviru praznovanja 75-letnice KZ Ribnica zbor zadrušnikov, ob tej priložnosti pa so odkrili tudi spominsko ploščo zaslužnemu rojaku dr. Janezu Ev. Kreku, ki je med drugim ustanavljal zadruge in zadružne hranilnice oz. posojilnice. (Foto: Primc)

Živini pokladajo pšenico

Na sejmiščih se večja ponudba pujskov — Kmetje tudi ne privezujejo več toliko telet kot včasih

BREŽICE — V živinoreji je vse obrnjeno na glavo, odkar so tako nerazumno poskožile cene krmil, z jezo in z obžalovanjem ugotavljajo hkrati Martin Gramc, vodja živinorejske proizvodnje v TOK Kooperacija. Nekaj je res hudo narobe, če prodajna cena živine ne doseže niti vrednosti krme. Povprečna cena krmil za govedo je v mešalnici skoraj 42 din za kilogram. Otrobov ljudje ne dobijo. Šele zdaj prihajajo prave pošiljke za lansko leto. Tako se vedno več kmetov odloča za krmiljenje s pšenico, ovsom, deteljo in drugimi dosevki. Tega Gramc ni vesel, čeprav je za živinorejce pšenica trenutno najcenejša. Tisti, ki pšenice niso zamenjali za koruzo, dobijo zanjo povprečno po 28 din za kilogram, torej manj, kot bi plačali za krmila.

Zanimanje za pitanje goveda se zmanjšuje. Trenutno redijo kooperanti okoli 400 pitancev, kar je za tretjino manj kot pred nekaj leti. Kmetje se tudi raje odločajo za rejo do 220 kilogramov. Začenja se obdobje, ko ljudje teleta na veliko prodajajo in jih ne privezujejo. Nekateri še vedno gradijo hleve, vendar le tisti, ki računajo na lastno krmo. Pri tem napredujejo zelo počasi. Živinorejce tiščejo k tlom tudi visoke obresti za obratna sredstva. Te so se povzpele že na 24 odst.

Zadnje čase se večja ponudba pujskov na sejmiščih. Spodbujajo jo draga krmila. Njihova povprečna cena za vzrejo pujskov od 8 do 25 kg teže je 6,9 din za kilogram, povprečna akontacijska cena krmil za nadalje-

vanje reje do teže 100 kilogramov pa je 5,9 din za kilogram. K temu moramo prišteti prevozne stroške (1,6 din za 1 kg), izdatke za vreče (0,70 din za 1 kg), nakladanje in skladiščenje (1 din za 1 kg).

Po besedah Martina Gramca potrebuje kmet za kilogram prirasta 3,6 do 3,8 kg krmil, če je surovinski sestav ustrezan, sicer pa več. In kaj sledi takemu položaju živinorejce? Zagotovo spet zmeda in pomanjkanje posameznih vrst mesa na tržišču.

J. TEPPEY

Zajčji hotel na Selih — Šumberku

V trebanjski občini kmalu dve farmi za rejo kunccev

TREBNJE, SELA—ŠUMBERK — „Reja kunccev je izvozno zanimiva, zato smo se odločili, da skupaj z Emona inženiringom v naši občini začnemo tudi s to dejavnostjo. Težav pri tem vsekakor ne manjka, vendar upamo, da bodo premagane,“ pravi inž. Ludvik Jerman iz KZ Trebnje.

Oprema za rejo kunccev je draga, objekti nič manj, težko je priti do dobrih kunccev za razplod, meso pa ni najbolj plačano. Vendar v KZ Trebnje upajo, da bodo dve naložbi, ki sta se jih lotila kmeti iz Sel—Šumberka in Male Loke, srečno pripeljali do konca, čeprav kasni tudi Emona inženiring. Iz teh dveh kunčjih farm naj bi vsako leto prišlo do 30 ton kunčjega mesa, ki bi ga večino izvozili v Italijo. Da je naložba zanimiva predvsem zaradi deviznih dinarjev, nihče ne skriva, prav tako pa je dodatna spodbuda

mi montirati. Vendar je bilo potrebno za kletke, ki menda niso najbolj ustrezne, čemur naj bi botrovala tudi Emona, odšteti celih 800 tisoč dinarjev. „Res je, veliko dela in truda ter denarja smo vložili v vse skupaj, zato pa pričakujemo, da bomo od te reje nekaj imeli. Predvsem gre za to, da tudi mlajši sin ostane doma. Starejši, ki je zdaj pri vojakih, se bo ukvarjal z rejo

Miha Ozimek

živine, mlajši, Vinko, pa se je odločil za rejo kunccev. In jaz sem se seveda strinjal z njegovo odločitvijo. Pri nas še nihče ni bil zaposlen v tovarni in kaže, da tudi poslej ne bo. Doma bomo imeli vsi dovolj dela in tudi dohodka. Jasno pa je, da ostalih, za kmetijo kar nujnih dejavnosti ne bomo opustili. Pridelovali bomo krompir, mleko in redili živino. Škoda bi namreč bilo zavreči velika vlaganja v zemljo. Tu gori smo namreč pred leti začeli minirati kamenje, zemljo smo precej izboljšali, veliko smo vlagali v objekte. Včasih se zdi, da vlaganji in del ne bo nikoli konec, a tudi mi kmetje moramo s časom naprej,“ je dejal Miha Ozimek, gospodar kmetije, ki bo imela dva naslednika.

J. SIMČIČ

Čebelarji razvili prapor

O delu ribniškega društva govori Bogo Juvanc

RIBNICA — Čebelarstvo društvo Ribnica obstaja od leta 1902. Steje 70 članov. Predsednik društva Bogo Juvanc nam je o delu društva povedal: „Naši čebelarji imajo v poprečju do 60 čebeljih družin. Društvo uspešneje deluje zadnja tri leta. Na leto odkupimo po 15 ton medu, ki smo ga doslej prodajali Medexu. Zdjaj smo sklenili pogodbo za prodajo medu s KZ Ribnica in ji bomo v kratkem tudi prodali prve količine. Veliko medu prodajo

čebelarji še drugim občanom. Propolisa nabereemo manj.“

Varoza med čebelami v ribniški občini še ni naredila večje škode. Sicer pa so jo prvič odkrili šele letos. Upajo, da jo bodo ob predavanjih in strokovnih nasvetih omejili, da tudi v bodoče ne bo naredila prevelike škode. Vodstvo društva organizira vsako leto več predavanj, nabavo sladkorja za člane, pripravi čebelarstvo srečanje itd. Sprejeli pa so tudi zastopstvo francoskih čebelarjev iz Grenobla, ki je prišlo na obisk v Slovenijo in se zanimalo še največ za varozo, ki k njim tudi že prodira. Pred kratkim (29. septembra) je društvo organiziralo za člane izlet v Gruaro v Italijo, kjer je bila velika čebelarstva razstava.

Društvo sodeluje z drugimi organizacijami, društvi in delovnimi organizacijami v občini. To se je pokazalo tudi ob letošnji svečanosti, ko so razvili društveni prapor, ki sta mu botrovala KZ Ribnica in tozd Sukna v Jurjevici, pokrovitelji svečanosti pa je bil ribniški RIKO.

Bogo Juvanc

J. PRIMC

Zaustaviti padec standarda

Namesto solidarnostne akcije za izgubarje enkratna denarna pomoč iz sindikalne članarine najbolj ogroženim družinam

Dušan Jarc: „Občani so sami zbrali 1 milijon dinarjev.“

V pol leta nared

Most v Dragi bo betonski, zgrajen pa bo v 6 mesecih

Za most v Dragi, ki je tretje leto zaprt za ves promet, že nekaj mesecev poteka akcija, da bi zgradili novega. Kakšni so dosežani rezultati prizadevanj, je povedal Dušan Jarc, član izvršnega sveta, odgovoren za krajevne skupnosti.

Strokovna presoja je pokazala, da lesenega mosta nima smisla obnavljati, ker so dotrajani tudi nosilci, in da bi bilo najbolj smotno zgraditi nov most v betonski izvedbi.

Po samoupravnem sporazumu bo 19 najbolj zainteresiranih delovnih organizacij združilo za novi most 16,7 milijona dinarjev, krajevne skupnosti Sentejmerje, Orehova, Škočjan, Bela cerkev in Smarjeta prispevajo 2,8 milijona, krajani sami pa bodo zbrali še 1 milijon dinarjev.

Kdaj se bodo začela dela in v kolikem času bodo končana? Se to jesen, verjetno že v kratkem, se bodo začela pripravljala dela, po pogodbi pa mora biti most v šestih mesecih dograjen.

R. BAČER

Kjer je dim, je tudi ogenj

AMD Novo mesto mora ukrepati zoper posamezne inštruktorje v avtošoli, ki se do kandidat za vozniški izpit neprimerno vedejo in zlorablajo položaj

NOVO MESTO — 13 vozniškim kandidatkam, ki so od leta 1982 opravljale vozniški izpit v novomeški avtošoli, se je dogajalo, da so bili nekateri inštruktorji vožnji (ne vsi!) sprva korektni, potem pa so med vožnjo postajali vsiljivi. Nadležen je bil zlasti eden, kar pa ni moglo dolgo ostati prikrito.

Komisija, ki jo je izvršni svet novomeške občinske skupščine imenoval 13. junija letos za pregled dejavnosti avtošole pri AMD Novo mesto, je 25. septembra poročala o ugotovitvah.

Slo je zlasti za preverjanje odnosa inštruktorjev vožnji kandidat in obračunavanje učnih ur, kar je bilo v javnosti najbolj kritizirano.

Ob tem, ko so poudarili hvalevredno dejavnost celotnega AMD, velike uspehe pri vzgoji v cestnem prometu in na drugih področjih, pa so v delu tega društva, v avtošoli, potrebni takojšnji ukrepi, hkrati pa stalna skrb, da se nepravilnosti ne bi več dogajale.

Na seji izvršnega sveta so ugotovili na osnovi poročila, da je dejavnost avtošole take narave, da je stalno izpostavljena javni kritiki, zato je toliko bolj potrebno dosledno izvajanje pravilnika o avtošolah. V preteklem obdobju so bile ugotovljene nepravilnosti pri zaračunavanju storitev, se hujše pa je, da pojavi neprimerne odnosa nekaterih inštruktorjev do kandidat za vozniški izpit niso izmišljotina.

Tako ravnanje povzroča pri občanih upravičeno negotovanje in vzbuja dvom v pravi postopek za pridobitev vozniškega izpita.

R. BAČER

ZAKAJ ZASTOJI PRI ŠTIPENDIJAH

NOVO MESTO — Z začetkom novega šolskega leta se začne tudi povpraševanje po štipendijah. Na Zavodu za zaposlovanje v Novem mestu so prejeli letos že 350 novih prošelj za štipendije iz združenih sredstev. Število novih prošelj se bliža lanskemu, vendar ga verjetno ne bo presegle. Za štipendijo iz združenih sredstev lahko zaprosi vsak, katerega dohodek na družinskega člana ne presega 10.042 din in ne prejema kadrovske štipendije.

J. Ž.

NAGRADA ZA DOLGOLETNO SODELOVANJE

SUHOR — Učenci podružnične šole na Suhorju že vsa leta sodelujejo na jugoslovanskih pionirskih igrah „Mi mladi“, vendar so že skoraj obupali saj jim niso doslej objavili niti enega prispevka in tudi omenili jih niso. Pred dnevi pa so dobili lepo nagrado za to večletno sodelovanje.

Se to jesen, verjetno že v kratkem, se bodo začela pripravljala dela, po pogodbi pa mora biti most v šestih mesecih dograjen.

R. B.

LETOS 2 PLAKETI NOVEGA MESTA

NOVO MESTO — Delegati zbora združenega dela novomeške občinske skupščine so 26. septembra soglasno potrdili predlog komisije za priznanje, po katerem bosta za letošnji občinski praznik Novoga mesta podeljeni dve plaketi, ki pomenita najvišje priznanje v občini Novo mesto.

Plaketi bosta slavnostno podeljeni za praznik, dobitnika pa sta Skupnost I. artiljerijske brigade, ki je bila 11. septembra 1943 formalno ustanovljena v Žabji vasi in ima domičil v občini že od leta 1966, in mr. ph. Boris Andrianič, dolgoletni generalni direktor tovarne Krke in družbenopolitični delavec.

Nič več vrst

Dobro založena nova bencinska črpalka v Metliki

METLIKA — Kako je bila nova Petrolova bencinska črpalka v Metliki potrebna, pove tudi podatek, da so v 15 dneh po otvoritvi imeli za blizu 7 milijonov dinarjev prometa. „Goriva imamo vseskozi dovolj, tudi nafte, gorivo pa dobivamo iz rafinerije v Sisku in iz našega novomeškega skladišča.“

V štiri rezervoarje gre kar 200 ton goriva. „Zal pa sedaj nimamo petroleja, čeprav bi ga potrebovali, saj ljudje precej sprašujejo zanj. Sedaj imamo v pregrajenem rezervoarju 15 ton kurilnega olja, polti, ko se kurilno olje ne sme prodajati, bomo imeli pa petrolej, kmetje ga namreč potrebujejo za kosilnice, bonov ni dovolj pa še malo cenejši je od bencina.“

Na novi metliški črpalki imajo tudi trgovino z drobnim avtomobilskim „potrosnim materialom, nekaj je tudi avtomobilskih delov, celo moped je moč kupiti, v kratkem pa bodo začeli prodajati tudi pišanje. „Gledamo, da je naša trgovina čim bolj založena. Sedaj prodajamo okoli 800 različnih artiklov. Glede na promet, kakršen je sedaj, bo nas šest zmoglo delo, poleti, v turistični sezoni, ko je promet precej večji, pa bo treba

Ena gospa je rekla, da Novomeščani množično romajo na zagrebško razstavo kitajske kulture. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko teh kulturnih sladokuscev ni bilo še nikoli v Dolenjskem muzeju.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 26. septembra so v novomeški porodnišnici rodile: Stanišlava Jeraj iz Dolenje vasi — Majo, Ana Piskule iz Zbur — Slavka, Marica Petrovič iz Semiča — Jasmno, Irena Mahne iz Kostanjevice — Ivo, Emilija Avguštinčič iz Gornjih Ponikev — Andreja, Marija Grdun z Zilj — Alenka, Anica Salamon iz Krškega — Tejo, Maksimilijana Zakšek iz Brestanice — Tjašo, Ruža Maleš iz Ozlja — Igorja, Martina Pavkovič iz Zavrtača — Miha, Marija Staniša iz Konca — Marjano, Mojca Gramc iz Podbočja — Nino, Sonja Štrasberger iz Osrečja — Mateja, Terezija Lipar iz Sentejmerje — Marijo, Anica Mesojedec iz Češče vasi — Marka, Biserka Belavič iz Obreža — Branka, Pavlina Gorgiovska iz Lazov — Edino, Martina Fricelj iz Črnomlja — Matejo, Danica Srebrnjak z Velikega Slatnika — Urško, Erika Kumelj iz Drenja — Jerneja, Jožica Zorko iz Dolenje Prekope — Jožeta, Marija Konda iz Dolnje Pake — Katarino, Jožica Simonič z Vinjega vrha — Darjo, Mara Spasojevič iz Semiča — Nenada, Marija Dragman iz Regerče vasi — Luka, Jožica Lipar iz Šmarjskih Toplic — Karmen, Jožica Sintič iz Kočarje — deklico, Vukica Blažević iz Metlike — dečka in Magdalena Bizjak Sel-Šumberka — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Branka Car iz Ragovske 12 — Milana, Tatjana Hrastar z Mestnih njiv 9 — Matejo in Ingrid Brkič iz Ulice Marjana Kozine 9 — Primoža. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

TUDI V TRAFIKI (FLAJŠMANOVA HIŠA) nimajo znanek po 6 dinarjev, ponudijo pa vam takšne za 20 dinarjev. „Moramo prodati staro zalogo,“ vam pojasnijo, ko vzkipite. Vljudno vas napotijo na pošto, ki se dobesedno „kopa“ v primernih znakah. Kdor ne pozna Metlike, naj mu povemo, da je od pošte do trafike morda nekaj več kot petdeset metrov. Tako za kupce kot tudi za trgovce.

MORDA BO NASLEDNJA CVETKA LE KOGA ZBODLA in se bodo stvari hitreje premaknile na bolje. Več bodočih graditeljev zasebnih hiš namreč jadicuje, da v Metliki ni mogoče že več kot tri leta kupiti zazidalnega zemljišča, čeprav zanimanje med krajanom obstaja. Odgovorni imajo sicer košaro objektivnih težav in izgovorov, vendar ljudstvo s tem ni zadovoljno: na njih se ne da zidati.

METLIŠKI MEŠANI PEVSKI ZBOR BETI je pričel z jesenskimi vajami v torek, 2. oktobra, ob 19.30. To ni nič nenavadnega, podatke navajamo za vse tiste, ki se radi nanovo priključijo pevskemu in pevčev. Za to ni treba izpolnjevati zamotanih obrazcev. Pa še to: že zdaj se ve, da čaka pevce ob koncu sezone izlet na Dunaj.

Vodovod brez pitne vode

Ves višinski del metliške občine že dva tedna brez pitne vode — Rešitev čistilna naprava, denarja pa ni

METLIKA — Ob rednem vsakdanjem pregledu so delavci metliške Komunele 17. septembra opazili, da se voda v rezervoarjih v Bušnji vasi in v Gabrovcu močno peni. To je bila pena, podobna mlincem. Podoben pojav so opazili lani oktobra. Brž so zaprli celoten vodovod, ki se napaja iz zajetja v Jamnikih in napaja višinski predel metliške občine.

„Brž smo tudi obvestili sanitarno inšpekcijo in novomeški Zavod za socialno medicino in higieno, ki vsakih 14 dni jemlje vzorce in doslej razen v teh dveh primerih, ko se je voda močno penila in niso našli vzroka, ni bilo treba zapreti vodovoda.“

Edina trajna rešitev je brez dvoma čistilna naprava nad prvim rezervoarjem pri Bojanji vasi. To zahteva tudi republiška sanitarna inšpekcija, vendar je odgovornost v Metliki več kot jasno, da te čistilne naprave še ne bo kmalu, saj bi vsa zadeva stala sedaj najmanj 40 milijonov dinarjev, tega denarja pa komunalna nima in ga še lep čas ne bo imela.

Metlika in ostali nižinski predel občine pa dobiva pitno vodo iz metliškega zajetja v Obrhu, od koder jo črpajo na Veselico, kjer je čistilna naprava, vendar tudi ta naprava ne more vedno opraviti svoje naloge tako, kot naj bi jo. To gre v prvi vrsti na račun velike porabe Beti, ki od 500.000 ku-

bikov vode na leto iz tega zajetja porabi za svoj tehnološki postopek 150 do 220 tisoč kubikov in zaradi tako velike porabe ob večjem deževju, ko je voda močno kalna, čistilna naprava vode ne more dovolj učinkovito prečistiti. Se bo pa tudi to popravilo, ko bo konec leta zgrajeno črpališče na Kolpi, od koder bo Beti posled dobivala vso svojo tehnološko vodo.

Sicer pa vodo iz obeh metliških zajetij redno kontrolira novomeški Zavod za socialno medicino in higieno, ki vsakih 14 dni jemlje vzorce in doslej razen v teh dveh primerih, ko se je voda močno penila in niso našli vzroka, ni bilo treba zapreti vodovoda.

A. B.

MODA NA VINOMERU — Svojim poslovnim partnerjem metliška Beti te dni predstavlja kolekcijo za pomlad—poletje prihodnjega leta. V novi kolekciji je okoli 230 modelov, največ pozornosti pa velja programu S, ki vsebuje najmodernejše artikle, od kopalke do oblačil za šport in rekreacijo. Posnetek je z modne revije na Vinomeru pri Metliki, kamor iz dneva v dan prihajajo Betini kupci iz vse Jugoslavije.

„Beti“ predstavila poletje 85

V novi Betini kolekciji za pomlad - poletje '85 je okoli 230 modelov, največ kopalke — Največ pozornosti velja programu S — Vsa dan modne revije na Vinomeru

METLIKA — Tudi do 50 poslovnih gostov Beti iz vse Jugoslavije se vsak dan od začetka septembra zbere na Vinomeru pri Metliki, kjer jim Beti pripravi modno revijo, na kateri si najprej ogledajo modele iz nove kolekcije te metliške delovne organizacije za pomlad—poletje 1985, potem pa sklepajo naročila.

Novost te kolekcije je tudi program S, to je program, ki vsebuje najmodernejša oblačila za na plažo, od kopalke, kopalnih plaščev, hlač za jadrnanje na deski in oblek za na plažo do oblačil za šport in rekreacijo, kratka vse, kar je povezano z morjem, letovanjem, rekreacijo, sproščenim veseljem.

Ne samo za program S, za celotno kolekcijo pomlad—poletje 85 je med njihovimi kupci veliko zanimanje in bi lahko prodali polovico več, kot lahko sami naredijo, zato bodo iskali kooperante. Prve količine iz nove kolekcije bodo kupecem začeli pošiljati že v začetku prihodnjega leta.

MLADI GASILCI NA IZLETU

SUHOR — Štiri obkolske občinske gasilske zveze — Metlika, Črnomelj, Duga Resa in Ozalje — so zadnje nedeljo pripravile izlet v Ljubljano, kjer so si ogledali strokovno gasilsko brigado in na Brnik, med vračanjem pa so se ustavili pri svojih vrstnikih v Žužemberku. Metliško gasilsko zvezo je zastopala 12 članov pionirskega gasilskega društva „Mladi gasilec“ s Suhorja.

Franc Hudelja: „Goriva imamo vedno dovolj.“

dobiti še kakšno pomoč, tako da bi nas bilo, če bo potrebno, do deset. Morda bi za naprej karzalo razmišljati, da bi pri črpalki zgradili še manjši motel.“

A. B.

DELAVCI OBRATNIKOV NA IZLETU — Ze dolgo si pri obratnikih zaposleni delavci črnomaljske občine niso mogli privoščiti ekskurzije, sedaj pa se je le nateklo v sindikalno blagajno toliko denarja, da so se lahko odpravili celo čez mejo, vse tja do Benetk, vmes pa si ogledali tudi delovne organizacije. Seveda je bil izlet pretekli teden zares čisto delavski, saj je šlo obratnikov zraven le toliko, kolikor je bilo prostora, da sta bila dva avtobusa polna. Upajmo, da bo rezultate izkušnji, ki so si jih nabrali na širokemnem izletu, moč zaslediti tudi v črnomaljski občini.

SO BREZ TEŽAV ALI JIH JE PREVEČ? — Na seji črnomaljskega občinskega sindikalnega sveta so delegatom predložili lestvico osebnih dohodkov v gospodarstvu ter opozorili na nizke plače v šolstvu, o kakšni lestvici OD v gospodarstvu pa ni bilo niti sledu. So plače tam tako zamerljivo majhne, da o njih ni vredno govoriti, ali tako visoke, da je nerodno razpravljati o njih v širšem krogu ljudi?

Ribniški zobotrebc

MANJŠI ODSTREL — Za odstrel jelena, srne ali druge divjadi je treba letos v Ribniški dolini vložiti več napora in časa kot v preteklih letih. Glavni krivec za to je velik sneg v minuli zimi, mrz in dolga zima, zaradi česar je poginilo veliko divjadi.

NISO BILI POPOLNI — Mladinska delovna brigada „Fran Levstik“ iz ribniške občine, ki je sodelovala na zvezni delovni akciji „Partizanski put“ pri Sremski Mitrovici ni bila popolna, a je kljub temu dosegla dobre rezultate. OK ZSM je sicer dovolj zgodaj začel z evidentiranjem brigadirjev, podpisnice samoupravnega sporazuma pa niso dale za brigade toliko brigadirjev, kot so obljubile. Spet izkušnja več o sporazumih.

DIVJALO JE NEURJE — Močan veter z dežjem, ki je 23. in 24. septembra divjal tudi po ribniški občini, je povzročil nekaj škode: po gozdovih je lomil drevice, po hišah razbil nekaj oken, na ribniški osnovni šoli pa je odkril del strehe. Škodo še ugotavljajo.

DOVOLJ MESA

RIBNICA, KOČEVJE — Ribniške in kočevske mesnice so v zadnjem obdobju dobro založene z mesom. Ni pa še dolgo, ko na kfkukah ni bilo mesa ali pa so bili naprodaj le slabši deli, ker so boljše dele živali izvažali. Takrat je nekateri odgovorni tovariši iz ribniške občine med razpravo o založenosti z mesom in njegovih cenah ugotovili:

— Še dajro, da ima krava rebra, da imamo kaj jesti.

Seveda se pri našem načinu gospodarjenja tisti časi lahko spet kmalu povrnejo.

Drobne iz Kočevja

ŠKRIPANJE RTV — Ali še velja predpis o blokiranju električnih aparatov, da ne bi povzročili motenj pri radijskem oz. televizijskem sprejemu? Kaže, da ne, ali pa smo nanj pozabili. Zato poslušamo radio in škrapanje TV, in to ne le v Kočevju.

VETER POMAGA — Lepo je, če ob raznih praznikih okrasimo spomenike in spominske plošče. Zal pa kasneje posušenih vencev in cvetja nihče ne odstrani, kar kazni viden obelježij. Nekaj jih kljub vsemu odstrani veter, ostale pa spet tisti, ki krasijo spomenike za prihodnjo proslavo.

ZIMA OPOZARJA — Mrzlo vreme opozarja občane, da je skrajni rok za nabavo kurjave. Z zimo in mrzom bo tudi vedno več težav v avtobusnem prometu, saj bo vožnja po zasneženih in zaledenelih cestah nevarna. Prav zato bi končno le kazalo spet uvesti potniški vlak do Kočevja, o čemer že dolgo razpravljajo na raznih ravneh. Pozimi prihajajo na mestno pokopališče tudi srne in jeleni ter popasejo cvetje in vence, ker pokopališče še vedno nima primerne ograje. V njegovo žično ograjo si posamezni brezvestneži vrezajo celo luknje, da imajo bližnjice do grobov.

Trebanjske iveri

KMETIJSTVO PRIVLAČI — Izobražena raven kmetov v trebanjski občini se viša. Mnogi mladi kmetijski tehniki se odločajo za gospodarjenje na kmetijah. Zdjaj pa se jim je pridružil še prvi diplomirani inženir agronomije Drago Sila, ki je doslej delal kot pospeševalce v trebanjski kmetijski zadruzi. Pa naj še kdo reče, da gre našim zasebnim kmetom slabo! Bržkone pa jim bo šlo še bolje, saj je hrana vse dražja.

KONZILIJ O ZAMUDAH — Prostor obrata Kemije v Velikem Gabru bi morali biti dograjeni že pretekli mesec. In spet je za zamudo odgovorno Gradbeno in komunalno podjetje Trebnje (tudi nekdanji Tregrad). Prav zato so pred kratkim v Velikem Gabru skupaj sklicali „konzilij“, ki naj bi vsaj približno ugotovil, zakaj gradnja kasni. O tem, kdaj bodo dodatni prostori zgrajeni, pa tako ni mogoče govoriti, vsaj v primeru GKP ne, ki slavi po zamudah.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Pravic že ni moč več krčiti

Črnomaljskemu zdravstvu grozijo do konca leta še večje izgube, predvsem na račun ukinitve republiške solidarnosti — Povečati prispevno stopnjo?

ČRNO MELJ — Ko teče beseda o zdravstvu, so v zadnjem času v ospredju finančna sredstva, namesto da bi dajali prednost kvaliteti zdravstvenih storitev. Tu niso izjema niti v črnomaljski občini, saj je zdravstveni dom ob polletju posloval s 4,3 milijona dinarjev izgube, občinska zdravstvena skupnost pa je zaradi solidarnostnih sredstev iz preteklega leta, ki jih mora vrniti in izpada letošnje republiške solidarnosti, ob 26.822 tisoč dinarjev.

Prav zaradi tega in zaradi organizacijskih težav oz. pomanjkljivosti, ki jih čutijo v Črnomlju v okviru Dolenjskega zdravstvenega centra, so pretekli teden sklicali skupno sejo zborov občinske skupščine in skupščine zdravstvene skupnosti. Iz zdravstvenega doma so opozorili, da predvidevajo do konca leta 15 milijonov dinarjev primanjkljaja, ki se bo zaradi valorizacije morda nekoliko zmanjšal, vprašanje pa je, ali ga bo moč pokriti.

Za to vidijo le dve možnosti, in sicer dvig prispevnih stopenj ali zmanjšanje pravic občanov. Slednje pa tako rekoč ni mogoče, saj gre do sedaj prihranki v glavnem na račun pacientov. Prebivalci črnomaljske občine imajo že sedaj več zdravstvenega varstva, kot je slovensko povprečje, čeprav je za to namenjenih manj sredstev, saj je prispevna stopnja manjša od republiške. Povečevanje prispevne stopnje na račun drugih sivo, razen šolstva, v občini ni mogoče, saj sta prav izobrazevanje in zdravstvo glavna porabnika sredstev. Res pa je, da bi lahko precej zmanjšali stroške v zdravstvu z zmanjševanjem administracije.

Poleg tega so v Črnomlju naložili zdravstvenemu centru Dolenjske, da v sodelovanju z medobčinsko zdravstveno skupnostjo pripravijo analizo o izvajanju samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, saj ugotavljajo, da se večina skupnih nalog ne uresničuje na ravni delovne organizacije, zaradi česar nastajajo težave, ki jih na svoji koži občutijo bolniki. Gre predvsem za kadrovske

Več denarja, več dela

Črnomaljska raziskovalna skupnost daje poudarek na raziskovalni program in inventivno delo

ČRNO MELJ — Delo črnomaljske raziskovalne skupnosti se je razmahnilo šele lani, ko je bilo za njeno delovanje namenjeno precej več sredstev kot pretekla leta. Letos imajo po valorizaciji na razpolago okrog 3 milijone dinarjev, poudarek pa dajejo na raziskovalni program in inventivno dejavnost. Poleg tega dve leti ob 29. novembru podeljujejo inovatorjem nagrade.

V okviru raziskovalnega programa bodo največ sredstev namenili za izdelavo dolgoročnega programa razvoja občine. Sklenjeno imajo tudi pogodbo z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki pripravlja raziskovalno nalogo z naslovom Inventarizacija in valorizacija paravne dediščine v dolini Nerajčice in Male Lahinje. Kmetijska zemljiška skupnost bo namreč na tistem območju opravila melioracija in košmascija, ker pa tam raste flora, ki je drugje ni najti, bodo v omejeni študiji našli rešitve, kako to rastline zaščititi. Sredstva so vložili tudi v nadaljevanje raziskave Usmerjanje razvojnih procesov v Beli krajini s poudarkom na razvoju kmetijstva. Prav tako skupnost ne bo stala ob strani ob nadaljnjih raziskavah Krupe,

Ribnica gradi kanalizacijo

Negospodarske investicije: cesta proti Loškemu potoku, vrtec v Sodražici, kanalizacija in stanovanja v Ribnici

RIBNICA — Delavci Cestnega podjetja Novo mesto so dokončali delo pri posodabljanju ceste Sodražica—Loški potok in preselili del svoje mehanizacije in delavcev v Ribnico.

Tu polagajo kanalizacijo na cesti, ki vodi iz ljubljanske strani mimo gasilskega doma in Inlesa proti Hrovačji in dalje proti Kočevju. Na to kanalizacijo bodo priključene Trubarjeva, Prešernova in Struška ulica, kasneje pa tudi Prijatelj trg. Do konca leta bodo končana dela do gasilskega doma. Razrito cesto bodo razširili in ponovno asfaltirali. Ta cesta bo tudi obvozna za Ribnico, ko bodo polagali kanalizacijo po glavni, Šeskovci ulici. Novomeščanom najbolj nagaja slabo

Ob poslabšanju — brez besed

V trebanjski občini ne bodo dosegli z resolucijo zastavljenih ciljev

TREBNJE — Na skupnem zasedanju zbora združenega dela in krajevnih skupnosti, ki je bilo preteklo sredo v Trebnjem, so delegati lahko slišali tudi podatke o uresničevanju resolucije in oceno rezultatov do konca leta. Kot kažejo podatki, trebanjsko gospodarstvo zaostaja za resolucijskimi opredelitvami, tako pa bo bržkone tudi do konca leta.

Primerjava poslovnih rezultatov z rastjo cen sicer pokaže, da je realna rast dohodka in bruto dohodka pozitivna. Podobno je tudi z drugimi kazalci, saj so se povečali gospodarnost, dohodek na delavca in tudi donosnost, čisti dohodek in skladi, vendar pa lahko odmrznitev cen v drugem polletju vpliva na poslabšanje rezultatov. Medtem ko je bilo v prvem polletju doseženih nekaj rezultatov, ki so bili celo nad resolucijskimi predvidevanji, do konca leta bržkone ne bo tako. Z resolucijo je bilo namreč opredeljeno,

politiko, investicije, nagrajevanje po delu, združevanje sredstev, zaprtost tozdov. Posebej pa morajo opredeliti vlogo centralnega delavskega sveta in delavskih svetov tozdov.

Uspešna zastrupjevalca

Melamin in Oprema sta brez čistilnih naprav

KOČEVJE — Na seji vseh treh predsedstev krajevnih konferenc SZDL Kočevje—mesto so z manjšimi pripombami dali soglasje k prostorskomu delu družbenega plana občine, ki ga bo te dni sprejemala tudi občinska skupščina. Vendar je bila razprava burna in odločna, saj so občani zahtevali, naj bo v mestu le taka industrija, ki ne bo zastrupljala okolja in s tem tudi krajanov.

Med drugim so ugotovili, da kočevska kemična industrija Melamin uporablja rakotvorne surovine, tudi formalin. Strupene snovi uprablja tudi Oprema. Obe ti tovarni sta tako rekoč sredi mesta, celo v njegovem najgostejše poseljenem delu.

Predstavniki nekaterih organov so sicer skušali kritike vsaj delno omiliti, češ da je gradnja čistilnih naprav zelo draga, preselitve tovarni tudi druga in skoraj nemogoča ter da prav Oprema in Melamin v teh stabilizacijskih časih najbolje poslujeta in tako rekoč držita občino pokonci. Člani predsedstev pa so menili, da je to lahko vse res, vendar tudi gospodarskih uspehov ne smemo dopuščati na račun zastrupljanja ljudi.

Na vprašanje, zakaj tudi v Kočevju ni nikjer predvidena industrijska črna, ampak se tovarne prepletajo s stanovanjskimi deli mesta, je bil odgovor, da je bil vsem OZD v Kočevju poslan vprašalnik, kakšen razvoj

SROBOTNIK DOBIL VODO

SROBOTNIK PRI OSILNICI — Prebivalci vasi Srobotnik, ki šteje le pet hiš, so te dni dobili vodo. Napeljali so jo sami iz studenca okoli 400 m nad vasjo, kjer so zabetonirali vodni zbirnik. Delo je bilo težko, ker tu ni cest, elektrike itl. Za nosenje cementa in peska so uporabili konje, beton pa so mešali ročno. Domačinom so pri delu pomagali višinci iz sosednjih krajev.

Nada Beronja

Rešitev ni le v družinskem varstvu

Ravnateljica Nada Beronja o težavah v vrtcih

ČRNO MELJ — Črnomaljska vzgojnovarstvena organizacija zajema 3 enote: Čardak, Loko in Semčje ter družinsko varstvo v Starem trgu. Vendar čutijo pomanjkanje prostora, zlasti na Čardaku, saj je bilo letos odklopljenih 11 prostov. Do leta 1995 naj bi bil vključen v organizirano varstvo vsak tretji otrok, kar je za 4 odst. več kot danes, in sicer predvsem v družinsko varstvo, čeprav bi bili stroški takšnega varstva večji kot v vrtcu. Vendar so v vzgojnovarstveni organizaciji prepričani, da razmah družinskega varstva ne bi zadostoval, zato bi morali v prihodnjem srednjeročnem obdobju razširiti vrtec Čardak, ki je bil izrjinen s programa del sedamega krajevnega samopriskpeva.

Prostorsko stisko imajo tudi v Semčju, kjer so je rešili tako, da so tri oddelke preselili v prostore stanovanjskih blokov, kar pa ni dokončna rešitev, saj prinašajo dislocirani oddelki dodatne stroške in organizacijske težave. Vendar prostorske težave, s katerimi se srečujejo tudi ob organizaciji cibanovih ur in predšolske vzgoje v nekaterih krajevnih skupnostih, niso edini problem.

Čeprav je število zaposlenih po normativih, so prezaposleni zaradi pogostih bolniških in porodniških dopustov — povprečna starost medicinskih sester in vzgojiteljic je 26 let — ter zapustitve v podaljšanem delovnem času, ki je namenjen za romsko in predšolsko vzgojo ter cibanove ure. Vsekakor bi morali imeti rezervno delovno silo, ki pa si je zaradi pomanjkanja denarja ne moremo privoščiti, pravi Nada Beronja, ki je pred kratkim postala ravnateljica VVO.

Čeprav se v VVO zavedajo, da bi morali dodatni program še razširiti, zlasti pri romski vzgoji, jih omejujejo kadrovske, prostorske in finančne težave, zlasti pa to, da njihovo delo ni primerno nagrajeno, saj je bil povprečni osebni dohodek v letosnjem prvem polletju 16.770 dinarjev, kar je še daleč do osebnega dohodka v solah oz. družbenih dejavnostih, ki naj bi se mu približali.

Kjer so težave, pomoč z vrha

Pri razreševanju zadev v luči 13. seje CK ZKJ v kočevski občini bo marsikateri OO ZK potrebna pomoč, ker sama baza ne zha ali ne more najti rešitve

KOČEVJE — Poročali smo, da so razprave o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ ponekod iz raznih vzrokov zastale, zdaj pa so spet zaživele, k čemur je prispeval tudi poseben posvet, ki ga je sklicalo predsedstvo občinskega komiteja ZK. To so ugotovili na seji predsedstva OK ZK 24. septembra.

Ugotovili so, da bo ocenjevanje vsakega člana ZK v kratkem zaključeno. Predsedstvo občinskega komiteja bo nadaljevalo s prakso skupnih sej s posameznimi osnovnimi or-

ganizacijami ZK, ki jim je potrebna posebna pomoč. V zadnjih tednih sta bili taki skupni seji z osnovnimi organizacijam ZK kočevske osnovne šole Zbora odposlancev in tozda Mesarije, naslednja pa bo v OO ZK Inkopa. V tej osnovni organizaciji je namreč prišlo med oceno posameznih komunistov do nesporazuma v zvezi z ocenjevanjem vodilnih delavcev, zaradi česar je bila tudi seja OO ZK prekinjena.

Do podobnega nesporazuma, vendar v veliko manjšem obsegu je prišlo tudi v Kovinarju, zato bo tja predsedstvo poslalo posebno delovno skupino. Sklenili so, da bodo pojavljale težave, katerim OO ZK ne bodo same kos. Kaže, da bo take pomoči potrebn tudi OO ZK upravnih organov občinske skupščine.

Predsedstvo je soglašalo s sklepom OO ZK tozda GOIP (Itas) o izključitvi dveh članov, ki nista prihajala na sestanke organizacije in tudi nista pokazala volje, da bi v bodoče bolje delala.

V okviru razprav o uresničevanju sklepov 13. seje je predvidel sodelovanje pri razreševanju posebnih zadev po občinah tudi medobčinski svet ZK

Prvi korak

Obisk turističnih delavcev v trebanjski občini obeta

TREBNJE — Da bi trebanjska občina od turizma lahko več izrjžila, ne kaže dvomiti. Tega so se že doslej več ali manj vsi zavedali. Vendar pa odločne in učinkovite akcije doslej v občini ni bilo. Zato je Trebanjsko ostajalo izven turističnih poti, čeprav bi lahko pomudilo in izrjžilo več, kot je doslej.

Kaže pa, da se je vendar začelo nekaj premikati. Občinska turistična zveza je namreč v občino povabila slovenske turistične delavce, da si ogledajo, kaj vse lahko ponudijo.

Zgovoren molk

Še vedno nerazumljivo in preobsežno gradivo

ČRNO MELJ — Tako kot na nedavni seji zbora združenega dela občinske skupščine je bila tudi na seji črnomaljskega občinskega sindikalnega sveta pretekli teden skromna razprava delegatov, ko je tekla beseda o poslovanju v prvem letošnjem polletju. Kritika občinskega sveta je letela na osnovne organizacije sindikata; ki ne naredijo pravi ničesar, da bi prišli delegati pripravljivi na seje.

Delegati so pojasnili, da je gradivo težko razumljivo in preobsežno, da imajo marsikje delegacije slabo metodo dela. To je podkrepil delegat Belta, češ da gradivo „preletijo“, kot da vse skupaj ni prav nič pomembno. In če je tako že v veliki delovni organizaciji, je v manjših gotovo še slabše, je menil.

Sicer pa so rezultati polletnega gospodarjenja v občini razen nekaterih težav, ugodni. Realna rast družbenega proizvoda je 4-odstotna, ostali delež je rezultat inflacije, ekonomičnost pada kot že vrsto let. Precejšen je primanjkljaj trajnih virov obratnih sredstev, rešitev pa je v povečanju akumulacije, ki se v dohodku povečuje. Pozitivni premiki se odražajo v osebnih dohodkih, saj z 21 tisočaki za manj kot 10 odst. zaostajajo za republiškimi povprečnimi prejemki, v preteklosti pa je bila ta razlika vedno večja.

Čeprav na občinskem svetu niso prepričani, da bodo s 1. januarjem 1985 v občini že lahko začeli z nagrajevanjem po delu, pa skoraj v vseh delovnih organizacijah potekajo priprave za prehod na nov sistem, ki ga zahtevajo delavci, ta sicer ne prinaša več denarja, je pa pravičnejši pri delitvi.

V Brežicah se počutim kot doma

„Plače so še premalo odvisne od učinka.“

BREŽICE — V občini, predvsem v okolici Kapel, je bil včasih tesar v vsaki hiši. Nekateri so hodili delat celo v Zagreb, da so zaslužili kak dodaten dinar za boljše življenje na malih kmetijah. Zdaj je vse drugače, tesarske tradicije ni več in gradbena podjetja morajo sama skrbeti za poklicno izobraževanje tesarjev.

Pri Pionirju se je za to delo pred leti izučil tudi Rašid Šišić, ki je prišel sem iz Bosne s trebuchom za

kruhom. V Brežicah stanuje v samskem domu in tukaj se počuti kot doma. Veliko je na gradbiščih. Svoj poklic ima rad in vesel je, da mu ni treba delati kot delavec brez kvalifikacije. Tesarjev vedno manjka in celo v kriznih časih so jim potli do dela odprte.

Šišić je pri Pionirju dvajset let. Ostati namerava do upokojitve, tako kot oče, ki je začel pri Železniškem transportnem podjetju v Ljubljani kot kuhar in tam dočkal penzijo. Rašid je star 39 let. Družino ima v Cazinu in jo obiskuje vsakih štirinajst dni. Pohvalil se je, da je najmlajši dedek pri Pionirju. Za prvo hčerko, ki je zdaj poročena, so se jima je z ženo rodili še trije otroci. Najmlajši je star pet let. Rašid bi sicer v Bosni lahko našel delo, vendar za veliko manjši osebni dohodek, s katerim ne bi mogel preživljati družine. Zda j ji pošlje vsak mesec po 25 tisočakov, sam pa se preživlja s petimi tisočaki. Pravi, da bi najraje delal samo po normi, ker bi potem točno vedel, koliko bo zaslužil.

S Pionirjem je obredel veliko sveta. Bil je na Poljskem, v Libiji, in na številnih gradbiščih doma, med drugim na Cresu in v Sarajevu. Zelo je zadovoljen z oskrbo delavcev, s hrano in stanovanjem. Nikomur ni treba kuhati in nič skrbeti, kaj bodo jedli danes in kaj jutri. Najlepše spomine ima na Sarajevu, ko so gradili za olimpiado. Ponosen je, da je bilo to v njegovi rodni Bosni, ki se je tokrat izkazala kot nadvse dobra gostiljica ljudi iz vsega sveta.

J. T.

Gospodarstvo le modro molči

Premalo mladine se šola doma — V Posavju potrebe po poklicni kmetijski šoli in skrajšanem programu za kooperante — Tudi rudarje bi lahko šolali

BREŽICE — Prvi letniki srednje šole letos niso povsem zasedeni. Zanimanja za vpis je bilo manj, kot so pričakovali. Po 30 učencev imata samo oddelka trgovske usmeritve. V pedagoško smer se jih je vpisalo 48, v naravoslovno-matematično pa 47. Obe smeri imata po dva oddelka.

Šola namerava zadržati vse tri dosežane programe. Računajo, da se bo prihodnje leto vpis povečal, ker bodo do takrat dokončno znani pogoji za vpis v višje in visoke šole. Večjo možnost za šolanje v domači regiji bodo imeli učenci v novem srednjoročnem obdobju tudi zaradi tega, ker bodo programi srednjega izobraževanja združeni.

Trenutno se šola doma manj kot polovico mladine, ki zapuša osnovnošolske klopi. V Posavju razmišljajo o tem, da bi ta odstotek zvišali z novimi usmeritvami. Večje potrebe po kadrih bodo le v industriji, kmetijstvu in obrti, tako vsaj ugotavljajo za brežiško občino. Medobčinska gospodarska zbornica zato podpira pobudo za kmetijski program na stopnji poklicne šole. Kmetijske delovne organizacije v regiji bi s svojimi strokovnjaki lahko sodelovale pri njegovem

izvajanju. Šola bi izobraževala vrtnarje in kmetijce. Če bi razvijala vrtnarstvo, bi to lahko delala za širše območje, torej tudi za dolensko regijo, ki te usmeritve zdaj nima. Kmetijska smer naj bi obvezno vsebovala skrajšani program za kooperante in druge kmetijske proizvajalce v zasebnem sektorju.

● V Posavju ima perspektivo tudi rudarski poklic. Rudarjev že zdaj primanjkuje, ko pa bodo začeli kopati premog v globoškem rudniku, se bo povpraševanje po rudarjih še povečalo. Zaradi tega razmišljajo v regiji o dislociranem oddelku rudarske poklicne šole.

V Brežicah se nadejajo, da bodo ob združitvi programov za ekonomskega in komercialnega tehnika spet dobili nazaj program za ekonomskega tehnika, ki ga zelo pogrešajo.

V Krškem so imeli letos težave za en oddelk kovinske stroke. Ta je zdaj napeljen. Energetiko so zmanjšali za en oddelk, povečali pa so vpis v

elektroniko, tako da je skupno število oddelkov vendarle ostalo. Šolo oblačilne stroke v Sevnici so povečali za en oddelk, kar kaže na to, da industrijska konfekcija še ne stagnira.

Šolnikom bi bilo veliko lažje, če bi v delovnih organizacijah hkrati z razvojem planirali tudi kadrovske zasedbe. Vendar je zelo malo kolektivov, ki tako kompleksno gledajo na juturni razvoj.

V brežiški občini jim gre planiranje še posebej težko od rok, ker prevladujejo majhne organizacije združene dela. Te zelo omejujejo nove zaposlitve in nimajo nobenih potreb po izobraževanju. Na drugi strani tu in tam slišimo opazke na račun srednje šole, češ da ne ponuja novih programov in ne prekvalifikacij.

„Obogaja se lahko takoj lotimo in še zelo radi,“ je dejala pedagoginja Jožica Šalamon, vendar nam mora potrebo po tem sporočiti združeno delo. Dokler tega ne dogimo, bo vse še naprej ostalo pri ugotovitvah.

J. TEPPEY

Boljše razmere za šole in vrtce

S 1. srečanja delavcev vzgoji in izobraževanju krške občine v Podbočju

PODBOČJE — V soboto, 29. septembra je bilo v Podbočju 1. Srečanje delavcev v vzgoji in izobraževanju krške občine. Po zadnjem regijskem srečanju v Brežicah so se odločili, da bodo poslej le še občinska srečanja, ker je posavsko vedno povzročilo obilico nevršenosti zavoljo velikega števila učiteljev in vzgojiteljev in premajhnih prostorov.

V Podbočju se jih je zbralo blizu 300, z gosti vred pa jih je zborovalo kar 325.

Tesnejše sodelovanje učiteljev in vzgojiteljev v občini pomeni povezovanje celotne vzgoje in izobraževanja in zagotavlja večji uspeh, meni Kristina Božič, predsednica odbora delavcev v vzgoji in izobraževanju. V zadnjih letih so se gnotne razmere učiteljev in vzgojiteljev zelo izboljšale. Največji dosežek pa je vsekakor pouk v eni izmeni za vse učence, predšolsko varstvo, razvoj celodnevne osnovne šole in podaljšane bivanja. S tem imajo otroci v krški občini vedno bolj izenačene možnosti za vstop v življenje.

Na srečanju v Podbočju, kjer se je kot izvrsten organizator izkazal kolektiv tamkajšnje osnovne šole ob pomoči krajevnih dejavnikov, so se spomnili delavcev, ki letos zaključujejo vzgojno-izobraževalno delo na šolah v krški občini ali odhajajo v pokoj. To so Ana Simončič, Lado Smrekar in Stanislava Šoba. Pozdravili so 24 novincev na šolah in vrtcih v občini. Priznanja pa so bili deležni jubilaranti za 20-oz. 30-letno delo. Med slednjimi so: Ivanka Bizjak, Cilka Cerovšek, Desanka Cvetanovski, Marija Hodnik, Ljuba Hvala, Ivanka Gorenc, Štefka Kolar, Marija Kukovičič, Slava Mižogaj, Matilda Poljšak, Marija Rovar, Terezija Smerdel, Ana Štiglic in Jožica Vogrinc.

Kaj še moti?

S sindikalne seje

Sindikati je prvi, ki se mora v kolektivnih boritvah za obveščanje. Na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta so zato posredovali pojasnila o nekaterih odprtih vprašanjih:

● V Tovarni konstrukcij (trboveljska STT) je bila 26. septembra seja delavskega sveta tega tozda. Žal ni bilo nikogar iz matičnega podjetja, čeprav je direktor sevnškega tozda že pred časom dal ostavko. Nekateri disciplinske zadeve so še v teku.

● Družbeni pravobranilec samoupravljanja je opozoril „Lisco“ in Solški center oziroma sevnški osnovno šolo o nezadružljivosti funkcij direktorja in vršilca dolžnosti v eni in isti osebi.

● Zadeva Stopar v Jutrjanki še ni razrešena. Primer je ponovno pred sodiščem združenega dela.

● Tudi na sevnški Žagi še niso razčistili nekaterih starih zapletov. Razjasniti morajo še stvari okrog zadnjega zaključnega računa. V izvršnem svetu so se dogovarjali, da bi v tem tozdu pripravili noven zbor delovnih ljudi, kjer naj se delavci odločijo. Član občinskega sindikalnega sveta iz tega kolektiva je pojasnil, da tega sestanka še ni bilo.

Prvič na morju

Šola v naravi več kot le plavanje — „Trgovina“ v šoli

BLANCA — Štiri deklice, Nataša, Mateja, Monika in Klementina, podobno kot preostalih 14 udeležencev letošnje šole v naravi v Piranu še vedno radе obujajo spomine na te lepe dni.

Monika ne pozabi pristaviti, da se je prav na morju naučila plavati tako kot sedem ostalih neplavalcev. Za te kozjanske otroke je bil ta teden dni še mnogo več kot to. Popolnoma so spremenili življenjsko okolje, od blizu so lahko videli marsikaj, o čemer so se v šoli samo učili.

Lisca jim je prve septembrske dni pod ugodnimi pogoji odstopila svoj počitniški dom v Piranu, s seboj so vzeli šolsko kuharico. Starši so se rade volje odločili prispevati po 2.500 dinarjev na otroka. Vodja te šole v naravi Slavica Korač je zadovoljna z ostalimi doseženimi vzgojnimi smotri.

VSE PRI ROKI — Zofka in Irena sta med glavnim odmorom vedno na voljo.

Na blanski osnovni šoli se nasploh pohvalijo z vrsto dejavnosti, ki jih uspešno gojijo že dolga leta. Že nad dve desetletji pomagajo ostarelim, v šolski hranilnici so lani zbrali 22 starih mihojnov. Krajani, posebno kmetje, vsako jesen obilno poskrbijo za založenost šolske kuhinje. Premorejo pravcato papirnico, ki jo ta čas vodita učenci 8. razreda Zofka Medvedšek in Irena Romih. Če komu med poukom kaj manjka, si lahko nabavi tu v odmoru. Upokojeni sadjar Doberšek bo to jesen pričel pomagati šolskim sadjarjem. Ti že sicer tesno sodelujejo s kmetijskim kombinatom s skoraj hektarjem jablan. V bodoče bodo tu uredili še drevesnico.

A. Ž.

NA OBRNEM SEJMU

32 učencev je imelo priložnost ogledati si obrtni sejem v Celju. Sejem nas je navdušil, saj nas je večina prvič z zanimanjem sledila dosežkom mnogih obrtnih mojstrov. Razstavili so svoje prave umetnine za radovedne potrošniške in otroške oči. Najbolj me je pritegnilo letarstvo. Zdi se mi, da je to obrt, ki počasi izumira, čeprav skriva v sebi tudi svoje bogastvo kot vsaka druga obrtna zvrst.

SANDRA NOVŠAK, 8. a Nov. krožek, OŠ Arčiče

DVE MUHI NA EN MAH

Osmošolci so sklenili, da bomo organizirali zbiralno akcijo starega papirja. Napisali in razobesili smo plakate in začeli akcijo, ki je trajala štirinajst dni. Veliko odpadnega papirja so nam odstopila podjetja Rudnik rjavega premoga, Lisca in Metalna. Tudi krajani so bili radodarni. Nabrali smo ga dva kontejnerja in ga prodali Surovini. S to akcijo smo dobili nekaj denarja za končni izlet, rešili pa smo tudi nekaj dreves pred motorno žago.

SUZANA NOVAK, 8. a OŠ XIV. divizije, Senovo

Pomoč res pomoči potrebnim

Socialne kartice že onemogočajo podvajanje pomoči — Na računalnik

SEVNICA — Pri centru za socialno delo so pričeli s tako imenovanimi socialnimi karticami že pred dvema letoma. Skromno, s kartotekami, brez novih zaposlitev.

Ni skrivnost, da so se nekateri z različnimi oblikami pomoči skušali znajti. Sedaj, ko so ti podatki na enem mestu, se zloraba izključuje. Pomoč prihaja v prave roke. Pri tem tudi tesno sodelujejo s socialnimi komisijami po krajevnih skupnostih in ustreznimi službami v delovnih organizacijah. S starimi dobrimi karticami zadevi seveda ne bodo več dolgo kos, zato razmišljajo o prehodu na računalnik. To delo so ugodno ocenili na seji sindikalnega sveta 26. septembra. Prav komisije krajevnih skupnostih in službe v kolektivih bi radi dodatno usposobili, zato pripravljajo poseben seminar.

Znano je, da so neurja letos nadvse hudo pustošila po sevnški občini. O pomoči najhujše prizadetim ni povsem enotnih mnenj. V sedanjih druginji je

ČETRTKOV INTERVJU

Za delo z otroki nam ne sme biti žal časa

Celoletna dejavnost v prid otroka

KRŠKO — Odgovornost do mladega rodu nam želi vsako leto obuditi Teden otroka, katerega geslo „Otroci in mladina soustvarjajo novo prihodnost“ nas želi letos usmeriti v prihodnost. V krški občini se že več let izogibajo zgolj kampanjski aktivnosti ob Tednu otroka, zato so tudi letos sprejeli naloge, ki jih bodo uresničevali v dobro otrok letos in prihodnje leto. O teh nalogah smo se pogovarjali s prizadevno aktivistko občinske Zveze prijateljev mladine Minko Unetič, razredno učiteljico na krški osnovni šoli Jurija Dalmatina.

„Tudi v času stabilizacije otroci ne smejo ostati ob robu. Še več, za zdrav razvoj otrok bomo morali ustvariti še boljše gnotne in družbene razmere nasploh, saj je to najboljša dolgoročna nalozba. Nikakor ne bi smeli dovoliti, da bi

Minka Unetič: „Anketa je pokazala, da se otroci najbolj odločajo za igre v gibanju in da so siti sedenja in poslušanja...“

otrok preveč občutil socialne razlike...“

— Ob teh splošnejših usmeritvah imate gotovo že nekaj povsem konkretnih izkušenj, česa otroci v krški občini ne bi smeli pogrešati.

„Ugotovili smo, da imajo otroci zelo slabe prehranske navade. Odklanjajo solate, zelenjavne juhe, pa tudi meso. Če otrok ne pozna kompota suhih sliv ali mlincev, to že kaže, da nekaj ni v redu. V sodelovanju z aktivom kmečkih žena mestni otroci hodijo na kmetije in pripravljajo zdravo kmečko hrano. Naša učiteljica gospodinjstva Marija Sedaj je pripravila razstavo jedi iz leče, ki jih tudi odrasli skoraj nismo poznali. Veliko si obeitamo od šole za starše, pri čemer ne bomo pozabili na starše otrok Romov, da bi ujeli korak s časom, ne le v prehrani. Ker pa že govorim o uri, moram žal ugotoviti, da še ni uresničena naša pobuda za ureditev mlečne restavracije ali vsaj kioska v bližini šolskega centra Krško.“

— Veliko pripomb je bilo in jih verjetno še bo o delovnem času in o otrokovem prostem času...

„Naše vzgojiteljice so si letos izjemno prizadevale, a jim žal ni uspelo in smo ostali pri istem delovnem času. Ta je pomenil, da so morali otroci prežgogaj vstajati, kar je kvarno vplivalo na počutje in zdravje otrok. Koordinacijski odbor za Teden otroka predlaga, naj v delovnih kolektivih in organizacijah sindikata bolj uskladijo delovne sobote in enotnejšo izbiro dnevoev za podaljšan delovni čas delavcev. Prosti čas otroka pa terja še več mentorjev, katerih koristno delo ni ustrezno družbeno vrednoteno.“

P. PERC

Krške novice

PREDSTAVITEV ŠTUDIJE — Danes bo programski svet za Krško polje pripravil v Labodu predstavitev „Vodnogospodarske ureditve Save v zvezi z izgradnjo HE na odseku Zidani most — meja SR Hrvatske.“ kot se imenuje študija, ki jo je s precejšnjo zamudo vendarle pripravil Vodnogospodarski inštitut iz Ljubljane. Študija je prva podlaga, na osnovi katere bo programski svet konkretneje seznanjen s posledicami v kmetijstvu, vodnem gospodarstvu, komunalni, gozdarstvu in ostalih panogah.

NEKAJ MINUT ŽE PRVAK — Letos eden najuspešnejših jugoslovanskih speedwayistov Krčan Krešo Omerzel je bil, seveda le začasno, že državni prvak do 15. voznje na zadnji letošnji dirki v Ljubljani, ko ga je premagal Albert Kocmut in se izenačil s Krčanom. Krešo je, žal, izgubil še dvoboj z zmagovalcem ljubljanske dirke Horvatom v predzadnji vožnji in se moral sprijazniti s poznejšim Kocmutovim zmagovalcem. Krešu je lahko v tolažbo vsaj to, da je prvi speedwayist, ki je letos premagal prvaka Kocmuta in nesojenega prvaka do ljubljanske dirke, vodinega Pavlica. Omerzel je namreč dobil obe dodatni vožnji, ki sta odločali o ljubljanski razvrstitvi. Več na športni strani.

Sevniški paberki

PEČENICE S STOJNICE — Za konec tedna, od danes dalje, bo v Mercatorjevi samopostrežnici 12 akcijska prodaja raznih proizvodov za zimnico, od svinjskih polovic do keksov, svežih jajc in drugega od več kot 20 različnih proizvajalcev. Da bo ob vsem še malo vzdušja, bodo pred trgovino uredili stojnico, kjer bodo stregli s pečenicami.

KMALU OBIČAJNA EMBALAZA — Kupci mleka negodujejo ob dragi novi embalaži mleka iz celjskih mlekarin. Med drugim je treba paziti še na datum, do kdaj je tako mleko sploh uporabno. Mnogim se kar toži po starih plastičnih vrčkah. Resda je katera rada počila, vendar so kupci vsaj vedeli, pri čem so. Mlekarji zatrjujejo, da so stari pakirni stroji dali v popravilo v Francijo. V kratkem ga pričakuje nazaj, takrat bo mleko na voljo tudi v tej embalaži.

KDO GA NAJDE? — Lični bife ob novem sevnškem bazenu je sicer odprt, vendar vedo zanj le redki domačini. Za turiste namreč še vedno ne premorejo nobenih oznak, da bi sploh lahko našli pot do njega. Pred otvoritvijo je marsikdo v njem pričakoval aktivnejše življenje.

VRTEC ODPIRA VRATA

SEVNICA — Ob tednu otroka pričakujejo tudi danes in jutri v sevnškem vrtcu Ciciban otroke, ki niso redno v varstvu. Vabijo starše, da otroke, starejše od dveh let, pripeljejo med 9. in 11. uro. V soboto bo ob 9. uri praznovanje jeseni.

TOKRAT GOBJI ŠESTERČKI — V zadnji številki so bili predstavljeni kot redkost gobanovi peterčki, učenec 4. razreda boštanjске osnovne šole Boris Kores iz Topolovca pa je v nedeljo našel čvrste šesterčke. Narava je torej radodarna vsaj pri gobah. Našli so jih celo v lipovem gaju za boštanskim Partizanom.

„Kot vest, ki nas teži“

O tem, kaj lahko store ljubiteljski slikarji za naravno in kulturno dediščino, pišejo Likovni odsevi

„Nekako z neprijetnim občutkom govorimo, beremo ali poslušamo o problematiki hranjenja naravne in kulturne dediščine, saj se nam v podzavesti rodi oziroma obudi neprijeten občutek krivde in odgovornosti, kot vest, ki nam sledi in nas teži,“ pravi Tone Vovko, predsednik Združenja likovnih skupin Slovenije, v tretji številki Likovnih odsevom in dodaja, da smo nekako odložili obveznost do naravne in kulturne dediščine. S tem, da plačamo prispevek za kulturo, je naše skrbi za dediščino tudi konec.

Njegove besede so namenjene predvsem ljubiteljskim likovnim ustvarjalcem, združenim v likovna društva ali skupine, pa tudi posameznikom, da bi se ozavestili in spoznali, kako napaden je bil „ta naš molk“, kadar je spet padel eden od kamnov naše nacionalne zgodovine. Prav likovniki pa bi se morali postaviti po robu brezvestnemu uničevanju kulturnih dragotin, še posebej, ko gre za tako imenovano nepremično dediščino (naravne znamenitosti, značilno arhitekturo in naselbine).

„Dva tisoč in še nekaj nas je,“ ugotavlja dalje Toni Vovko, „dvjesto petdeset zaposlenih v gradbeništvu, arhitektov, vodij gradbišč, delovodij, delegatov v najrazličnejših skupščinah. Velikokrat smo bili poleg, odločali smo o rušenju, ne da bi vedeli, kaj počnemo, za kaj glasujemo, kaj zakopavamo,

kaj smo zamolčali sebi in prihodnjim rodovom.“ Tolikšno število likovnikov prav gotovo pomeni veliko moč, od katere pa do zdaj ni bilo kaj prida haska. Zato se je Združenje likovnih skupin Slovenije odločilo pokreniti akcijo, da bi vsak od ljubiteljskih slikarjev kaj storil tudi za ohranitev in varovanje naravne in kulturne dediščine.

O tem, kaj lahko stori ljubiteljski ustvarjalec, pa govori pravzaprav kar vsa tretja številka Likovnih odsevom, izšla nedavno. Tematske članke zanjo so napisali priznani strokovnjaki za vprašanja naravne in kulturne dediščine in jim priložili bogato ilustrativno gradivo. Iz prispevkov lahko bralec tudi razbere, kaj vse sodi v tako imenovano dediščino, da gre pri vsem tem za nekaj več kot zgolj za najrazličnejše spomenike.

Ljubiteljski slikarji lahko veliko naredijo za kulturno dediščino že s tem, da na svoja platna ujamejo ustrezne motive iz mest, vasi in drugih naselbin, da odlikajo nezavarovano ali ogroženo dragotino v določenem trenutku in da dajo svojemu likovnemu delu tudi dokumentarno vrednost. V tem smislu se je na Slovenskem že zvrstilo nekaj ljubiteljskih slikarskih akcij, na to temo pa bo ubrana tudi naslednja republiška razstava, ki jo pripravlja Združenje likovnih skupin Slovenije.

I. Z.

Sevniška kultura do leta 2000

O analizi razvojnih možnosti kulturne dejavnosti v sevniški občini do konca tega tisočletja bodo delegati kulturne skupnosti razpravljali prihodnji teden — Še naprej bo ljubiteljstvo eden najmočnejših stebrov kulturnega razvoja

SEVNICA — Če se bodo uresničile napovedi demografov, bo v tej posavski občini okoli leta 2000 živelo kakih 21.500 prebivalcev ali približno 2.000 več kot danes. Predvidevajo, da se bo največ tega prirasta nagostilo v sami Sevnici in Boštjanju, to pa bodo morali upoštevati tudi načrtovalci kulturnega razvoja občine do konca tega tisočletja.

Pravzaprav so napovedi demografskih gibanj že zajete v prvem takem dokumentu. To je analiza razvojnih možnosti kulturne dejavnosti do leta 2000, ki so jo napisali poleti, delegati skupščine kulturne skupnosti pa bodo o njej razpravljali na seji prihodnji teden. Naj povemo, da ima ta dokument „v mislih“ nekakšen etapni razvoj — najprej za obdobje 1986 — 1995, nato pa še za leta 1995 — 2000. V izhodišču je zapisano, da bo glavna skrb posvečena varovanju tistih dejavnosti, ki pomembno prispevajo k ohranjanju slovenske kulture in nacionalne samobitnosti. Nedvomno gre za dejavnosti, ki so se že do zdaj razvijale institucionalno (knjižničarstvo, spomeniško varstvo itd.), ob tem pa tudi za oblike ljubiteljske kulture, ki je v sevniški občini že dobro pognala korenine.

Analiza razvojnih možnosti vidi bodočnost predvsem v množičnosti na področju kulturnega snovanja in porabništva. Zadevajo se, da bi bilo nesmiselno prek vse meja bogati kulturno ponudbo in se hkrati poskrbeti za odjemalce. Zato bo ena prvenstvenih nalog vzgojiti občinstvo v oveseščene porabnike kulturnih dobrin. Dosegli naj bi, da bi kultura ne bila nekaj za zapeček prostega časa, pač pa nepogrešljiva vsakdanja kulturna oziroma duhovna potreba slehernega

Posavje pleše

Na 5. reviji v Boštjanju nad sto nastopajočih

BOŠTANJ — S tradicionalno gostoljubnostjo so v tej vasi v soboto imeli v gosteh posavske folklorne in plesne skupine.

Vse sodelujoče skupine so se najprej predstavile v mimohodu po vasi, godce pa je popeljal zapravljivček. Domačini, člani KUD Anton Umek — Okiški, so tudi tokrat zaplesali belokranjske, prekmurske in gorenjske plesne. Nameravali so se predstaviti še z domačimi plesi izpod Lisece, vendar nimajo vseh noš. Toplo so bili sprejeti člani folklorne skupine DPD Svobode s Senovega s kozjanskimi plesi. Artičani v drugem nastopu pa s partizanskim kolom. Vse to dokazuje, da skupine skušajo obujati tudi novejšo izročilo. Na tokratnem srečanju so sodelovali prijatelji Boštjančanov, Svoboda „Rudi Jedretič“ iz Ribnega pri Bledu. Artičani imajo tudi močan tamburaški orkester. Ples ima brezmejno izraznost. Izbor teh skupin so popestrile še plesalke diska sevniškega Odra mladini. Vseh nastopajočih na tokrat je pet posavskih plesnih revij se je zvrstilo nad sto.

A. Ž.

Trebanjski zgled za prenovne

Vladimir Kavčič, predsednik skupščine republiške kulturne skupnosti, v soboto v Trebnjem pohvalil prizadevanja za kulturno razrast v tej občini — Način, kako so prenovili kulturni dom, je lahko zgled v stabilizacijskih časih

TREBNJE — V prenovljenem in ponovno odprtem kulturnem domu v Trebnjem je bila v soboto, 29. septembra, zvečer prva kulturna prireditev. Nastopili so domači izvajalci: občinski pihalni orkester pod vodstvom Iva Matoša, ženski nonet Carmen, Trebanjski orkester, recitatorja Zvonka in Jože Falkner ter povezovalka programa Majda Ljubič.

To je bila uvodna prireditev iz širše zamišljenega načrta, ki predvideva poleg nastopov ljubiteljskih kulturnih skupin iz občine in širše Dolenjske tudi gostovanja poklicnih gledališč, pevskih in instrumentalnih ansamblov, baletnih umetnikov in še koga. Glede prostorov Trebanjci ne bodo več v zadregi in bodo lahko sprejeli v goste tudi scensko in režijsko zahtevnejše predstave. Vse take prireditve bodo v prenovljenem domu s posodobljenim odrom in dvorano poslej možne.

Obiskovalcem sobotne prireditve je najprej spregovoril Janez Gartnar, predsednik skupščine občinske kulturne skupnosti. Poudaril je, da gre za zahvalo za to, da je Trebnje dobilo svoj tretji kulturni hram, sami občinski in republiški kulturni skupnosti, združenemu delu in seveda samim krajanom, ki so več let namensko

BOLEZNI PREPREČILA NAJAVLJENI KONCERT

NOVO MESTO — Koncerta „Slovenske ljudske pesmi in glasbila,“ ki ga je Zveza kulturnih organizacij Novo mesto najavila za ponedeljek, 1. oktobra, zvečer v Domu kulture, ni bilo. Nastop ljubljanskih gostov Bogdana Hermana, Marije Omerzel — Terlep ter Matije Terlepa je preprečila bolezen. Organizatorji so odpoved prireditve še pravočasno objavili.

čni in v Florjanski ulici v Sevnici. Še nadalje računajo na obilo prostovoljnega dela samih krajanov, kot tudi na sredstva, zbrana s samoprispevki. Ker bo kulturno življenje v občini še naprej slovelo na ljubiteljstvu, bo velika skrb posvečena ustanavljanju novih kulturnih društev, skupin in oblik kulturnega udejstvovanja.

I. Z.

Prevajalci v Dalmatinovem kraju

Slovenski in jugoslovanski prevajalci z desetim, jubilejnim srečanjem v Krškem počastili 400-letno prevajanja na Slovenskem — Zanimivi referati

KRŠKO — Letošnje, 10. delovno srečanje književnih prevajalcev, ki je potekalo od petka do sobote prejšnji teden v krškem hotelu Sremič, je bilo posvečeno 400-letnici prevajanja na Slovenskem. Kot je znano, smo Slovenci prve prevode dobili po zaslugi protestantskih piscev, predvsem Primoža Trubarja in Jurija Dalmatina, ki sta v slovenščino presadila več religioznih besedil. Zlasti Dalmatin je s prevodom Biblije opravil delo, ki ga strokovnjaki še danes visoko cenijo.

Ker prav letos mineva 400 let od izida Biblije v slovenščini, je Društvo slovenskih književnih prevajalcev kot prireditev srečanja v Krškem odločilo, da bo temu jubileju izkazalo posebno pozornost. Ob tem je treba povedati, da kraj desetega, jubilejnega srečanja prevajalcev glede na osrednjo temo nikakor ni bil izbran naključno, saj sta kar dva stebra slovenskih protestantov izšla iz Krškega oziroma iz krške občine, in sicer Jurij Dalmatin in Adam Bohorič, slednji znaig kot pisec znamenite slovnice Zimske urice.

Srečanje prevajalcev v Krškem je imelo jugoslovanski značaj, saj se je začelo s sejo odbora Zveze društev književnih prevajalcev Jugoslavije, poleg tega pa so z referati nastopili tu-

plačevali krajevni samoprispevek. Dejal je, da sta z združenimi močmi nastala že prva hrama — Galerija likovnih samorastnikov in Knjižnica Pavla Golja. Janez Gartnar se je posebej zahvalil gradbenemu odboru za prenovno kulturnega doma, ki ga je vodil Tone Hočevar.

Trebanjci so na sobotno prireditev povabili tudi pisatelja Vladimira Kavčiča, predsednika skupščine republiške kulturne skupnosti. Ta je v

krajšem govoru najprej podčrtal, da so združene moči v stabilizacijskih časih tako rekoč edina oblika in pot za posodobljanje kulturnih prostorov. Ob tem je pohvalil skrb za razvoj različnih oblik kulturnega snovanja v trebanjski občini in med drugim navedel, da to dokazuje tudi devet kulturnih društev z več kot 500 dejavnimi člani.

Vladimir Kavčič je zlasti pohvalil vneto krajanov za pridobivanje primernih kulturnih prostorov v krajevnih skupnostih. Dejal je, da ni moč prezreti njihovega truda pri tem, pa naj je šlo za prispevke v denarju in materialu ali v prostovoljnem delu. „Če upoštevamo, da kultura povsod tudi živi, je vse to najbrž tudi odraz dobrega načrtovanja in razumevanja za razvoj kulturnih potreb ljudi,“ je poudaril. Dodal je, da pa se je treba ozreti naprej in videti, kaj lahko ponudi prihodnost. Naloga bodočnosti je skupno načrtovanje kulture, denimo, do leta 2000, toda ne iz male, ozke perspektive.

I. Z.

Slavisti v Krškem

Krški del zborovanja slovenskih slavistov bo posvečen Dalmatinovi „Bibliji“

KRŠKO — Zadnji dan letošnjega zborovanja in strokovnega srečanja slovenskih slavistov, ki se začne danes v Cankarjevem domu v Ljubljani, bo posvečen 400-letnici Dalmatinove „Biblije“ in Bohoričeve slovnice in bo v soboto, 6. oktobra, v Krškem. Zborovanje, ki ga pod pokroviteljstvom Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj organizira Slavistično društvo Dolenjske, bo v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja. Po ogledu dokumentarnega filma „Gremo v Krško“ bodo udeleženci prisluhnili predavanjem (najavili smo jih prejšnji teden). Ob 11. uri bo spominska slovesnost v kapucinskem samostanu. Na njej bo pel komorni pevski zbor Loka iz Škofje Loke, dramska igralka Andrej Kurent in Jože Zupan pa bosta interpretirala stara besedila. Slavisti si bodo zatem ogledali kapucinsko knjižnico in razstavo ob 400-letnici Dalmatinove „Biblije“. Popoldne se bodo zborovali odpejali v Kostanjevico, kjer si bodo ogledali likovne zbirke v Galeriji Božidar Jakac in kostanjeviške znamenitosti.

Jakac med ustvarjanjem

V novomeški „Krki“ razstavlja fotografije Tihomir Pinter

NOVO MESTO — Tihomir Pinter, eden naših najboljših in najbolj znanih fotografov, že desetletje spremlja dogajanja v ateljejih slovenskih likovnih umetnikov. S posebno pozornostjo je s fotoaparatom lovil zanimive trenutke pri Božidarju Jakcu. Posrečilo se mu je narediti obsežen cikel iz Jakčeve grafične delavnice. Tovrstne fotografije so od minulega tedna na ogled v avli upravno-poslovne stavbe Krke v Ločni.

Jovo Grobovšek je ob teh fotografijah med drugim zapisal: „Fotograf Tihomir Pinter je uspel slediti razgibanosti in občutljivi osebnosti umetnika in je premišljeno izbral sredstva, da je skrivnostno okolje umetniške delavnice ob ustvarjalcu polno zaživel.“

Razstavljen kolekcija Pinterjevih fotografij je last stalne zbirke Jakčevega doma v Novem mestu, ki ga bodo slovesno odprli 27. oktobra v počastitev novomeškega občinskega praznika.

nščino, pri čemer so osvetlili razmere in potrebe, ki so narekivale take prevode. O tovrstnih prevodih so govorili tudi strokovnjaki iz drugih republik in še posebej o pomenu teh prevodov za razvoj pisnega in literarnega jezika.

Prevajanje je sicer mikavno, hkrati pa zapleteno, često tudi na moč težavno opravilo, saj se prevajalec često znajde pred problemom, kako prevesti besedilo, ki se zdi neprevedljivo. Na take zagate naletevajo tako prevajalci beletristike kot drugih besedil. Tudi o takih in podobnih rečeh je tekla beseda na shodu prevajalcev v Krškem, kjer so si udeleženci srečanja z zanimanjem ogledali tudi kapucinsko knjižnico in galerijsko zbirko.

I. Z.

Tri dni v Posavju

Slovenski zgodovinarji končali 22. zborovanje

BREŽICE — Več kot 150 strokovnjakov se je udeležilo letošnjega, že 22. zborovanja slovenskih zgodovinarjev, ki je v četrtek in petek prejšnji teden izmenoma potekalo v Brežicah in Krškem, v soboto pa so udeleženci imeli ekskurzijo po posavskih občinah in Kozjanskem.

Na tem zborovanju oziroma strokovnem srečanju so prebrali vrsto referatov, s katerimi so osvetlili posamezna področja, ki zanimajo zgodovino. Nemajhno pozornost so posvetili obdobju protestantizma in odnosom, ki so takrat prevladovali. Viden prispevek so dali brežiški strokovnjaki, delavci iz Posavskega muzeja, kjer je zborovanje večidel tudi potekalo. Zgodovinarji so razpravljali tudi o poučevanju zgodovine v šolah in pri tem ugotovili, da ta predmet ni več eden temeljnih predmetov. Poudarili so, da bi morali vneto mladih za zgodovino preusmeriti v krožke, še posebej pa jih spodbujati v akcijah znanega gibanja „Znanost mladini.“

Na občnem zboru Zveze zgodovinskih društev Slovenije so za predsednika ponovno izvolili dr. Vasilija Melika.

Nujno, vendar še nedodelano!

Na to opozarja novomeška analiza izvajanja proizvodnega dela učencev iz šol usmerjenega izobraževanja

NOVO MESTO — Zakon dolga, da morajo usmerjeni srednješolci že med šolskim letom za nekaj tednov na proizvodno delo oziroma na delovno prakso, kar je odvisno od tega, za kakšen poklic se kdo izobražuje. V delovnih organizacijah si pridobivajo prve delovne izkušnje, hkrati pa spoznavajo organizacijo dela, tehnologijo, delovanje samoupravljanja in podobne reči. Razumljivo je, da je osemurno delo v delovni organizaciji sestavina njihovega šolskega učnovzgojnega procesa, zato morajo z njimi obvezno delati pedagoško usposobljeni inštruktorji.

Seveda bi bilo zelo nerealno, če bi pričakovali, da bo ta del učnovzgojnega procesa potekal gladko, brez kakršnihkoli problemov, zapletov in podobnega. Resnica je namreč precej drugačna, saj ugotavljajo, da se v proizvodnem delu in delovni praksi po svoje odraža vse tisto, kar je v usmerjenem izobraževanju slabega, nedorečenega, nedefiniranega in nerazrešenega. Skratka vse, kar je bilo do zdaj tudi kritiziranega in proglašena za nesprejemljivo.

Da je pri uresničevanju proizvodnega dela in delovne prakse učencev usmerjenega izobraževanja še vse preveč razpok, kratkih stikov, hrapavosti, ovir in drugih na moč nesposodbnih reči, je razbrati tudi iz analize, ki so jo o tem pripravili pri občinski izobraževalni skupnosti v Novem mestu, v sredo prejšnji teden pa o njej razpravljali na skupni seji skupščine izobraževalne skupnosti in zbora združenega dela občinske skupščine. Analizo so pripravili na podlagi podatkov iz ankete, ki je zajela 56 organizacij združenega dela iz dolenjske in posavske regije ter 36 osnovnih šol.

Zanimiv je predvsem tisti del analize, ki govori o izvajanju proizvodnega dela in delovne prakse v proizvodnih delovnih organizacijah, ki sprejemajo sicer največ učencev. Tako je v že omenjenih 56 delovnih organizacijah kar 562 inštruktorjev, usposobljenih za delo z mladimi, poleg tega pa še 285 mentorjev. Prva hiba se kaže v tem, da je ponekod inštruktorjev in mentorjev dovolj, drugod pa jih primanjkuje. Precej nedoslednosti kažejo programi za izvajanje proizvodnega dela in delovne prakse, zavoljo kratkih stikov s šolami pa prihaja celo do tega, da učenci ne opravljajo del, ki bi bila najbližja njihovem bodočemu poklicu. Od tude izhaja tudi največ nesporazumov in negotovanja.

Iz analize bode v oči še nekaj, to je nagrajevanje učencev. Nekatere delovne organizacije namreč učence na proizvodnem delu in delovni praksi nagrajujejo, druge ne, pa tudi nagrade so zelo različne. Vse to prav gotovo ne more vplivati spodbudno na učence, še posebej ne na tiste, ki bodo že jutri, če bodo imeli srečo, prišli delat v take delovne organizacije. Strah pred nezaposlenostjo na mlade še posebej pesti, saj tako rekoč skoraj nihče, ki konča srednjo šolo, ne ve, ali bo dobil delo.

To so kajpak le nekatere ugotovitve iz analize. Upajo, da bo temeljit pretes stanja na tem področju, predvsem še na skupnem zasedanju zbora združenega dela in skupščine izobraževalne skupnosti, ozaveštil odgovorne in jih spodbudil k učinkovitejšemu in hitrejšemu reševanju problemov.

I. Z.

VABILO PEVCEM

MIRNA — Mešani pevski zbor KUD Svoboda Mirna vabi v svoje vrste nove pevce in pevke. Vsi, ki jih vzele petje, se lahko prijavijo k zboru. To pa bodo opravili kar na vajah, ki so vsak četrtek in petek v mirnski osnovni šoli.

Po sledovih življenja

V Kočevju na ogled zanimiv cikel slik Janeza Černača

KOČEVJE — Življenje pušča za seboj sledove in sledovi kažejo, kakšno je bilo življenje. To spoznanje je postalo nova slikarska tema 47-letnega Janeza Černača, gozdarskega inženirja iz Kočevja, sicer rojenega v Goronji vasi pri Mirni na Dolenjskem. Slikarstvo je Černaču sicer neodtujljiv sopotnik. Življenje gozda in življenje v gozdu tako rekoč nenehno izživlja njegov čopič. Značaj njegovega poklica je namreč tak, da je nenehno v naravi, kjer lahko opazuje, doživlja in razmišlja. Tudi ideja za cikel slik o sledovih, ki je od minulega petka na ogled v kočevskem Likovnem salonu (pokrovitelj razstave je pestovo Snežnik v Kočevski Reki), se mu je porodila med gozdarskimi obhodi. Ko je gledal oditske medvedjih šap ali parkljev divjega praskita, se je zamislil. Je žival iskala hrano, je bila ranjena, krotka ali napadna? Kam jo je tako radno neslo življenje? In se je odločil, da bo te oditske oziroma sledove upodobil. Avtor pravi, da je zdaj na ogled le nekaj sledov divjadi. Ali pa so to res samo sledovi divjadi, se sprašuje, ali ni za vsem tem čutili neko silo, ki živali preganja? Ali ne tudi človeka? „Ponekod so sledovi različni in globoki, drugod komaj zaznavni, včasih ostajajo le za trenutek, včasih v večino,“ je Černač zapisal v uvodu k razstavi, ki bo odprta do 14. oktobra in si jo vsekakor velja ogledati. Denimo, tudi kot slikarski sled Janeza Černača.

I. Z.

Prizadevni novomeški upokojenci

Tudi skrb za reševanje
socialne problematike

Novomeško društvo upokojencev je eno največjih na Dolenjskem, saj ima v sedmih podružnicah 2000 članov. Delo društva je izredno pestro, posebej pa so upokojenci prizadevni na področju kulture in športa, urejanja stanovanjskih zadev, organiziranja izletov in letovanj, pomagajo pri reševanju socialne problematike ter sodelujejo z ostalimi društvi in humanitarnimi organizacijami v občini.

Društvo se rado pohvali z več kot 30-članskim pevskim zborom, ki ga uspešno vodi Sonja Piric iz Mirne peči in ki vzorno predstavlja društvo ne le v občini, temveč po vsej Sloveniji. Poleg pevskega zbora so prizadevni tudi športniki, naj gre za kegljače, kegljačice, šahiste, balinarje, smučarje ali druge. Po rezultatih sodijo med najboljše na Dolenjskem, a tudi v Sloveniji segajo med upokojenci po najvišjih mestih. Pred kratkim so bili kegljači celo organizatorji prvega srečanja v kegljanju ekipno, imenovanega tudi štiripeterna detelja, ki so se ga udeležili še upokojenci iz Postojne, Radovljice in Šiške. Zmagali so domačini.

Poleg tega so upokojenci v letošnjem letu pripravili več izletov, posebno pa v društvu skrbijo za reševanje stanovanjske problematike.

Delo društva bi bilo še uspešnejše, če bi se v delo vključevali tudi upokojenci z izkušnjami in znanjem, ki so jih prinesli z nekdanjih delovnih mest, vendar nekatere žali še vedno stojijo ob strani.

R. R.

SLAVKA BEG

SREČANJE V DOMU STAREJŠIH OBČANOV

V okviru krajevnega praznika krajevne skupnosti Kandija-Grm so krajevni odbor Rdečega križa Kandija-Grm in predstavniki družbenopolitičnih organizacij obiskali stanovalce v Domu starejših občanov. Srečanje je bilo prisrčno, popestreno s programom učenk OS XV. divizije Grm z vodjo tovarišem Rauchom. Program je bil sprejet z navdušenjem in nagrajen s toplim ploskanjem. Ob tej priložnosti smo izročili vsem stanovalcem skromna darila in cvetje. Še posebno je vse presenetila s svojim darilom 83-letna upokojena učiteljica Filipčeva, ki je napletla deset lepih ogrinjal in jih podarila oskrbovankam. Že lani je prav tako podarila oskrbovankam šestnajst ogrinjil, za katere je sama kupila material. Ob tej priložnosti se ji v našem imenu in imenu oskrbovank prisrčno zahvaljujemo. Po končanem kulturnem programu so nastopale še stanovalke in njihov harmonikaš. Vodstvu in stanovalcem doma za prisrčno srečanje iskrena hvala.

SPODBUDA IN ZGLED

STOPIČE — 22. septembra je bilo v šoli tradicionalno srečanje starostnikov. Veliko število babic in dedkov iz vse krajevne skupnosti je z zanimanjem spremljalo kulturno-zabavni program, ki so ga pripravili učenci osnovne šole pod mentorstvom tovarišice Tanje Pavlin. Mnogi so še s posebno pozornostjo spremljali igranje na citre enega starejših občanov Ludvika Hočevarja iz Stopič, program pa je prijetno popestril tudi moški pevski zbor Stopiče, ki ga vodi Anka Turk. Predsednik KK SZDL Peter Može je v svojem govoru pozdravil namen takih srečanj in pohvalil prizadevnost in aktivnost organizacije Rdečega križa. Predstavnica občinskega odbora RK in socialnega skrbstva pa je pohvalila program, ki so ga pripravili za srečanje, in predlagala, naj bi z njim razveselili tudi oskrbovance Doma starejših občanov v Smihelu. Na koncu so s šopkom cvetja obdarili najstarejšo krajanjo 96-letno Murnovo teto iz Črnošnjice.

MILICA ŠALI

MOLADI DOPIŠNIK

OBČNI ZBOR ŠSD SMUK

12. 9. 1984 smo imeli člani ŠSD Smuk občni zbor. Pregledali smo svoje delo v preteklem šolskem letu. Izvolili smo nov upravni odbor, sprejeli pravilnik društva in delovni program za novo šolsko leto. Predelali smo tudi pravilnik o disciplini pri športnih tekmah in sklenili, da bomo v bodoče na tekmah bolj disciplinirani. Izvedli bomo jesenski kros, organizirali izlet na Planico in treniralno-košarko.

BUTALA TATJANA
OŠ Semič

NAVDUŠENJE ZA RAČUNALNIŠTVO

Ob pouku imamo številne interesne dejavnosti. Še posebej se učenci letos navdušujejo za računalniško, modelarsko in lesnoobdelovalno krožek. Učenci nižjih razredov začenjajo letos z izraznim plesom.

LIDIJA LAMPE
OŠ Šentjernej

BILI SMO NA KUMU

V nedeljo smo se domenili, da gremo na Kum. Ob devetih smo se odpeljali. Kum je visok 1012 m. Zelo dolgo smo se vozili. Končno smo prispeli na Kum. Na Kumu je cerkev, planinski dom in radijski in televizijski oddajnik. Na oddajniku so veliki kovinski krožniki. Najprej smo si ogledali starodavno cerkev in velikanski zvonik. Še malo smo si pogledali hrib, nato pa se vračali domov.

MARTINA MAVRIČ 4. r.
OŠ Trzinje pod Telče

TEKME MLADIH GASILCEV — Na tekmovanju pionirskih gasilskih desetih občine Ribnica, ki je bilo pred kratkim v Sodražici, je sodelovalo 11 desetinj. Rezultati: skupina A. 1. do 2. mesto GD Ribnica in „Mladi gasilec“ OŠ Ivan Prijatelj iz Sodražice, 3. Dolenja vas, skupina B: 1. Retje (Loški potok), 2. Bukovica, 3. Jurjevica. Na fotografiji: mladi ribniški gasilci z mentorjem Matjažem Virantom. (Foto: Glavonjič)

Blatna pot le še spomin

Zapis o nastajanju nove ceste nad Globokim

Razšli smo se, kot se za slavnostni zaključek spodobi, dobre volje in zadovoljni, da je bilo še eno delo uspešno opravljeno. Asfaltiranih je novih dva kilometra in več hribovske ceste. Treba je pritruditi živčim ob nekdanjem kolovozu in nazadnje ob slabi prašni cesti, da je, čeprav še vedno nekoliko ozka, nova pridobitev vendarle prava pravcata cesta s črno asfaltno oblogo, odtočnimi jarki in utrjeno bankino. To, o čemer govorim, se je zgodilo z zaključkom prvo letošnje jesenske sobote nad vasjo Globoko v brežiški občini.

Tukajšnji ljudje ne pišejo kronik. Njihova kronika je vsakdanje delo, ki ga opravljajo, in življenje, ki ga živijo. Delo po industrijskih obratih in drugih službah, ki so jih dobili v mestu ob sotočju dveh rek, na poljih okoli domačij, v vinogradih in še drugje. Vsakogar priganjata skrb, kako bi se v teh težjih časih bolje pobrigal zase, za

svoje in za svoj kraj. Če pa bi kdo vendarle pobrskal po spominu in obudil nekdanjo podobo pravkar urejene sodobne občinske ceste, ki pelje od Globokega preko Piršenbrega k zaselkom Dednja vas, Veseli Vrh in še dalje, in se zazrl v razmere pred recimo petdesetimi leti, bi se pred njim pojavil vijugast kolovoz, poln blata in mokrih kotanj, po katerem se ni mogla v mokrem preriti niti volvska vprega. Še človek se je podal od hiše samo, če je bilo treba.

Začelo se je letos na dan 13. januarja. Pravijo, da je dal neposredno pobudo Tinko, pravi kmet iz vasi. No ja, o asfaltu so se tukajšnji ljudje že dolgo pogovarjali. Tih večletna želja je močnejše vzplamtelja tedaj, ko so se v delo zagnali Malovrščani. Ni bilo običajne zavisti, tiste skrajne, ki pravemu nevoščljivcu ne da niti spati. Prej je bil uspeh v sosesčni spodbuda, da so se Piršenci sami lotili dela. Šlo je zares. Bolehni Ivan Dirnbek iz krajevnega je prevzel odbor. Bil je zagnan, da malokdo, bil je srce vsega početja za novo cesto. Če bi našteval imena, kdo vse je bil poleg, bi jih bilo veliko. Vsi so dali odboru na voljo delavne roke in denar. Slednje težko teže, kot bi si marsikdo mislil. A ker je bilo zbranih toliko delavljnih in kar precej denarja, so svojo pripravljenost pokazali tudi drugi. Delovne organizacije, cestna skupnost, zavarovalnica, občina in še kdo. Nekaj govorcev na današnjem slavnostnem zaključku, med njimi tudi predsednik skupščine Mirko Kambič, so na glas izrekli priznanje in zahvalo odboru, vsem številnim krajanom, delovnim organizacijam, ki so akcijo materialno podprle, in organizaciji, ki je delo izvršila.

Kakor je v megleni sobotni noči v prosvetnem domu počasi zamrla naša slovenska pesem ob spremljavi Jožetove harmonike, tako se bo v mlajših ljudeh porazgubil spomin na „blatni dol“, komaj prevoznik kolovoz proti sveti Barbari. Odslej bodo avtomobili vozili hitreje, a tudi s koleškom bo šlo lažje. Komaj bo še kdo pomislil, da se ni minilo veliko let, ko se po sedanji novi cesti ni dalo dobro hoditi niti peš.

M. POLJANŠEK

TELEVIZIJSKI SPORED

5. X.

petek

1

8.50 TV V ŠOLI: TV koledar, Majhna delavnica, Naše igrišče, Nemščina, Branje, Poročila.
11.35 TV V ŠOLI: Zgodovina, Risanka, Planet Zemlja, Mali program, Literarna teorija, Zadnje minute
16.55 - 23.45 TELETEKST
17.10 POROČILA
17.15 JAZZ NA EKRANU: Noodband
17.55 JACK HOLBORN, nemška mladinska nadaljevanka
18.25 OBZORNİK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 NESREČA V RUDNIKU, oddaja iz niza Obramba in samozaščita
19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK

19.55 VREME

20.00 MANJŠINE, BOGASTVO EVROPE: Onkraj Mure, dokumentarna oddaja o Madžarih v Sloveniji

Mednarodni kooperacijski projekt „Manjšine, bogastvo Evrope“ je ljubljanska TV uresničila v sodelovanju z avstrijsko ORF, italijansko RAI, švicarsko RTSI in TV Novo Sad. Niz petih oddaj bo TV Ljubljana predvajala ob petkih, tokrat bo na sporedu prva oddaja, to je dokumentarna oddaja o Madžarih v Prekmurju, ki so jo pripravili avtorji z RAI.

20.35 NE PREZRITE

20.55 B. Binns: PROTI VETRU

Kadar kralji v boj gredo, avstralska nadaljevanka

21.45 DNEVNIK

22.00 ŽENSKA NA OKNU, francoski film

DRUGI PROGRAM

16.10 Test — 16.25 Dnevnik — 16.45 Program kar tako — 17.15 Priče strahot v Mauthasnu — 17.45 Radost Evrope — 19.00 Mali koncert — 19.30 Dnevnik — 20.00 Iz koncertnih dvoran — 21.50 Zadnjih pet zvezd (ameriški film) — 23.15 SP v balinanju

TV ZAGREB

15.00 Videostrani — 15.10 TV v šoli — 16.10 Poročila — 16.15 TV koledar — 16.25 Kronika občine Reka — 16.45 Program kar tako — 17.15 Priče strahot v Mauthasnu — 17.45 Radost Evrope — 19.00 Risanke — 19.30 Dnevnik — 20.00 TV film — 21.00 Dober večer: Lepo ime vino — 21.50 Dnevnik — 22.05 Paleta — 23.35 Šahovski komentar

6. X.

sobota

1

7.45 — 11.00 in 13.50 — 23.35 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 CICIBAN, DOBER DAN: Z otroki iz daljnih dežel
8.20 JÉKLENEC, lutkovna serija
8.35 SMOGOVCI, otroška serija
9.05 PISANI SVET: Veliki in mali
9.35 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: Trstenke
10.00 SKRIVNOSTNI SVET ARTHURJA CLARKA: Z jasne neba
10.25 DOKUMENTAREC MESECA: Poletni čas, zimski čas — Sommerzeit, Winterzeit
14.05 SULTAN MURAT IV., turška nadaljevanka
14.55 PJ V NOGOMETU
16.55 POROČILA
17.00 KOŠARKA PARTIZAN — CIBONA, prenos

18.30 ČUDEŽI NARAVE: Dežela kiviya, kanadska poljudnoznanstvena serija

18.50 EKOLOGIJA LISTNATIH GOZDOV, švedski kratki film

19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK

19.30 DNEVNIK

19.50 VREME

20.00 CUSTER Z ZAHODA, ameriški film

Film predstavlja ameriškega junaka, generala Custerja, ki je v državljanski vojni že s 25. leti postal general, padel pa je star 37 let v bitki pri Little Bighornu, kjer je ameriška vojska doživela najhujši poraz v boju z Indijanci. Custerjev lik so v ameriških filmih nekolikokrat upodobili, tako da igralec Robert Shaw ni imel lahkega dela, vendar ga je dobro opravil. Seveda pa takšna podoba ameriške preteklosti, kot se kaže v tem filmu, ne more biti všeč zgodovinarikom idilčne Amerike, saj ruši nekatere idealizirane predstave.

22.25 ZRCALO TEDNA

22.45 EVROSHOW, zabavnoglasbena oddaja

23.30 POROČILA

DRUGI PROGRAM

14.15 SP v balinanju — 15.00 Filmovnica — 15.30 Izgubljeni svinčnik — 17.00 Zlatar 84: Otroški festival kajkavske popevke — 18.00 Ugriz (TV drama) — 19.00 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe — 20.30 Virovitica — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 21.45 Cervantes — 22.35 Poezija

TV ZAGREB

8.50 TV v šoli — 14.25 Sedem TV dni — 14.55 PJ v nogometu — 16.45 Poročila — 16.50 TV koledar — 17.00 Košarka Partizan: Cibona — 18.30 Živeti z naravo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svetnik proti mafiji (angleški film) — 21.45 Dnevnik — 22.00 Večera, danes, jutri

7. X.

nedelja

1

8.45 — 13.05 in 14.22 — 22.25 TELETEKST
9.00 POROČILA
9.05 ŽIV ZAV, otroška matineja
9.50 JACK HOLBORN, ponovitev nemške mladinske nadaljevanke
10.20 MARCO POLO, ponovitev italijanske nadaljevanke
11.30 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 KMETIŠKA ODDAJA
13.00 POROČILA
15.00 Igman: MEDNARODNO TEKMOVANJE V SMUČARSKIH SKOKIH NA PLASTIČNI SKAKALNICI, prenos
16.06 POROČILA
16.10 DOGODIVŠČINE TOMA SAWYERJA, ameriški film
17.25 SLOVENCİ V ZAMEJSTVU

17.55 ŠPORTNA POROČILA

18.10 TV KVIZ

19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK

19.55 VREME

20.00 Ž. Kozine-H. Andics: KUGY — Scabiosa Trenta, nadaljevanka TV Ljubljana

Julius Kugy (1858 — 1944), planinec in pisatelj, je zapisan v zgodovino evropskega planinstva. Po rodu je bil Slovenec, solal in kulturno izpopolnjeval se je v nemškem okolju, živel in deloval pa med tržaškimi Italijani. Nadaljevanka zajema obdobje osemdesetih let, tisto rekoč vso vladavino Franca Jožefa, razpad avstro-ogrške monarhije, ustanovitev Jugoslavije, drugo svetovno vojno, z epilogo pa poseže tudi v povojno Jugoslavijo. Poudarek je na stičišču treh svetov, treh narodnosti in treh kultur. Scabiosa trenta, roža, ki jo

Kugy nenehno išče, je prisposoba sveta, o katerem nenehno sanja in ga nikoli ne najde. „Sanjam o tem, da bo nekoč svet, kjer ne bo nihče več spreševal, če je oni tam v steni, v navezi, Nemece, Italijan, Slovenec ali pa kdorkoli drug...“ Nadaljevanka, kooperacija med TV Ljubljana in ORF, ima tri dele.
21.15 REPORTAŽA Z RALLYJA KOMPAS
21.25 ŠPORTNI PREGLED
21.55 REPORTAŽA S PROSLAVE 50-LETNICE „LJUDSKE PRAVICE“
22.20 POROČILA

DRUGI PROGRAM

9.00 Oddaje za JLA — 15.25 Nedeljsko popoldne — 17.25 Grenki Sadeži (ameriški film) — 18.55 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bemus 84 — 21.00 Večera, danes, jutri — 21.20 Citadela — 22.10 Svet v letih 1900 — 1939 (dokumentarna serija)

8. X.

ponedeljek

1

8.50 TV V ŠOLI: TV koledar, Pozdravi, Makedonščina, Za učitelje, Ustno izročilo danes, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
17.05 - 00.00 TELETEKST
17.20 POROČILA
17.25 SMOGOVCI, otroška serija
17.55 ORODJA PRIHODNOSTI, izobraževalna serija

18.25 PODRAVSKI OBZORNİK

18.40 PET MINUT ZA REKREACIJO

18.45 PODIUM, oddaja za mlade

19.15 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK

19.55 VREME

20.00 VEČER AVSTRIJSKE TV: SOSEDIJE, lutkovna oddaja

„ERZ-SCHMERZ“, dokumentarna oddaja

M. Scharang: TOVARIŠI KOLOMANA WALLISCHA, drama

22.35 DNEVNIK

22.50 PLES 84, avstralska baletna oddaja

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Zgodbe bosansko-hercegovskih pisateljev — 18.00 Pripovedke narodov in narodnosti — 18.15 Narkomanija — 18.45 Glasbeni album — 19.00 Športni grafikon — 19.30 Dnevnik — 20.00 Po poteh spoznanj — 20.50 Zagrebška panorama — 21.05 Dinastija — 22.00 Zabavnoglasbena oddaja

9. X.

torek

1

9.00 TV V ŠOLI: TV koledar, Narodi in narodnosti SR Hvarske, Stavka tekstilcev, Izbrali smo za vas, Pelješac, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
16.15 — 22.40 TELETEKST
16.30 ŠOLSKA TV: KEMIJA, SLIKARSTVO

17.30 POROČILA

17.35 UGANKE MED NITKAMI

17.55 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: Razvoj citer

18.25 NOTRANJSKI OBZORNİK

18.40 NEPRESKRBLJENI, jugoslovanski kratki film

18.55 KNJIGA

19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK

19.55 VREME

20.00 A. J. Cronin: CITADELA, angleška nadaljevanka

20.55 TEŽKA POT DO TEHNOLOGIJE

21.40 DNEVNIK

21.55 POVABILO NA PLES, nemška baletna oddaja

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Mi in vi — 18.15 Odprta knjiga — 18.45 Gledalec urednik — 19.30 Dnevnik — 20.00 Plave smokvice (zabavnoglasbena oddaja) — 20.45 Zrebanje lota — 20.50 Gornjo Vranovci 1944 (dokumentarna oddaja) — 21.35 Zagrebška panorama — 21.50 Čas jazz.

10. X.

sreda

1

8.45 TV V ŠOLI: TV koledar, Naši prijatelji, Kultura govora, Fašizem, Kros, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
17.45 - 22.20 TELETEKST

18.00 POROČILA

18.05 CICIBAN, DOBER DAN: Ringaraja v živalskem vrtu

18.25 KOROŠKI OBZORNİK

18.40 VONJ PO ZEMLJI

19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK

19.55 VREME

20.00 Film Tedna: DRUŽINSKI ZAPLET, ameriški film

22.05 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Zbiralec kamnov (švedska otroška drama) — 18.15 Narodni parki — 18.45 Zgodbe iz starih mest (glasbena oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Mostovi prijateljstva: Japonska — 21.05 Zagrebška panorama — 21.20 Kronika Bemusa — 22.05 Zagrebška panorama — 21.20 Kronika Bemusa — 22.05 Povodi in sledi

11. X.

četrtek

1

8.45 TV V ŠOLI: TV koledar, Poveji mi, poveji, Pogozdovanje in zaščita gozdov, Atomi in molekule, Tehnične zanimivosti, Ornamenti in simetrija, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
16.35 — 23.30 TELETEKST

16.50 ŠOLSKA TV: KEMIJA, SLIKARSTVO

17.50 POROČILA

17.55 T. Seliškar: BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA, mladinska nadaljevanka

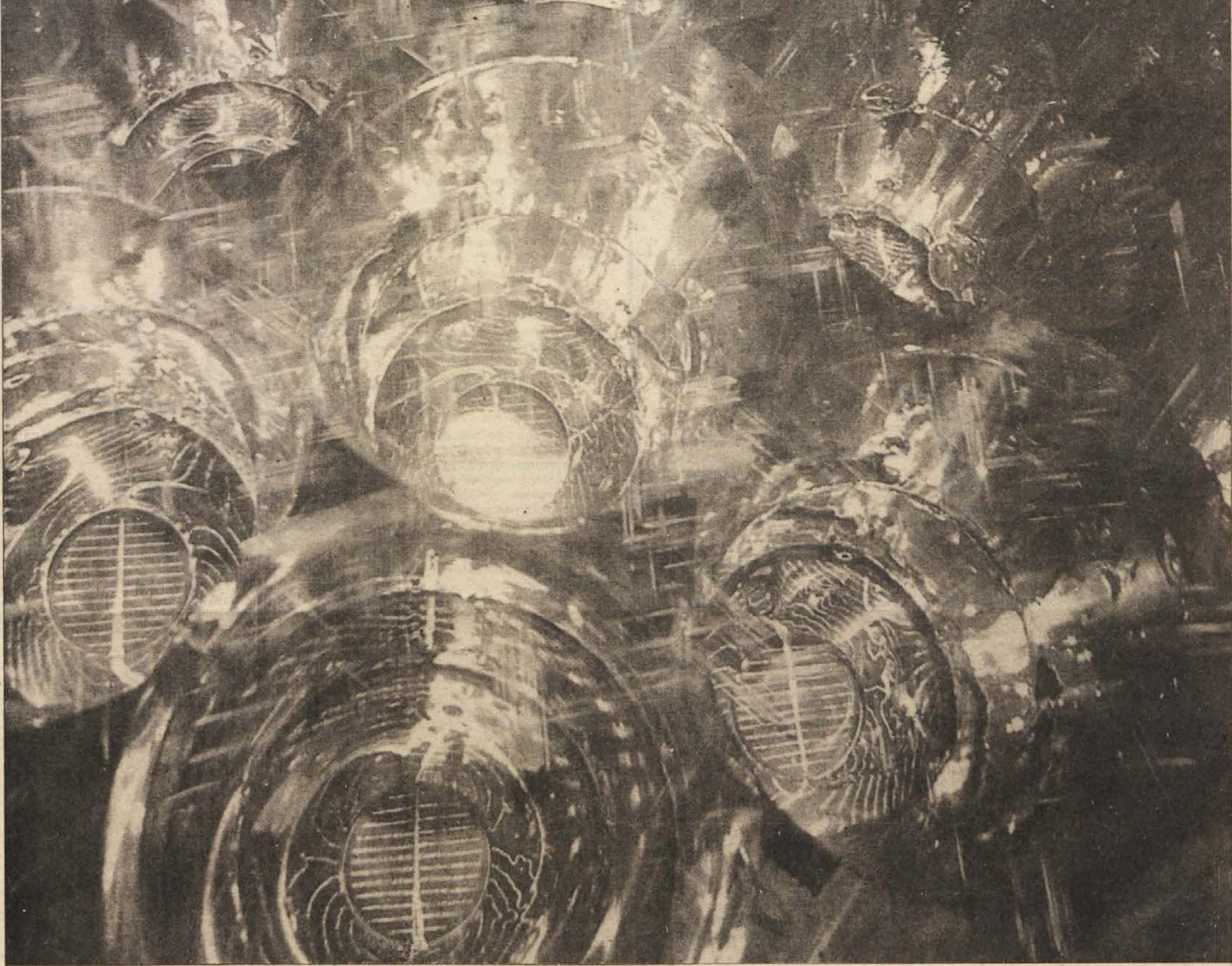
18.25 POMURSKI OBZORNİK

18.40 DELEGATSKA TRIBUNA

19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO

SEJEM IDEJ IN SODELOVANJA

Letošnji 17. mednarodni obrtni sejem v Celju je presejal vsa pričakovanja: v devetih dneh, od 14. do 23. septembra, kolikor je bil odprt, si ga je ogledalo 158.000 obiskovalcev. V pičlih treh dneh so presegli lanski rekord — 50.000 obiskovalcev. Samo šolarjev je bilo letos več kot 4000. Povabilo odbora za izobraževanje pri Zvezi obrtnih združenj Slovenije vsem osnovnim šolam v republiki je torej pripeljal v mesto ob Savinji pred poklicno odlično število mladine. V kinu Metropol so skupinam osnovnošolcev najprej pokazali filme o obrtništvu, nakar so jim pod strokovnim vodstvom brezplačno razkazali sejem in povrh ponudili še malico. Predzadnji dan je pred dvorano Golovec pripeljalo 70 avtobusov. Prireditelji so letošnji sejem imenovali sejem

„idej in sodelovanja“ in pri tem podčrtali poslovno noto. Kako bo s posli, ve vsak sam, tisti, ki so večino časa vztrajali na svojih stojnicah, bojda niso razočarani. Vseh razstavljalcev je bilo krepko čez 4.000 iz vseh 63 obrtnih združenj v republiki, nadalje 30 obrtnih združenj in drugih podjetij, ki sodelujejo z drobnim gospodarstvom. Težko je zato pisati o izdelkih, ker vsake oči iščejo pač predvsem tisto, kar kdo potrebuje. Mnogi so bili ob tem presenečeni nad raznovrstnostjo ponudbe, predvsem pa dognano podoba izdelkov. Vide-li, pri marsikom pa tudi kar kupili so lahko marsikaj takšnega, kar so pred depozitnimi ovirami občudovali le v izložbah za mejo.

Na dvorišču pred veliko dvorano Golovec so bili na vidnem mestu Zupančičevi traktorčki „Minor“, gnani s konji zanesljivega motorja znanih Tomosovih mopedov. Mojster s Pristave pri Trebnjem jim je letos na sejmu dodal ponudbo priključkov, ki mu jo po raznovrstnosti lahko zavidajo proizvajalci močnejših strojev. Tisti, ki se želijo lotiti gradnje malih elektrarn, ponavadi tožijo, da razen z veliko sreče na kakšnem odpadu ni dobiti nujno potrebnih delov za te naprave. Ključavničar Anton Blažević iz Gabrja pri Dobovi je razstavil Peltonovo turbino moči 30 kW. V tej kurilni sezoni bo v sili komu prišla prav stiskalnica za briketiranje starega papirja. Proizvajalec, ki jo prodaja preko sevniške zadruge Bohor, zatrjuje, da tak briket gori v peči eno do dve uri, saj ima kalorično vrednost 4.000 kcal! Izdelovanje je lahko otroško lahka zabava pa še podstrešje ali klet bosta pospravljena. Ajdovski obrtnik Kodarin je prejel zlato sejmsko priznanje za mlinček za ročno mletje pšenice

ali drugega zrnja — primer, kako je mogoče priti do malo bolj grobe moke za domačo peko kruha. Na stojnici krškega obrtnega združenja so ugotovili, da bi njihov član Martin Unetič zlahka na sejmu prodal 2.000 vrtnih škarij, če bi jih seveda imeli. V slovenskih kletih, če bo grozdje letos sploh dozorelo, bo varno spravljen prenekateri hrastov sodček iz obilne ponudbe ribniških kramarjev.

Naj za konec tega nepopolnega opisa sprehoda po sejmu podčrtamo prodornost drobnega gospodarstva s primerom elektronika Milana Argentija iz Kopra, ki je pokazal tisto, po čemer tako željno sega mladina — hišni računalnik. Ducat jih je takoj prodal. Nejeverneže, ki ne verjamejo, da izdeluje sam tudi elektronske čipe, vabi na ogled delavnice v Kopru.

Ob sejmu so se zvrstile številne spremljevalne prireditve in posvetovanja. Veliko zanimanja je bilo za razpravo o davčni politiki in drobnem gospodarstvu. Obrtniki so, kot je tudi prav, bili prvi, ki so se tako vključili v javno razpravo o obrtnem zakonu in davkih, preden se je le-ta to jesen uradno sploh začela. Posebne razprave sicer ni bilo, vendar to ne sme zavajati. Strokovne službe Zveze obrtnih združenj so namreč nastopile s strnjanim seznamom številnih pripomb, zbranih v občinskih združenjih. Že ob letošnji razpravi o drobnem gospodarstvu v republiški skupščini so obrtniki pri Ekonomskem centru v Mariboru naročili posebne študije.

Se vedno ne manjka tistih, ki ZSMS očitajo okosteno in za veliko mladih nezanimivo forumsko delovanje. Ob vstopu kina Union, kjer so bila osrednja posvetovanja, so delili zani-

mivo brošurico „Uvod v novo ekonomijo“, ki dokazuje, da mladi z vso znanstveno resnostjo ne le govorijo, temveč tudi raziskujejo, kako priti do kruha. V svetu, npr. na Irskem, se je spodbujanja mladih podjetij lotila posebna vladna institucija, predstavnik mladine pa je v Celju pogumno dejal, da se bo organiziranja kooperativ, če tega ne bo storil kdo drug, lotila kar sama ZSMS.

Kaj misli o vlogi zasebnega dela pri nas, je odkrito povedal predsednik Kraigherjeve komisije za vprašanja drobnega gospodarstva, sodnik ustavnega sodišča sosednje Hrvaške ter narodni heroj Čedo Grbič. Knjiga tega dolgoletnega Kardeljevega sodelavca „Socializam i rad privatnim sredstvima“ je postala uspešnica in je razprodana. Pravzaprav je ta razprava lahko služila za oceno, kje smo po letu dni, odkar so izšli snopiči Kraigherjeve komisije. Navedel je troje razlogov za prepočasni razvoj drobnega gospodarstva: obstoječe proizvodne odnose, obstoječo izmaličeno ideologijo in zapiranje tržišč. Se sliši prehud očitek glede ideologije? Grbič je opozoril na novo marksistično pojmovanje dela, kar v dnevni praksi vse prepogosto pomešajo z neupravičnim bogatenjem in izkoriščanjem. Kot pravi vir bogatenja je navedel pomanjkanje na tržišču, ko zaradi tega cvete prekupčevanje in preplačevanje blaga čez vse mere. Izrekel se je proti tako imenovani teoriji o siromašnem socializmu in uravnalovki. Pohvalil je stališče slovenske skupščine o drobnem gospodarstvu. V njem je bilo rečeno, naj bi se v bodoče OD obrtnika povečal tudi v razmerju do povečevanja števila zaposlenih.

ALFRED ŽELEZNIK

V neobvezen premislek

PREPOVEDAN KORAK V TRETJE TISOČLETJE

Pred stoletji so k nam po tihotapskih poteh prihajale knjige, danes pa računalniki. V Jugoslaviji naj bi bilo že okoli 30.000 pretihotapljenih hišnih računalnikov „spectrum“, število manj priljubljenih in razširjenih modelov pa ocenjujejo na nekaj tisoč. Pisati o računalnikih je zelo konjunkturna zadeva, tudi s čustvenega stališča. Na eni strani nastopa s svojimi omejitvami, prepovedmi in posebno logiko orjaški državni mehanizem, na drugi strani pa je krhki, vendar znanja (in zabave) željni posameznik. Razlogov za pisanje o računalništvu je tudi sicer dovolj. Najnovejši se je ponudil ob Iskrinem uvozu 2000 „spectrumov 16 K“, potezi, ki naj bi

omogočila legalen nakup hišnega računalnika. Če odmislimo dejstvo, da so se modreci v Iskri odločili za precej zastarel model, moti predvsem cena. „Spectrum 16 K“ stane v rodni Angliji samo 100 funtov (okoli 22.000 din), pri nas pa je treba zanj odšteti skoraj 70.000 din, kar pomeni, da morebitni kupec (menda jih je dovolj) „nekomu kupi“ še natanko dva računalnika.

Ob tem je treba povedati, da na črni borzi, ki v Jugoslaviji še posebej ni ustanova s humanitarnimi nagnjenji, stane „spectrum 16 K“ kvečjemu 40.000 din. Neuradno se govori, da zasluži Iskra pri vsakem računalniku najmanj 30.000 din, s čimer uspešno

stopa po poteh Mladinske knjige, ki je pred nekaj meseci kar dobro pretapljala v denar še precej bolj zastarele hišne računalnike „ZX 81“. Za omenjeni pramodni je bilo treba odšteti skoraj 40.000 din, čeprav je mogoče za ta računalnik na sicer lačnem črnem trgu dobiti komajda 15.000 din.

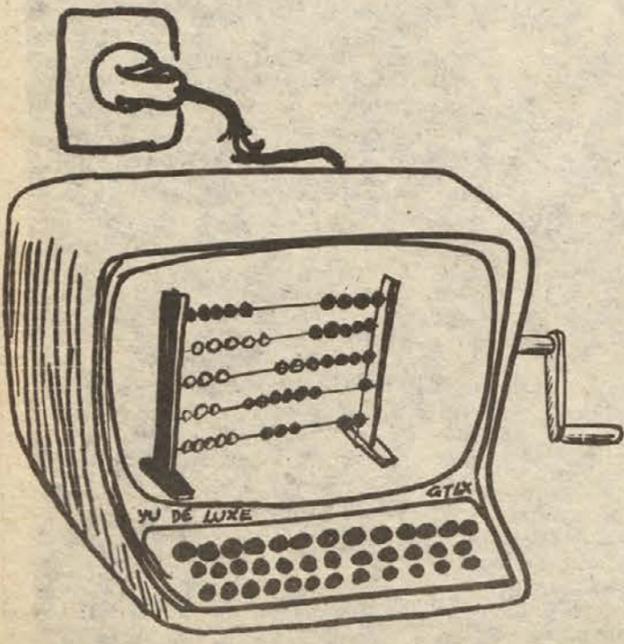
Da je uvoz računalnikov res zlata jama, priča tudi podatek, da se je za zastopstvo Sinclaira, proizvajalca „spectrumov“, bolj ali manj resno pogovarjalo kar 50 jugoslovanskih delovnih organizacij. Zmagala je Iskra, zdaj se že ve, na čigav račun.

Seveda pa je treba pristuhniti tudi Iskri, ki nas prepričuje, da pri njih dolarji in funti pač ne rastejo po drevesih. Za uvoz enega „spectruma 16 K“ mora ta delovna organizacija izvoziti tri črnebele televizorje, ki stanejo v gnilem kapitalizmu 35 funtov kos. Pri nas je mogoče tak televizor prodati za najmanj trikrat več denarja. In tako je krog zaključen. Če televizorje izvažajo v zameno za računalnike, mora nekdo pokriti „izgubo“, ki jo imajo z izvozom televizorjev. Ta nekdo je kupec hišnega računalnika.

Vsi tisti, ki gledajo v tretje tisočletje, vse bolj glasno predlagajo, naj se država spametuje in dovolji zasebni uvoz hišnih računalnikov. Ceo več, predlagajo ukinitve carinskih dajatev in prometnega davka, izgubljeni denar se bo stotisočkrat povrnil v obliki novih znanj, v računalniški pismenosti.

Država ne bi s tem naredila nič novega in izjemnega, saj se še vsi dobro spominjamo, kako zlahka, goreče in domoljubno se je odpovedala denarjem, ki bi jih sicer bilo treba odšteti za uvoz opreme, potrebne za (nepotrebne?) sarajevske olimpijske igre.

MARJAN BAUER

mala enciklopedija neverjetnosti

Najbolj razširjena žival v ZDA je kokoš. Danes v Ameriki nese jajca ali čaka na pečico okoli 550 milijonov kokodajsk. Na drugem mestu ameriške živalske populacije so prašiči. Na nož jih čaka kar 80 milijonov.

Teleskop, ki so ga namestili na umetni satelit, je odkril, da je v tako imenovanem asteroidnem pasu med Marsom in Jupitrom kar štirikrat več asteroidov, kot so menili doslej. Njihovo število ocenjujejo na nekaj deset tisoč. Večina jih ima premer okoli pol kilometra, nekateri pa se po velikosti približujejo Luni.

Winston Churchill je trpel za nespečnostjo, zoper katero se je silovito bojeval z viskijem. Poleg tega je imel dve postelji: če ni mogel zaspati v prvi, je odkolovratil v drugo. Se najlaže je Churchill zaspal, če je legel (brez viskija) takoj po kosilu. Sleknel se je, oblekel pižamo in odspal uro. V tem času ga ni smel nihče prebuditi.

Long Island pri New Yorku je zanesljivo najbolj znan otok v ZDA. Ne glede na to pa je samo eden od 26.000 morskih, jezerskih in rečnih otokov v tej državi. Izračunalijo, da imajo ZDA več otokov kot Finska jezer.

Še pred nekaj desetletji so v Omanu, sultanatu na obalah Arabskega zaliva, vodili kaj nenavadno kaznovano politiko. Na dvorišču pred sultanovim dvorcem sta bili dve kletki. V prvi so držali prestopnike, ki so bili prvič obsojeni, v kletki so prebivali tudi po nekaj let. Za rešetkami druge kletke so bili vedno lačni levi, občasnno (vendar ne za dolgo časa) pa tudi nepripravni — povratniki.

Anketa, ki so jo nedavno izvedli v ZR Nemčiji, je pokazala, da kar četrtina odraslih Nemcev samo občasnno uporablja zobno ščetko. Kakšno je stanje šele v higiensko manj zagrzjenih deželah!

V starem Rimu so imeli patriciji, obsojeni na smrt, pravico, da se z rezanjem žil sami usmrte. Manj plemenite zločince, sužnje in državne sovražnike so Rimljani pribijali na križ ali pa metali zverem v arenah. Zanimivo je, da so pribijanje na križ kot obliko izvršitve smrtno kazni še v prejšnjem stoletju uporabljali tudi na Japonskem.

VOJAŠKI KOTIČEK

POŽARI V MIRU IN VOJNI

Vžig ognja je bil za človeštvo epohalno dejanje. Po zaslugi ognja je prišlo do mnogih izumov, od primitivnega orodja pa vse do sodobne vojne tehnike. Ta mnogokrat koristni pojav pa v neki svoji razsežnosti postaja stihija, strahota. Požari kot neizprosni spremljevalci življenja vselej znova presenečajo v nešteti podobnih in ponovljenih okoliščinah. Kako ustrahovalno vsebino so požari vselej imeli v človeški zavesti, dokazuje tudi dejstvo, da v vojaški terminologiji razumemo pod pojmom ognja dejstvom z izstrelki ognjenega, minskoeksplozivnega, raketnega in jedrskega orožja, s katerim se uničuje, nevtralizira in rušijo cilji na kopnem, na morju in v zraku.

Taktika zažiganja ima več namenov: požgati stanovanjske, industrijske, gospodarske in kulturne ter strateško pomembne objekte zločiti odpor branilcev, demoralizirati prebivalstvo in ga pokoriti.

Da se izogne ukrepom, ki jih bo skušal uveljaviti sovražnik, bo morala samozasčita v hišni, ulični in blokovski zaščiti prevzeti glavno vlogo

pri preprečevanju začetnih požarov, pri gašenju in reševanju ljudi in premoženja. Od dobre organizacije preprečevanja požarov in strokovne usposobljenosti stanovalcev, predvsem pa od članov hišne, ulične in blokovske zaščite, bo odvisno, ali bo požar že v začetku lokaliziran in pogašen ali pa se bo razvil vse do velepožara.

Največja nevarnost za požar preti stanovanjskim visokim zgradbam v mestih, kjer stanuje na stotine ljudi v stolpnih. Velikim požarnim nevarnostim so izpostavljeni tudi industrijski objekti.

Za večjo varnost v poslopih so strokovnjaki določili nekaj pravil in navodil. Da začnemo s podstrešjem. Zanj velja, da mora biti prazno. Požar v podstrešju je nevaren zlasti za tiste stanovalce, ki na podstrešju stanujejo. Ob požaru je hiter umik zelo težaven. Strešne trame in letve je treba namazati s snovjo, ki varuje pred ognjem, ali pa vsaj z gostim apnenim mlekom, da bodo bolj vzdržali v ognju. Vrata, ki vodijo na podstrešje, morajo biti z obeh strani obita s pločevino. Dimniška vratca morajo biti iz jeklene pločevine in se dobro zapirati. Dimnik mora biti z zunanje strani ometan. Če

je podstrešje urejeno za sušenje perila, mora biti perilo vsaj en meter odmaknjeno od dimnika.

Hoja po podstrešju s prižgano svečo ali petrolejko je prepovedana. Odprti plamen lahko nenadoma vžge pajčevino, prah itd. Električni vodniki, ki so speljani po strešni konstrukciji, morajo biti v kovinskih ceveh, žarnice pa v steklenih ohišjih. Ob vходу na podstrešje morajo biti na voljo priročna gasilna sredstva.

Na hodnikih in stopniščih ne sme biti predmetov, ki ovirajo hiter umik ogroženih oseb ali dostop gasilcev. Pristopi do zasilnih izhodov ali stopnišč morajo biti vedno prosti, smer izhoda pa označena s primernim znakom oziroma opozorilom. Na hodnikih morajo biti na dostopnih mestih pripravljena gasilna sredstva, poleg njih pa navodila za uporabo. Zidni hidranti morajo biti vedno označeni s črko „H“. V hidrantu mora biti najmanj en koloobar C cevi, ročnik ročice za odpiranje in pripranje vodnega curka oziroma ročnik, ki uravnava strjenost ali razpršenost curka.

Vsi prehodi morajo biti prosti tudi v kleti. Kletna vrata se morajo tesno zapirati. Če so

vrata lesena, morajo biti obita s pločevino. Dimniška vratca v kleti morajo biti iz jeklene pločevine, neprodušna in nezaložena. Dostop do njih mora biti prost, en meter od dimnika ne sme nič stati. Se bolj kot za strešno ogrodje velja za lesene pregrade v kletnih drvarnicah, da so premazane s snovjo, ki varuje pred ognjem, preprečuje in zadržuje gorenje lesa.

Plinski jeklenki ni dovoljeno shranjevati v kleti. Za spravljanje kurilnega olja v večjih količinah, kot je za hrambo v stanovanjih dovoljeno, mora biti prostor urejen in zgrajen po gradbeno-tehničnih predpisih.

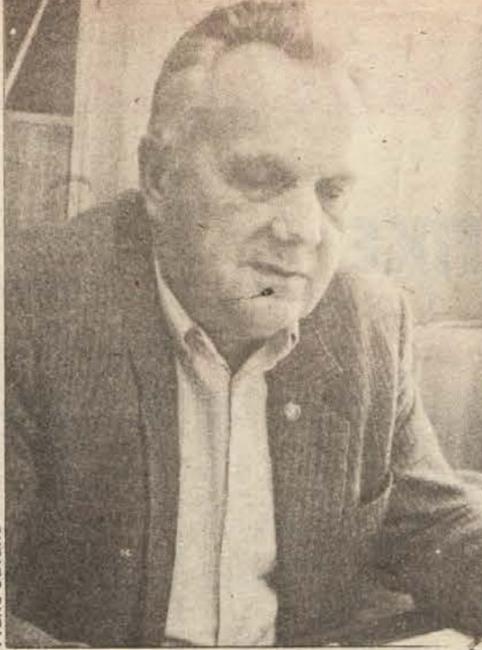
Z vidnimi znaki — s črko „V“ — morajo biti obeležena mesta, kjer so vgrajeni ventili oziroma zapore vodovodnih cevi. Plinski vodi so označeni s črko „P“, da bi v kritičnih trenutkih lahko ukrepali brez zmot. Za gašenje požara v kleti morajo biti pripravljena na primernem mestu gasilnega sredstva in gasilno orodje.

Ob pripravah na vojno stanje moramo varnostne ukrepe, ki jih izvajamo v normalnih razmerah, še poostri. Požari, ki jih povzročajo vojaška zažigalna sredstva in eksplozije jedrskih bomb, so še intenzivnejši, širijo se še hitreje.

Miro Mikeln

Franc Juvanc

Jože Javoršek

PRAŠIČJA ALI SVINJSKA FARMA?

Praščereja in svinjereja sta slovenska izraza. Čeprav sta si pomensko zelo blizu, zveni druga beseda skorajda neprimerno. Neki agronom je bolj zares kot v šali rekel, da bi zanesljivo padel pri izpitu, če bi pri strogem profesorju uporabil izraz „svinjska farma“, saj je ta zahteval termin „prašičja farma“. Zgolj slučajno ali pa se je profesor želel izogniti, da ne bi neljuba besedna igra prehitro zanetila obročnih varuhov okolja? Vprašanje nima odgovora, sicer pa smo ga navedli za lahkotnejši začetek povsem resne teme: kaj si lahko obetamo od prve velike prašičje farne na Dolenjskem in v Posavju, ki stoji pri občestni ravninski vasi Pristava pri Leskovcu v krški občini.

GRADBINCI KASNIJO

Slovenijecaste, Tehnika so močno zakasnila z izgradnjo prašičje farne na Pristavi. Ptujski Kmetijski kombinat je z drugim izvajalcem začel dela štiri mesece za SCT in je zdaj že prehitel Ljubljance, čeprav gre v obeh primerih za farmo s 30.000 prašiči in je menda celo projekt povsem enak. Zamuda dela investitorju krškemu M-Agrokombinatu oboro preglavici, kajti z Emona-Ihanom so sklenili pogodbo za 2.500 plemenic in 30 merjascev. Ker se ta čas pojavljata dva velika kupca, Ihan ne more hkrati zadostiti potrebam Krčanov in Ptujčanov. Da bi pridobili čas, so se dogovorili za fazno gradnjo objekta. Tako bi bila farma v celoti dograjena in napolnjena v novembru. V eni izmenji bo v štirih hlevih 12 do 13 tisoč prašičev. Marsikomu, ki je prišel na gradbišče, se je zdelo, da je za tako obsežna dela zelo malo delavcev. Marsikdaj so bili brez svojih nadrejenih, zgodilo pa se je tudi obratno, da je bilo več takih, ki bi bolj komandirali, kot pa delali! Naši gradbinci očitno na precej preprost način rešujejo vprašanje pomanjkanja dela, prav jim pride vsak izgovor za podaljševanje del.

DOVOLJ KRMIŁ ZA 30.000 PRAŠIČEV

Nova farma pri Pristavi bo veljala blizu 500 milijonov dinarjev. „Pred dvema letoma bi farma lahko zgradili za okoli 220 milijonov, zdaj pa stane že 470 milijonov dinarjev. SEPO (Skupina za oceno posegov v okolje pri Inštitutu Jožef Stefan) iz Ljubljane nam je postavljala 'visoke ovire', a kaže, da smo jih večino uspešno preskočili,“ pove direktor M-Agrokombinata inž. Franc Juvanc. Za naložbo so kar 300 milijonov prispevale banke, od tega šestino temeljna posavska banka (50 milijonov dinarjev), Gospodarska banka Koper 2 in Gospodarska banka Ljubljana 3 šestine bančnih sredstev. Banke v tem primeru pomagajo sovlagateljcem, izven krške občine pa sta to še tovarni mesnih izdelkov Ljubljana in Nanos iz Postojne. V enakem razmerju si bodo sovlagatelji delili prašiče. „Ostane dohodka in minusi se delijo med vse tozde sozda Mercator, čeprav bo farma delovna enota s posebnim obračunom pri temeljni organizaciji kooperantov Kmetijstvo-trgovina-storitve. Lani smo tako pokrili izgubo v našem tozdu Vinogradništvo-kleti. Delimo si dobro in slabo, česar marsikje še ne zmorejmo, ker ni tolikšne solidarnosti kot v našem sozdu,“ pravi Juvanc.

Pri Agrokombinatu se pohvalijo, da imajo krmo zagotovljeno. Na 400 hektarih v družbenem sektorju je v občini posejana koroza, oļjna repica in pšenica. Sami bodo zagotovili dobro četrtino krme, Mercator bo druga krmila dobil od PİK Sirmiuma iz Sremske Mitrovice; z naložbo v njihov tozdu Pčinci si je v naslednjih 15 letih zagotovil letno 7000 ton koroze, vsa za farmo pri Pristavi ter 2.000 ton sladkorja in 3.000 ton moke in moknatih izdelkov. Prek sozda bodo za farmo uvažali sojino in ribjo moko. Sovlagali so tudi v okviru konzorcija za 5.000 ton zrnja, ki bo našlo prostor v brežiških silosih, prav toliko prostora pa si je Mercator priskrbel z naložbo v novomeško Tovarno močnih krmil. Toz bodo kot doslej mesali krmila po recepturi inž. Ivana Božarja, ki je pred petimi leti začel s praščerejo v krški občini. Ta strokovnjak krškega Agrokombinata je prišel iz Križevcev in je največ prispeval, da so se razvile mlajne prašičje farne pri Sotoškovi v Starem Gradu, Lipenškovi na Libni in drugih kooperantih, ki

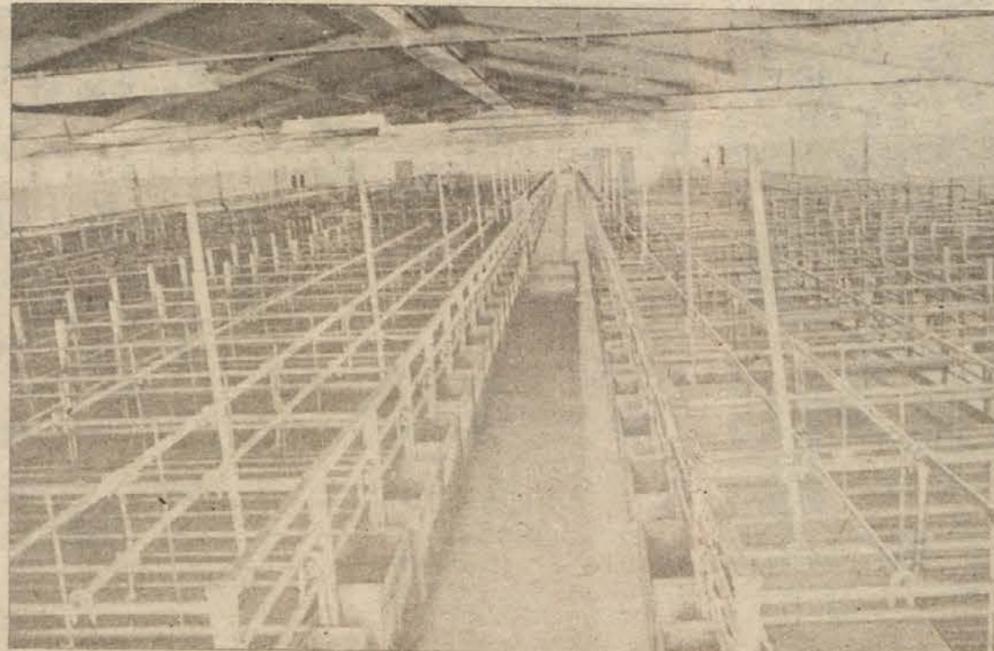
bodo letos vzredili 10 do 12 tisoč pujskov, čez dve leti pa že okoli 18 tisoč. Seveda za te farne z okoli 100 pujski ni vedno lahko zagotoviti dovolj krmil; zlasti na Libni so imeli pozimi, ko jim zagode še slaba cesta, že večkrat dosti težav. Kmetje so celo razmišljali o opustitvi praščereje; in čeprav zdaj stvari dobro potekajo, ni malo nejevernih Tomažev, ki zmajujejo z glavo, češ le kako si bo Agrokombinat zagotovil dovolj krmice kar za 30.000 prašičev na farmi pri Pristavi.

Posavci bodo že letos imeli na voljo dovolj pitancev, Krčani pa bodo dokaj omilili povpraševanje v sozdu Mercator, kjer načrtujejo vzrejo okoli 60 tisoč prašičev, potrebe pa so skoraj za polovico večje. Ko bodo na farmi pri Pristavi letno vzredili 30 tisoč stokilogramskih prašičev, bo Slovenija dobila 3 tisoč ton mesa; precejšen korak k večji samooskrbljenosti s hrano ugotavljajo načrtovalci — gospodarstveniki in politiki. Toda za kakšno ceno, vprašujejo ekologi in drugi, ki imajo večji posluš za varstvo okolja.

BOJAZEN PRED GNOJEVKO

Na farmi so sami zgradili vodovod s sedemkrat večjo zmogljivostjo, kot jo potrebujejo. Pri polni obremenitvi farne bi zadoščalo že 3,6 litra vode na sekundo, pri črpanju z najmanjšo močjo priteče 16 in z največjo močjo 26 litrov vode v sekundi. „Vode imamo toliko, da bi lahko, če bi bila suša, z namakalnim agregatom zalivali vsaj 400 hektarov površin, morda celo več kot 1000 ha,“ pravi inž. Juvanc. Zavod za socialno medicino in higieno iz Novega mesta jemlje ob vodnjaku vzorce podtalnice. To bo počel štirikrat letno, po potrebi pa tudi večkrat. Nulto stanje v primerjavi s poznejšimi vzorci bo pokazalo, če bi prišlo do poslabšanja kakovosti podtalnice in bi bilo moč še ukrepati. Sicer pa vsebuje voda kar 11-krat več železa in 7-krat več mangana, kot je dovoljeno, zato bodo na vodnjaku verjetno namestili še napravo za doziranje, vgrajena pa bo tudi naprava za kloriranje.

Najbolj se vsi bojijo gnojekve, ki naj bi se je v letu nabralo v dveh lagunah, to je bazenih na enem hektaru površine, kar za okrog 49 tisoč kubikov. „Lagune bomo praznili trikrat na leto. Medtem ko se bo ena laguna polnila, se bo v drugi gnojekva fermentirala, z mineralizacijo pa bo postala primerna za prehrano rastlin. Gnojekvo bomo razvažali s samohodnim agregatom za namakanje, ki napaja naenkrat 250 metrov širok pas. Ekspertiza bo pokazala, koliko gnojekve lahko damo na hektar. Gnojili bomo 250 hektarov svojih površin, na voljo pa bo tudi našim kooperantom in drugim kmetom. SEPO je zahteval ekspertizo, kaj to gnojenje pomeni glede na uporabo umetnih gnojil, in nas je celo pohvalil, ko smo postregli s podatkom, da bo to 8- do 9-krat cenejše. Geološke raziskave pa so pokazale, da bomo smeli uporabljati gnojekvo le na južni strani avtoceste, ker je na severni rezervat pitne vode. Mislim, da ne bo nobenih težav. Smrad bo le ob razvažanju gnojekve, to pa bomo počeli pozno jeseni in pozimi, ko bodo nižje temperature. Na farmi za 80.000 prašičev v Novi Topoli v Bosni imajo tudi lagune in pravijo, da nimajo posebnih težav pri ohranjanju čistega okolja. Če ne bo več gnojil, tudi umetnih, ne bo več hranel v krški občini računamo, da pride na hektar zasebnih zemljišč 400 do 500 kg gnojil, na naših družbenih površinah pa 600 do 900 kg.

Sanitarna inšpekcija je veliko zahtevala, tudi prezračevalnike v lagunah in izdelavo tako imenovane rože vetrov, da se lahko ugotovi jakost, smer vetra in kdaj piha. Naš projektant Emona inženiring iz Ljubljane je naredil že veliko načrtov za farne, saj je Emona delala podobne farne na Vzhodu (Sovjetska zveza, Nemčija, Češkoslovaška...) in na Zahodu ter po Jugoslaviji, pa še ni bilo zahteve po roži vetrov. Ekspertize so nas doslej stale več kot 3 milijone dinarjev. Vse, kar so zahtevali, smo naredili. Že spomladi smo naredili dvajsetmetrski zaščitni pas in čez nekaj let bo drevice in grmičevje skrilo farno, tudi zato, da ne bo toliko smradu. Na zahodni strani pa je taka naravna ovira še Krakovski gozd. Ihanska farma z okoli 80.000 prašiči je sredi naselja in skoraj ne veš, da si tam. Vsak dan bo na farno oziroma z nje odpeljalo šest do osem tovornjakov s prašiči in krmili, zato upam, da tudi promet ne bo motil vaščanov,“ pripoveduje direktor Agrokombinata Franc Juvanc.

NADLEŽEN SMRAD NI NAJVEČJA NEVARNOST

Med vaščani Pristave Kalc-Nakla in Velikega Podloga vlada precejšnja bojazen, da se bo po izgradnji farne preselil v njihove domačije neznosni smrad. Nekateri modri (?) molčijo, večina jih ne želi, da bi se njihovo kritično mnenje pojavilo v časopisu opremljeno z imenom, gospodinja Franciška Pavec s Pristave pa pravi: „Bojim se, da od smradu ne bo mogoče zdržati, ker moram že zdaj zapirati okna, če zapiha veter od sosedove manjše prašičje farne.“

Pri Zvezi društev za varstvo okolja v Sloveniji razpolagajo s podatkom, da 25.000 pitancev onesnažuje tako kot mesto s 320.000 prebivalci Ihanski tehnologi so nedvomno veliko storili za velikofarmsko prirejo prašičev, saj v etažnih boksih na bolj zgoščenem hlevskem prostoru ob manjši porabi energije in ob manj delovnih urah dosežejo še večjo prirejo. Ta tehnologija pa ima veliko napako, ker dopušča, da stranski proizvod — gnojekvo spuščajo kar v vodo. Pri farmi Nemščak v Prekmurju s prirejo 80.000 prašičev gnojekva odteka v Muro, v Turnišču pri Ptujju je uničen nekoč bistri potok Struga; farma PİK Belje v Baranji, ki svoje očlake izliva v rokov Drave in se zato eden največjih zavarovanih naravnih parkov pri nas in v Evropi z izjemnimi naravnimi danostmi spreminja v pogubno uničeno pokrajino, pa je najhujši primer brezvestnega posega v okolje in „izredne tehnologije!“

Torej v primeru farne Pristava ne more priti do podobne ekološke katastrofe? So lagune boljše tehnološke rešitve kot pa zgraditev čistilne naprave? Cenejša gotovo! Pri investitorju farne Pristava M-Agrokombinat Krško, kjer bo zaposleno 54 delavcev, menijo, da sploh ne bi dobili dovoljenja, verjetno že lokacijskega ne, če bi hoteli rešiti problem gnojekve s čistilno napravo. Rezervat pitne vode in Krka bi bila verjetno le pomembnejša, te naprave pa tako niso zanesljive...

INŠPEKCIJA NE ZAVIRA

Na nekatera izmed teh vprašanj sta nam odgovorila pri Medobčinskem inšpektoratu v Krškem sanitarni inšpektor Jože Javoršek in veterinarski inšpektor magister Miro Mikeln. Seveda smo zvedeli predvsem to,

kako si inšpekcija prizadeva, da bi bilo vse po predpisih. „V desetih dneh, odkar so nam dostavili potrebno dokumentacijo, so pri nas dobili vsa ustrezna soglasja. Pri nas gotovo ni tista administracija in birokracija, ki je menda močno zavrla izgradnjo farne pri Pristavi, kot smo lahko slišali ob začetku del iz ust najodgovornejših ljudi pri Mercatorju. Mi bi radi, da bi bila gradnja končana čimprej, da se čimprej rešimo neljubih opravil okoli te zadeve. Že dvakrat smo imeli razpis za tehnični pregled, a niso bili pripravljeni. Ob tem mora namreč Agrokombinat imeti sklenjene s kmeti pogodbe o odvažanju gnojekve; ker sami nimajo dovolj površin.“

Zahtevali smo, da morajo biti dno in nasipi lagun neprepustni, da ne bi gnojekva prodrla v podtalnico ali vodotok. Z dna lagun so morali odstraniti nasip gramoz in drenažnih cevi, ker ne sme biti nobenega stika z odvajalnimi, melioriranimi kanalom ob lagunah, ki se izteka v potok Senuša, ta pa tik pod kopališčem na Brodu v Krko. O tem obstajajo atesti in izjave Zavoda za raziskavo materiala in kovin, predlagali smo in se tudi dogovorili, da bi nas obvestili, ko bodo opravljali ta dela v lagunah, a niso. Upamo, da bo vse v redu, sicer pa bi verjetno dovolj zgodaj opazili, če dno lagun pušča in onesnažuje podtalnico, že iz vzorcev vode iz vrtin, ki bodo pod zaporno plastjo. Pogoja za izdajo poprejšnjega soglasja h gradbenemu dovoljenju sta tudi namestitvev prezračevalnikov — aeratorjev v lagunah in da morajo biti strojne napeljave (separator), elektromotorji, črpalke dvojni. Izkušnje s prašičjimi farmami v Sloveniji pač govorijo v prid večji previdnosti, saj rezervne črpalke lahko preprečijo, če bi odpovedale ene, da ne bi prišlo do izliva gnojekve v podtalnico, kot se je pripetilo v Globokem. Tam smo zahtevali tudi kot pri vsakem večjem objektu „rožo vetrov“, da lahko proučujemo emisije. Zahtevali smo tudi pozelenitev 20 metrov širokega pasu jugovzhodno in vzhodno od farne s topoli in gostim grmičevjem, o čemer je strokovno mnenje dal Hidrometeorološki zavod Slovenije. Tako naj bi preprečili širjenje smrada proti naseljem Kalce-Naklo, Pristava in Veliki Podlog,“ pojasnjujeta inšpektorja Jože Javoršek in Miro Mikeln.

PRAŠIČJE FARME IN SVET

Še nekaj o namenu nekaterih postavljenih pogojev, ki se morda zde komu, predvsem investitorju, sporni. V vsaki laguni naj bi dva prezračevalnika dovajala kisik in hitrejšo mineralizacijo gnojekve v anorganski in organski del, s čimer se precej zmanjša smrad. Bistvo črpalke, kjer se loči gosti del (feces) in ostane ob separatorjih na ploščadi, tekoči del gnojekve, razredčen z vodo, pa odteka v laguno, je prav varovanje okolja. Zato dvojne vitalne strojne naprave verjetno ne bodo nikoli obžalovali, saj so okvare lahko pogoste, a manj usodne. Poginule pujske bo v kontejnerju odvažal Dolenjski veterinarski zavod Novo mesto, od tam pa bodo romali v Koteksovo kafilerijo.

Investitorju so inšpektorji priporočali namestitvev naprav za proizvodnjo bioplina, ki ga v tujini že s pridom uporabljajo, ko uvajajo nove energetske vire. S tem bi se tudi zmanjšal negativen vpliv — emisija v ozračje in vode in tako na celotno okolje. Tega zaloga pa zaenkrat Agrokombinat seveda ne zmore. „Vemo, da nas bodo znanamci preklinjali, če bo kaj narobe, vemo, da bo smrdelo, toda zdaj drugi ukrepi niso bili možni. Bral sem, da so v Avstriji dovoljene prašičje farne z največ 299 glavami. Ne preseneča, če je svetovna zdravstvena organizacija (WHO) ugotovila, da je še vedno največ onesnaževanja okolja prav v deželah v razvoju,“ razmišlja Javoršek, kolega Mikeln pa dodaja: „Pred leti sem videl farne na Švedskem in Danskem, Švedi imajo z zakonom predpisano, koliko gnojekve je lahko v betonski laguni in ne sme preobremeniti polja z gnojekvo, saj bi tla lahko postala kislja; predvsem pa Švedi drugače skrbijo za okolje kot pri nas. Spraševali smo farmarja, ki je imel v tej deželi največjo prašičjo farno s 600 prašiči, kdo ga nadzira. Odvrnil je, da bi se lahko za vedno postavil od farne, če bi pustil liter gnojekve v potok. Rekel je še malce hudomušno: „Vi pojeate o čisti, modri Donavi, a to so je lepe pesmi in skladbe, pri nas so pa tudi braz teh reke in jezera zares čista, ker vemo, da brez teh ne bomo imeli zdrave pitne vode!“

Brez zdravega okolja ni zdravih živali ne zdravega mesa, torej tudi ne zdravih ljudi. Bomo pri nas s svojim odnosom do okolja v vsakdanjem življenju vendarle dokazali, da se dobro zavedamo, da je človek le en člen verige, ki pa lahko največ prispeva, da si ne bo lahko mislino spodrezal koronen. Tudi farma Pristava je lahko eden takih primerov in upajmo, da bo res predvsem — prašičja in manj „svinjska“ za okolje.

PAVEL PERC

MED NITMI SVETOVNE POLITIKE

Ob udarcih velikega bobna, ki so zamoklo odmevali od sten stockholmske Kulturne hiše in okoli trga stoječih visokih poslovnih stavb, se je grozeče tiho pomikala vrsta mož, žena in otrok, oblečenih v progaste jetniške obleke z našimi številkami, med njimi pa je kot zlovesča črna kača visela ogromna debela veriga. V to nemo procesijo je kot zli duh nenadoma proniknil možakar v dolgi črni halji, z mrtvaško lobanjo v eni roki in z bičem v drugi. Pošepajoča hoja, še bolj pa obrazna maska z značilno belo brado in močnimi obrvmi sta povsem očitno izpričevala, da gre za lik iranskega vodje ajatole Homeinija. Podoba možaka z okrvavljeno belo brado je bila v tej sicer tih množici grozljiva. Je ta strašna igra kakšen moderni pasion, igra trpečih množic v boju z zlom? Kdo je režiser te igre?

Če se ne bi že dopoldne povsem slučajno srečala z iranskimi študenti, bi seveda na gornja vprašanja le stežka odgovorila. Za naju je bilo vse tako novo in nenavadno, da bi podlegla grozljivemu scenariju in bi nama pod temi močnimi vtisi celo odpovedala poklicna radovednost. Tako pa sva že prej od študentov zvedela, da pripravljajo demonstracijo v spomin na krvave dogodke, ki so se odigrali na ulicah Teherana 20. junija leta 1981, ko je več kot pol milijona Irancev prišlo na ceste in mirno demonstriralo za več demokracije v Homeinijevem režimu. Spominske demonstracije so istočasno pripravili v glavnih mestih Kanade, Velike Britanije, ZDA, Zahodne Nemčije, Španije, Avstrije, Indije in Švedske.

To najino prvo srečanje z Iranci ni bilo povsem nedramatično. Ko so dopoldne stali pod arkadami in po zvočnikih in z delitvijo letakov vabili ljudi k popoldanskim demonstracijam, sva se s fotografskimi aparati nekaj časa vrtela okoli njih. Verjetno se jim je najino početje zdelo sumljivo, pa so naju obkrožili in sprva nič kaj prijazno vprašali, kdo sva in kaj tako fotografirava. Ko sva jim le dopovedala, da sva jugoslovanska novinarka, so se omeščali in naju spustili iz obroča. Vodja skupine se nama je opravičil in povedal, da tudi tukaj, v nevtralnem Švedski niso povsem varni. Povabil naju je, da si ogledava demonstracije, ki jih pripravljajo za popoldne, midva pa sva ga nekoliko naivno spomnila na demonstracije pred leti, ko so iranski študentje po svetu demonstrirali proti šahu in za Homeinija. Ni mu postalo nerodno.

„To je bilo takrat,“ je dejal. „Borili smo se proti diktaturi in tujim vplivom v Iranu. Borili smo se proti nečloveškim policijskim metodam. Proti mučenju in militarizaciji. Proti diktaturi se borimo tudi sedaj.“

IRANSKI MUČENIKI

Kot bi stresal iz rokava, je v pogrkvajoči angleščini nadaljeval: „Ko je iransko ljudstvo leta 1981 z mirnimi demonstracijami v Teheranu zahtevalo svoje demokratične pravice, je režim na njihove pravične zahteve odgovoril s krogami. Po neposrednem Homeinijevem povelju so streljali na nezaščiteno množico in surovo ubijali mlade in stare, celo otroke. Veliko žrtev je obležalo, ogromno jih je bilo ranjenih. Naslednji dan se je začel val množičnih aretacij in eksekucij. Stiriideset tisoč ljudi je bilo pobitih, stodvajset tisoč pa so jih vrgli v zapore kot politične zapornike po vsem Iranu. Pri aretacijah se niso ustavili niti pred šolarji, materami in nosečnicami. Odvlekli so jih v mučilnice in pred strelske vode. Mnoge od mladih moždžahedinov, pripadnikov Odpora, so v ječah obesili. Več primerov je bilo, ko so aretirane obešali na gradbena dvigala vpricho njihovih prestrašenih družin. Če verjameta ali ne, bili so tudi primeri, da so izvedli eksekucijo nad nosečnicami.“

V pogovor so se vpletli še drugi in pripovedovali, da večino usmrtev izvajajo v tajnosti, da trupel usmrčenih ne dajejo družinam, ampak jih pokopljejo neznano kam.

„Ta hip je v zaporih stodvajset tisoč političnih jetnikov, ki žive v neznočnih razmerah,“ je skoraj kričal na naju temnopolti Irančan. „Ne mine niti dan, da bi kateri ne padel pod ognjem strelskega voda ali v mukah pod udarci režimskih hlapcev. In tako se število naših mučencev stalno povečuje.“

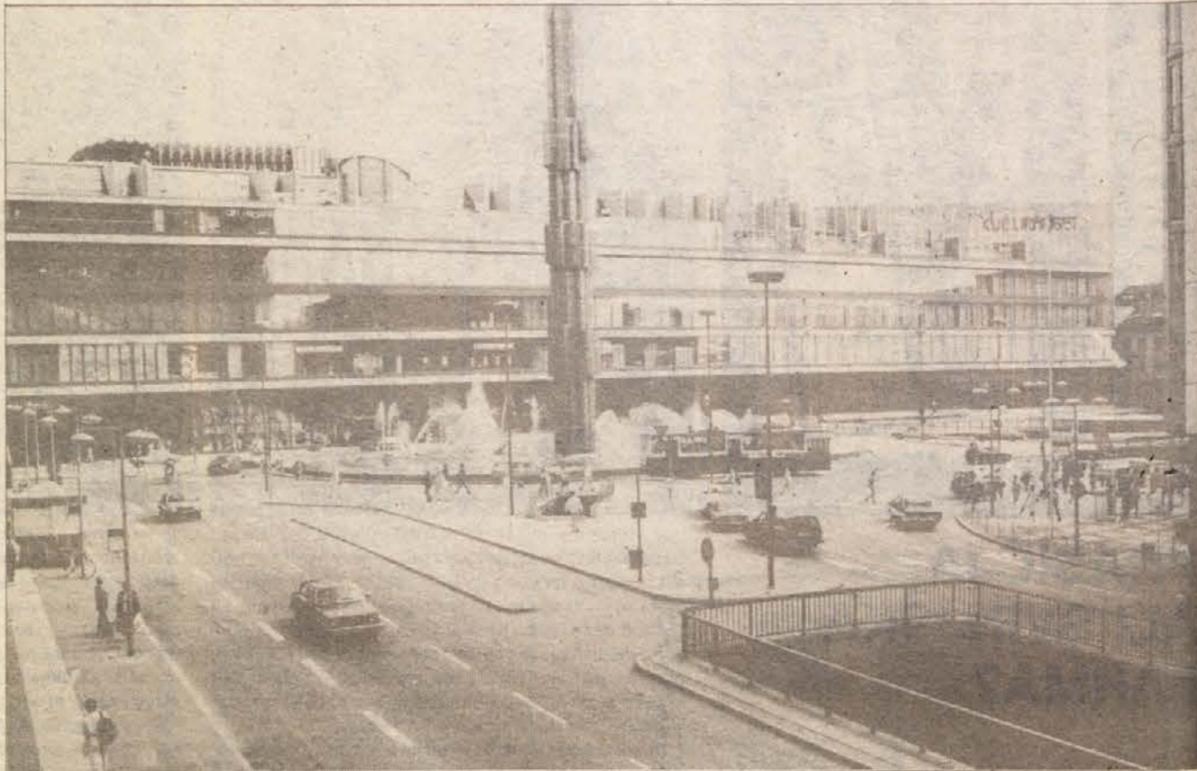
Nekako tuja in oddaljena so se nama zdela vsa ta pričevanja sredi svetlega nordijskega dneva, v evropskem velemestu, ob stavbi, na kateri so plapolale zastave, ki so pričale, da

se prav tu na dolgo in zelo počasi pogajajo za vzpostavitev zaupanja in miru v svetu oziroma v njegovi najbolj občutljivi točki, Evropi, kjer si bloka, do zob oborožena, stojita naproti.

PRI AMBASADORJU

Ko sva se nekoliko pozneje o tem pogovarjala z našim ambasadorjem na Švedskem Marjanom Osolnikom, nama je zatrdil, da takšne demonstracije v švedskem glavnem mestu niso nikakršna posebnost. Množice, spodbujene zdaj od te, zdaj od one organizacije, ki se poteguje za mir, demokracijo, posamezne človečanske pravice ali protestira proti kršitvi omejevanja kakršnihkoli svoboščin, se često zbirajo pred ambasadamami velesil in izražajo svoje nezadovoljstvo. Ponavadi poteka vse skupaj mirno in lepo organizirano, vendar ne brez budnega nadzorstva švedske policije, ki je iz dogodkov zadnjih let spoznala, da tudi ta mirna evropska oaza ni več varna pred mednarodnim terorizmom. Minili so časi, ko so se ambasadni uslužbenci mirno sprehajali po ulicah in hodili v trgovine nakupovat kot vsi ostali meščani. Nekateri, zlasti tisti s predstavništvem velesil, ki so v stalnem križnem ognju zaradi mednarodnih zapletov, si ne upajo narediti niti koraka brez spremljevalca močnih osebnih stražarjev.

Pa tudi za same švedske politike so minili časi družinske idile. Včasih so se Švedski ponašali s tem, da se je njihov premier Olof Palme iz severnega predmestja, kjer ima svojo hišo, pripeljal v vladno palačo kar s podzemno železnico, tam pa se je srečal z nekdanjim finančnim mi-

Središče Stockholma s Kulturno hišo, kjer poteka konferenca o ukrepih za krepitev zaupanja in varnosti ter za razoroževanje v Evropi.

nistrom Strängom, ki je pravkar prisopihal z lokalca. Sedaj švigajo tudi njihovi politiki okoli v črnih limuzinah, z lastnimi šoferji in spremstvom, ki budno pazi na njihovo osebno varnost. Časi so postali drugačni, bolj agresivni, taka je politika in taki so tudi ljudje, ki jo delajo in tisti, ki jih prizadeva.

„Kakšno pa je vzdušje okoli naše ambasade?“ sva vprašala ambasadorja, zavedajoč se, da je tudi nad njo še pred leti plavala črna senca terorizma. Jugoslovanski ambasador Aleksander Rolović je takrat plačal z življenjem naivnost švedske policije, ki ni resno jemala odkritega delovanja in groženj skupine ustaških emigrantov.

Marjan Osolnik se je nasmehnil in dejal: „Na Švedskem je bučna skupina ustašev, vendar pa je zelo majhna, če jo primerjamo z množico naših delavcev, družtev in združenj, ki so lojalni do domovine. Jaz osebno se ne počutim ogroženega. Grem peš naokoli. Z ženo se sprehodiva po mestu tudi v večernih urah, greva v kakšno restavracijo. Res pa je, da se diplomati na Švedskem zdaj bolj čuvajo. Švedski so imeli slabe izkušnje s tero-

risti in podobnimi ekstremisti, ki zlorabljajo in izkoriščajo švedsko demokracijo za svoje nepoštenne cilje. Lep primer take zlorabe je intervju na švedski televiziji z znanim ustaškim kolovodjem, ki je odprtost medija zlorabil za tvezanje laži o naši domovini in razmerah v njej. Mi kot uradni predstavniki Jugoslavije na Švedskem seveda nismo ostali ravnodušni in smo pri švedski televiziji protestirali, enako pa je storilo tudi več društev, v katerih delujejo naši rojaki.“

DOLENJCI V DIPLOMACIJI

Marjan Osolnik je zamahnil z roko, češ, pustimo te stvari, in je raje preusmeril pogovor na Novo mesto, Krko, Dolenjsko, h krajem, ki so mu ostali v dragem spominu, saj je v njih preživljal otroštvo in mladost ter naredil prve revolucionarne korake, ko je deloval v SKOJ-u na novomeški gimnaziji.

„Lep kos sveta sem že prepotoval v svojih številnih diplomatskih službah, vendar mi je Slovenija, lepota tega čudovitega vrta Evrope, vedno

ostala v srcu. Slovenci bi morali biti ponosni na svojo domovino, pa četudi živijo v tujini in med tujimi ljudmi. To bi jim moralo dajati moč, kadar so tudi pritiski premočni in jim grozijo, da se bodo v tujem svetu izgubili. Moj sin, ki je takorekoč dorasel v tujini, jo zopet dobil stik s Slovenijo, ko sva s kanujem prevozila lep del Krke. Bilo je čudovito doživetje in od takrat je domovini ostal zapisan z vsem srcem.“

Bogdan Osolnik je to govoril iz poznavanja in dolgoletnih izkušenj, saj mu diplomacija že dolgo reže vsakdanji kruh. Kot diplomat je služboval po vseh celinah sveta, je torej svetovljan, ki pa je neločljivo navezan na domovino: Jugoslavijo, Slovenijo, Dolenjsko. Povedal nama je tudi, da med našimi diplomatskimi predstavniki v svetu ni edini Dolenjec. Obratno, zatrdil je, da je Dolenjec v diplomaciji razmeroma veliko, če seveda upoštevamo delež, ki pripada Slovcem.

Na Švedsko ga je dolžnost pripeljala šele letos, predvsem zaradi evropske mirovne konference, na kateri naj bi okrepil našo sicer maloštevilno delegacijo. Jugoslavija je na konferenci med 35 evropskimi državami v skupini nevtrčnih in nevtrčnih držav. Ta skupina ima poseben pomen, saj deluje kot katalizator med blokovskimi državami, katerih pozicije so nemalokrat trde in neprožne. To nepripravljenost obeh blokov za resnične dogovore in pogajanja je bilo že v začetnih pripravah dobro čutiti in kaj dosti jih ni odtajalo tudi drugo zasedanje, katerega se je udeležil generalni sekretar OZN Perez de Cuellar.

Ambasador naju je povabil na to zasedanje. Pripravljen je bil zagotoviti akreditivo, s pomočjo katerih bi lahko to pomembno sejo spremljala v družini svetovnih časnika, kjer se novinarji Dolenjskega lista sicer ne pojavljajo.

Škoda, morala sva se odreči tej izredni priložnosti. Pred nama so bile še silne daljave na severu in tam na koncu naju je v polnočnem soncu ožarjen čakal Nordkapp.

(Se nadaljuje)

Grozljiva maska, ki groteskno predstavlja iranskega ajatolo Homeinija.

Ambasador Marjan Osolnik v salonu naše ambasade na Švedskem.

Takole oblečeni v zapornike so Iranci demonstrirali zoper razmere v domovini.

KOVINARSKA

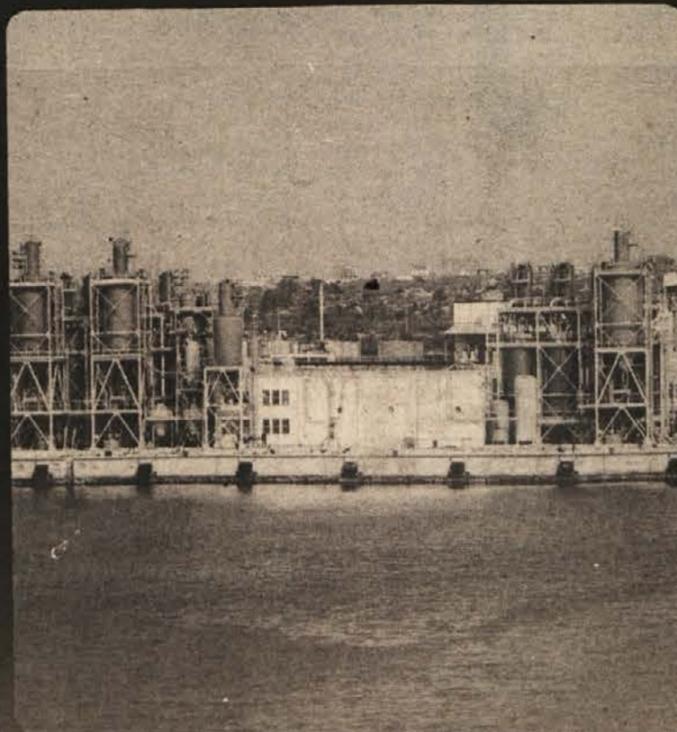
30 let KOVINARSKE KRŠKO

Avtobetonski mešalec tip ABM 6 SM

Detalj iz tehničnega biroja

Tovarna za proizvodnjo vrtlinskih cementnih mešanic

Kovinarska je bila ustanovljena leta 1954. Kmalu je bil proizvodni program jeklenih konstrukcij dopolnjen z izdelavo opreme za železarstvo in ladjedelnice. Zaradi intenzivnega razvoja organizacije smo vse aktivnosti leta 1964 prenesli na sedanjo lokacijo, kar je bilo povezano z znatnimi kapitalnimi vlaganji.

Boljši pogoji in nova strojna oprema so znatno prispevali k nadaljnjemu razvoju organizacije in omogočili kakovostno rast, kar je še pospešila gospodarska reforma leta 1965. Odločili smo se za sodelovanje z zahodnonemškim proizvajalcem asfaltnih baz. Medsebojno sodelovanje je kmalu privedlo do sklenitve licenčne pogodbe in pogodbe o dolgoročni proizvodni kooperaciji v letu 1969. Kasneje, leta 1973, pa je bila s firmo Wibau podpisana še pogodba o skupnih vlaganjih.

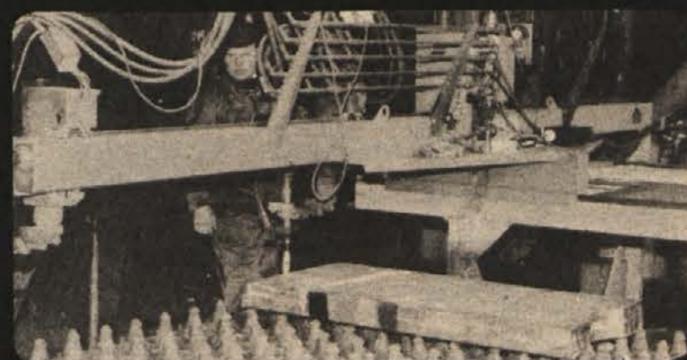
Kovinarska in Wibau sta bila zadovoljna z medsebojnim sodelovanjem in doseženimi cilji, tako da je bila dolgoročna proizvodna in poslovna kooperacija v letu 1981 razširjena na program betonskih črpalk. Recesija v industriji gradbenih strojev v svetu je privedla našega kooperacijskega partnerja v težavo. V skladu z dolgoročno zastavljenimi cilji in strategijo je Kovinarska razširila kontakte, da bi si zagotovila dostop na mednarodno tržišče. Specializacija in delitev dela na jugoslovanskem tržišču nas je v letu 1981 privedla do vključitve v SOZD Združeni proizvajalci strojne opreme. Hiter tehnični in tehnološki razvoj je poudaril potrebo po tesnejšem sodelovanju z Univerzo »Edvarda Kardelja« v Ljubljani. Prav tako je začela Kovinarska dolgoročno poslovno sodelovati z »Iskro«, Ljubljana in drugimi proizvajalci elektronike in komponent, ki se vgrajujejo v našo mehansko opremo.

Kovinarska se je na zahtevnih tujih tržiščih soočila s strogo kontrolo kakovosti in natančnimi dobavnimi roki. Izkušnje pri proizvodnji in trženju so v povezavi z razvojem novih tehnologij in prenosom znanja znatno podprle rast sektorja procesne opreme, ki je danes vodilni program organizacije. Razvijali smo posamične agregate za procesno industrijo, ki so bili sčasoma kompletirani v procesne linije in verige. Le-te vsebujejo postopke skladiščenja, tehtanja, odmerjanja, transportiranja, mešanja in pakiranja medijev. Danes smo sposobni kupcem doma in v svetu nuditi kompletne tehnološke linije in verige z daljinskim upravljanjem na osnovi »ključ v roko« na področju kemične, procesne, prehranske in petrokemične industrije.

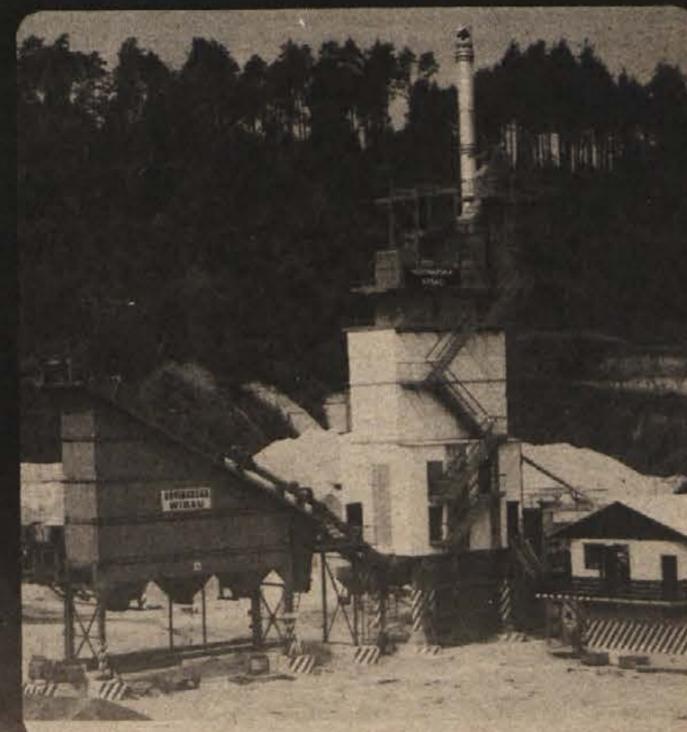
Tri desetletja izkušenj v proizvodnji in trženju procesne opreme in gradbenih strojev in dolgoročno orientiran lasten razvoj dajo dobre temelje za bodoči razvoj in rast Kovinarske.

Batna betonska črpalka tip BPK 60 M 23/19

Detalj iz proizvodnje

Tovarna asfalta tip WKS 300

KOČEVSKI ODRED, UDARNA PEST REVOLUCIJE

Na slavnostni seji zborov občinske skupščine in izvršnih organov družbenopolitičnih organizacij občine Kočevje, ki je bila 3. oktobra 1984 ob občinskem prazniku v Šeškovem domu, je predsednik občine Jože Novak izročil odboru skupnosti borcev Kočevskega odreda listino o podelitvi domicila in prapor. V imenu skupnosti je listino prevzel Ante Novak, nekdanji komandant Kočevskega bataljona in politkomisar III. grupe partizanskih odredov Slovenije. Prapor je sprejel in razvil Ivan Lokovšek—Jan, nekdanji politkomisar Kočevskega bataljona. Tako je bil pestri program ob letošnjem občinskem prazniku obogaten še s tem pomembnim dogodkom.

V prostorih Šeškovega doma je urejena tudi razstava slikovnega dokumentarnega gradiva iz življenja borcev odreda in bojne poti enot te pomembne vojaške formacije in udarne pesti revolucije. Preživeli borci odreda so se zbrali v svoji rojstni občini in skupno z občani obudili spomine na slavne dni svoje enote ter sprejeli program dela s področja razvijanja in negovanja revolucionarnih tradicij narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije. Vsi borci odreda so prejeli tudi „LISTINO“ o podelitvi domicila Kočevskemu odredu.

Pobudo za sklicanje zbora skupnosti borcev Kočevskega odreda je sprejelo predsedstvo občinskega odbora ZZZ NOV Kočevje na predlog preživelih borcev odreda. Na programski skupščini občinske organizacije Zveze borcev Kočevje, ki je bila aprila letos je bil imenovan iniciativni odbor, ki ima nalogo, da izpelje organizacijske priprave za sklicanje prve skupščine borcev enot Kočevskega odreda.

Iniciativni odbor je preko javnih občil TV—15 in Dolenjskega lista ter z osebno agitacijo pozval nekdanje borce odreda, naj sporoče svoje naslove in začasno dajo na razpolago ali odstopijo dokumente in drugo slikovno gradivo, ki bo osnova za pristop k obsežnim pripravam za objavo pismenih poročil o bojni poti te pomembne vojaške organizacije. Rezultat začetne akcije je zadovoljiv. Zbranih je nad 60 primerov slikovnega gradiva, ki izpričuje življenje enot Kočevskega odreda. Slike v povečavi tvorijo osnovne elemente razstavnega gradiva v Šeškovem domu. Težje pa je pri urejanju seznamov preživelih borcev Kočevskega odreda, saj je do sedaj znanih le nekaj več kot 80 naslovov živečih borcev in okoli 200 imen padlih in pogrešanih. Pomembnost Kočevskega odreda je predvsem v tem da so njegove enote spomladi in poleti 1942 razvile izredno široko vojaško in politično aktivnost na obsežnem prostoru Notranjske, Kočevske in Obkolpja.

Pričujoči članek je le skromen prispevek, ki naj bi obelodanil širok in globok pomen borcev enot III. grupe partizanskih odredov, iz katerih se je kasneje postopoma formiral Kočevski odred. To pomeni, da borbene in revolucionarne poti Kočevskega odreda ne moremo ločiti od borbene poti partizanskih enot, ki so spomladi 1942 operirale na Kočevskem, Notranjskem, Dolenjskem, v Beli krajini in Obkolpju. Kajti ravno iz teh enot se je junija 1942 formiral Kočevski odred. Zato se vse akcije partizanskih enot v tem obdobju nanašajo na aktivnost vseh borcev teh formacij.

Razpoložljivi dokumenti (Zbornik dokumentov in podatkov o narodnoosvobodilni vojni Jugoslovanskih narodov, knjiga 2, 3. in 4. VI. del — v nadaljevanju „ZBORNIK“) pričajo o nastanku in naglem razvoju partizanskih enot na Kočevskem oziroma v Sloveniji. Tako je zapisano na strani 1012. knjige Zbornika, da je konec marca 1942 namestnik komandanta Glavnega poveljstva Aleš Bebler prišel s skupino 19 borcev oz. četo partizanov Šerčerjevega bataljona (Šerčerjev bataljon je taboril na Travnici gori) v okolico Kočevja in se utaboril na Fridrihštajnu. Tam je ostal do začetka aprila 1942. Iz te čete se je formiral 16. aprila 1942 v vasi Preža Južnodolenjski bataljon, ki je v notranjskem odredu dobil ime II. bataljon Notranjskega odreda ali na kratko „Kočevski bataljon“.

Velik razmah narodnoosvobodilne borbe in številni prihodi prostovoljcev v partizane so zahtevali spomladi 1942 tudi hitre pregrupacije partizanskih enot in kadrovske rešitve. Tako so bile z ukazom št. 42 naredbe Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet z dne 4. aprila 1942 osnovane štiri grupe odredov, med njimi tudi III. grupa, ki so jo tvorili Dolenjski, Notranjski in Belokranjski odred. Nekako sredi junija 1942 se je iz enot Notranjskega odreda formiral Kočevski odred.

Iz dokumenta št. 97 so razvidne tudi razmejitvena področja operacijskih sektorjev enot Kočevskega odreda in sicer:

Pred italijansko ofenzivo na osvobodeno ozemlje Kočevskega odreda je 1. bataljon tega odreda operiral v predelu Kočevski Rog—Koprivnik—Mozelj—Kolpa, 2. bat. v predelu Gorenjskega Sneznika in Gorenjskega vrha, 3. bat. „Miloš Zidanšek“ pa na sektorju Kovarnik—Pöljane na robu Loške doline. I. bataljon Kočevskega odreda so že pred italijansko ofenzivo na Rog (12. avgusta) prideliili glavnemu poveljstvu. 3. bataljon je v začetku italijanskega prodiranja proti Vel. Blokam, Prezidu in Čabru zapustil svoje položaje in se premaknil proti italijansko-jugoslovanski meji. Po ofenzivi, ki se ji bataljon zaradi velike premoči italijanskih sil ni mogel upreti, so se zbrali deli 3. bataljona in drugih enot v taborišču pod Volčjim hribom (zahodno od Prezida) ter nato v septembru na Otrbovcu pri k. 892 ustanovili nov Loški odred.

V nadaljnjem časovnem zaporedju so še pomembni dokumenti št. 127, 132, 310, 7, 10 in 14. Dokument št. 14 z dne 8. 9. 1942 je zadnja listina, v kateri se omenja Kočevski odred. To pa je že bilo obdobje formiranja udarnih brigad (Gubčeve, Cankarjeve, Šerčerjeve), v katere so bile razporejene enote Kočevskega odreda.

Sporno lahko postane vprašanje, kolikšno je bilo številčno stanje enot Kočevskega odreda v posameznem časovnem obdobju. Nesporno je, da so prvi bataljon tvorile enote bivšega II. bataljona Notranjskega odreda — imenovan Kočevski bataljon, drugi bataljon so tvorile enote bivšega I. bataljona Notranjskega odreda ali „Šerčerjev bataljon“, tretji bataljon Kočevskega odreda pa enote bataljona Miloša Zidanška.

Številčno stanje Kočevskega bataljona navaja dokument št. 46 (str. 110 v 3. knjigi Zbornika), kjer so naslednje navedbe: V teku množične vstaje na Kočevskem je 2. bataljon Notranjskega odreda III. grupe odredov (imenovan na kratko Kočevski bataljon) številčno zelo naraščal. V juniju, ko je bilo množično gibanje na Kočevskem na vrhuncu, je štel nad 800 (!) borcev. Imel je 3 čete, minerski udarni vod, kolesarski vod in vse potrebne pomožne službe (čevljarstvo, krojačnico, mesnico, pekarno, sanitetni oddelek).

Iz poročila poveljstva 3. bataljona Kočevskega odreda št. 47 z dne 2. julija 1942 je razviden naslednji številčni sestav te enote:

prva četa:	42 tov.
prvi logar	40 tov.
drugi logar	72 tov.
druga četa	96 tov.
tretja četa	68 tov.
četrti četa	30 tov.
Štab	
Skupaj	348 borcev

Borci Kočevskega odreda in odbor OF Mozelj — maj 1942.

Borci Kočevskega odreda v Kačjem potoku — maj 1942.

Udarni vod Kočevskega odreda v Koprivniku — junij 1942.

Drugi bataljon Kočevskega odreda ni bil tako številčen kot prvi in tretji, večdar je štel najmanj 150 partizanov.

Podatki o tako visokem številčnem stanju enot Kočevskega odreda so skoraj neverjetni, toda dokumenti so prepričljivi.

Iz razpoložljivih dokumentov je dokaj težko ugotoviti točen datum nastanka Kočevskega odreda, kar je razumljivo, saj so se spomladi in poleti 1942 zaradi številnega dotoka prostovoljcev v partizane naše vojaške enote naglo večale in nešteto krat pregrupirale. Približni datum nastanka Kočevskega odreda bo najbrž ostal 16. junij 1942, kar lahko prepričljivo sklepamo iz besedila dokumenta št. 46 z dne 2. julija 1942, kjer piše: ob reorganizaciji III. grupe odredov v III. in V. grupo oziroma preraščanju Notranjskega odreda v Kočevski, Krimski in Dolenjski odred v drugi polovico junija sta novi Kočevski odred sestavljala: ...Prvi komandant Kočevskega odreda je bil Jože Klanjšek—Vasja Ižanc, politkomisar pa Florjan Notranjc (Cveto Močnik).

Prav je, da omenimo tudi nekaj pomembnih akcij enot Notranjskega in Kočevskega odreda v letu 1942.

Bojna patrola 11 borcev Kočevskega bataljona je imela 10. aprila silovit spopad z okoli 150 Italijani, ki so v gozdu nad Mahovnikom obkolili partizane. Partizani so imeli 3 mrtve in 3 ranjene. Padlo je tudi nekaj Italijanov.

Enote Kočevskega bataljona so že 17. aprila 1942 navezale stike s hrvaškimi partizani PRIMORSKO—GORJANSKEGA odreda, in sicer v vasi Belica pod Taborško steno. 18. in 19. aprila so se sešli nad Grbajelom na desni strani Kolpe slovenski in hrvaški partizanski voditelji. Na sestanku je bilo 11 partizanov. Od slovenskega vodstva so bili prisotni namestnik komandanta Glavnega štaba in komisar III. grupe odredov Aleš Bebler—Primož, namestnik komandanta III. grupe Ivan Jakič—Jerin in politkomisar Kočevskega bataljona Ante Novak. Na posvetovanju

so se dogovorili o planiranju skupnih akcij in načrtu za partizansko ofenzivo z namenom, da se vzpostavi svobodno ozemlje. S tega posveta sta Bebler in Novak prinesla vzorce krojev za partizanske „triglavke“, ki smo jih od tedaj pričeli nositi tudi slovenski partizani. Ta dogovor je bil osnova za kasnejše sodelovanje v skupnih akcijah slovenskih in hrvaških partizanskih enot.

V noči od 24. na 25. april je partizanska patrola v vasi Fara vdrla v urad fašističnega komisarja in zaplenila orožje, strelivo in drugo imovino ali pa jo uničila.

25. aprila so italijanske oborožene sile z vseh strani napadle partizanske položaje na Stružnici. Italijani so pripeljali 33 kamionov vojaštva. V bitki je padlo okoli 50 Italijanov. Partizani so imeli naslednje izgube: 1 mrtvega, 1 ranjenega in 1 pogrešanega (ali ujetega).

1. maja 1942 je partizanska patrola pod vodstvom narodnega heroja Lojka in s sodelovanjem Narodne zaščite zavzela Brod na Kolpi in razorožila tamkajšnjo posadko.

5. maja je partizanska zaseda v soteski Pikel na cesti med Rajndolom in Knežjo Lipo ubila 9 fašistov in enega ranila.

7. maja je borbena patrola Kočevskega bataljona v zasedi na cesti Bosiljiva Loka—Kuželj napadla veliko kolono italijanskega vojaštva in vozil ter jo prisilila k umiku. Imeli so najmanj 20 — 30 mrtvih in mnogo ranjenih. Pri umiku so je prevrnili v kolpi poln italijanskih vojakov, ki so skoraj vsi potonili ali pa bili ranjeni.

14. maja je bojna skupina pod vodstvom Antona Marincija, narodnega heroja, napadla italijansko karabinjersko posadko v Koprivniku in zažgala poslopje. En karabinjer je bil mrtev. Posadka se je naslednji dan umaknila v Kočevje.

1. junija so enote Kočevskega bataljona ob sodelovanju hrvaških partizanskih enot napadli močno utrjeno italijansko fašistično postojanko Stari trg ob Kolpi in prizadejale sovražniku velike izgube.

V času od 21. maja do 12. junija 1942 so enote Kočevskega odreda trikrat napadle italijansko posadko v Osilnici in ji prizadele občutne izgube. Sredi julija 1942 je četa I. bataljona Kočevskega odreda napadla utrjeno sovražno posadko v Mozlju.

V noči od 21. na 22. junij so borci Kočevskega odreda ob sodelovanju borcev hrvaškega mladinskega partizanskega bataljona napadli utrjeno italijansko postojanko v Banjaloki. Italijani so utrpeli občutne izgube in so se čez nekaj dni umaknili v Kočevje. V tej bitki je padel narodni heroj Zdenko Petranovič—Jastrebo, komandir čete hrvaških partizanov.

24. julija se je odvijala ogorčena borba med borci Kočevskega odreda in Italijani, ki so napadli štab v Taborški steni nad Belico. V 12-urni borbi je od 13 partizanov preživelo to dramo le 7 borcev. Med roško ofenzivo (julij, avgust, september 1942) je Kočevski odred imel neprestane borbe s premočnim sovražnikom. Enote so utrpeli hude izgube, pa tudi sovražniku so prizadejale številne žrtve. Pomembno je tudi dejstvo, da so enote Kočevskega odreda v kljub neštetim obkolitvam desetkrat ali večkrat močnejšega sovražnika ostale v svoji formaciji in niso dopustile, da bi jih nasprotnik razbil.

Posebno vlogo je imel udarni vod v I. bataljonu Kočevskega odreda. Z drznimi vpadi v sovražne postojanke, z iznajdljivostjo, ugodno izbranimi položaji za zasede, hitrimi premiki, dobro oborožitvijo in odličnim kadrom je povzročal sovražniku velike izgube, zlasti pa zmedo in preplah, saj je s svojo taktiko delal na fašiste vtis, da gre za zelo velike partizanske formacije.

Ob preformiranju partizanskih enot po roški ofenzivi so enote Kočevskega odreda postopoma prehajale v novo nastale vojaške formacije — odrede in brigade. Z naredbo št. 132 Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet z dne 27. avgusta 1942 je prešel III. bataljon Kočevskega odreda (Zidanškov bataljon) v sestavi novoustanovljenega Loškega odreda. Nekaj dni zatem je Loški odred odšel na Primorsko, kjer si je nadel ime Soški odred.

Z naredbo št. 27. glavnega poveljstva z dne 16. 9. 1942 je prešel v sestavi udarne brigade Ivana Cankarja I. bataljon Kočevskega odreda, katerega komandant je bil Ante Novak z 120 možmi.

II. bataljon Kočevskega odreda je utrpel med roško ofenzivo največ izgub in je bil najbolj oslabiljen (Zbornik, 4. knjiga, str. 26). Njegove enote so bile porazdeljene ostalim odredom, največ Zapadnodolenjskemu odredu.

Velike izkušnje, ki so si jih pridobili borci, zlasti pa starešine Kočevskega odreda, so bile s pridom uporabljene tudi v novoformiranih partizanskih enotah, zlasti brigadah.

Potrebno je poudariti, da so v prvih mesecih množične vstaje v letu 1942 imele partizanske enote (odredi) poleg čisto vojaških nalog še globoko politično poslanstvo, ki je sicer veljalo tudi za kasnejše formirane brigade. Zlasti je bilo zelo utrjeno sodelovanje odredovih enot z odbori OF na terenu in z novimi organi ljudske oblasti, t. j. narodnoosvobodilnimi odbori, ki so se najprej pojavili na Kočevskem. Zelo razvito in utrjeno je bilo to sodelovanje s hrvaškimi prebivalstvom na desni strani Kolpe, kar je bilo ena najučinkovitejših oblik kovanja bratstva in enotnosti.

Čeprav je Kočevski odred formacijsko obstajal le nekaj mesecev, pa so njegova izročila ter odmevnost političnih in vojaških uspehov imela daljnosežen pomen za kasnejši razvoj narodnoosvobodilne borbe in revolucije. Tretja grupa odredov je bila močna kadrovska baza za imenovanje poveljniškega kadra novoformiranih partizanskih enot. Iz te grupe odredov je izšlo tudi 15 narodnih herojev.

Vsega pomana in vloge Kočevskega odreda oz. III. grupe odredov seveda ni moč opisati v teh kratkih sestavkih. Ta prispevek naj bo le izziv vsem nekdanjim pripadnikom enot Kočevskega odreda, da vsak po svojih močeh prispeva delež k opisu borbene poti enote, ki je v začetnih dneh naše revolucije odigrala dostojno vlogo v procesu oblikovanja novih družbenih odnosov.

NACE KARNIČNIK

obzorja

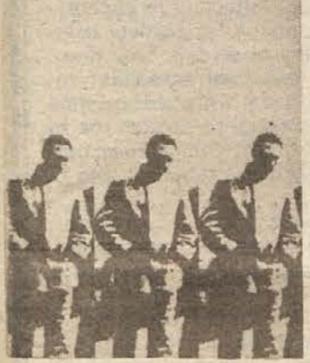
PREBRALI SMO

RDEČA UNIVERZA

Založba Borec je nedolgo tega izdala knjigo, ki je ne moremo kar tako uvrstiti v vrsto tistih knjig, ki pričajo o življenju političnih zapornikov v stari Jugoslaviji. Roman Milana Apiha „Enajsta šola Andreja Klasa“ zaradi literarne obdelave sicer resničnih dogodkov govori bralcu globoko človeško prepričljivo in z močjo, ki je suhoparna pričevanja in bolj ali manj znanstveno obdelani prikazi ne zmorejo. Knjiga v nekaterih svojih plasteh spominja na neponovljivo in težko dosegljivo mojstrovino velikega ruskega pisatelja Dostojevskega „Zapiski iz mrtvega doma“.

Apih piše o zaporniških letih izmišljenega junaka, profesorja Andreja Klasa, ki so ga za-

MILAN APIH / ENAJSTA ŠOLA ANDREJA KLASA

radi sodelovanja pri organiziranju prvomajskih demonstracij in suma, da je član komunistične partije, obsodili na štiri leta robnice. Del kazni je mladi Klas prešel po sodnih zapornih in v mariborski jetnišnici, največji del pa v kaznilnici v Sremski Mitrovici, eni od velikih ječ stare Jugoslavije, ki so se po zloglasni Obznani iz leta 1920 napolnile s komunisti, makedonskimi nacionalisti in hrvaškimi revolucionarji različnih smeri. Kaznilnica v Sremski Mitrovici je po zaslugi zaprtih komunistov, ki so organizirali in izvedli uspešno gladovno stavko in demonstracije, postala slovita rdeča univerza, prava partijska šola, na kateri so se zaprti komunisti spoznavali z marksizmom in leninizmom. Enako uspešno so organizirali skrivno pošto, delitev skupne pomoči, kopanje rova, zabavne in kulturne prireditve, zvezo z zunanjim svetom in partijskim vodstvom.

Skozi to mračno „šolo“ je šlo veliko jugoslovanskih komunistov, med njimi tudi taki, ki so odločno vplivali na potek naše revolucije in celotno povojno življenje.

Vendar v ječi ni prihajalo le do boja zapornikov z upravo kaznilnice za izboljšanje razmer. Enako ostri so bili tudi notranji boji med zaporniki samimi. Že davno pred zgodovinskimi zlomom dogmatizma so se med zaprtimi komunisti v njihovih frakcijskih bojih in sporih kazala znamenja obračuna z dogmatizmom.

Ječe (Apih jim pravi žalostne hiše) so bile tako nekakšne enajste šole, tiste šole, ki uče za življenje, ki so „zibel življenja in spoznanj“, kot je zapisal naš Cankar.

„Enajsta šola Andreja Klasa“ je vsekakor vredno prebrati. M. MARKELJ

senzacionalizem

Pred kratkim smo bili prisiljeni zavrniti počezan očitek o senzacionalizmu, ki je bil menda prisoten v pisanju o neprijetnem dogajanju v neki šoli. Spet se je potrdilo nepisano pravilo, da posamezniki (katerim gre iz tega ali onega razloga za to, da bi nečednosti zavili s tančico skrivnostnosti) za velike grešnike naredijo časnikarje, ki o nečednostih pišejo, nečednosti pa ko da niso nič važne. In oznaka senzacionalizem je v takih primerih najprej pri roki, čeprav je za naše razmere običajno povsem neprimerna. Kako po nemarnem pri nas opletajo s senzacionalizmom, bo zlahka dognal, kdor bo prebral kratki roman „Izgubljena čast Katharine Blum“ nemškega nobelovca Heinricha Boella, hkrati pa imel pred očmi dokajšnjo mero povlečenosti tukajšnjega časnikarstva, ki je marsikdaj neprodorno, celo boječe, četudi za to ni nikakršnega razloga.

Boellova zgodba, ki v podnaslovu opozarja, da gre za pripoved o tem, „kako nastane in kam lahko vodi nasilje“, govori o nastovni junakinji, ki iz brezimnosti tako rekoč čez noč pride na naslovno stran časopisa (ve se, da gre za Bild), pri katerem ne izbirajo načinov, kako tudi iz nepomembnih dogodkov narediti velike senzacije, človeško dostojanstvo pa je pri tem najbolj zavržena vrednota. Blumova, katere krivda je le v tem, da je po bežnem srečanju preživela noč s človekom, ki ga išče policija, postane predmet natančne policijske preiskave, pri kateri so zaslišanja vse prej kot prijetna, domala zločinsko pa je, kako njen primer oz. njo samo kažejo razčlovečeni časnikarji. Prava podoba Blumove, kakor se lušči med preiskavo, dobi na časopisnih straneh

povsem drugačen, namerno popačen videz. Ne gre za delavno, varčno, človeško toplo, a v stehniziranem potrošniškem svetu nekolikanj osamljeno in neprilagodljivo bitje, temveč jo časopis razčlenjuje kot preračunljivo, razvratu se predajajočo deklino, ki ima tesne zveze s podzemljem in je za povrh še „rdeča“. Junakinja naklepne javne preobrazbe ne more prenesti, zbere moči in si skuša izgubljeno čast povrniti tako, da ustrelji časnikarja, ki je najbolj maličnjeno njeno podobo. V pehanju za senzacijo je torej časnik nedolžnega človeka prignal do obupa in ga prisilil v očitno kriminalno dejanje.

Dramo Blumove je Boell, ki je tudi sam pogosto tarča obešenjaškega časnika, izrisal z mojstrskimi potezami. Pripoved je zgradil, ko da gre za povzetke iz policijskih zapisnikov, navaja tudi sporna časopisna besedila, vseskozi pa ohranja enotnost in zaporednost dogajanja, kakor se je razvilo v petih dneh. Ne biča samo početja časopisa, ampak tudi prenekatero umazanijo policije, vel-eindustrije in še česa. Ob tej Boellovi knjigi se torej lahko poučimo, kako je s senzacionalizmom, ki je vse kaj drugega, pošastnejšega od včasih malce netaktnih dejanj in zapisov tukajšnjih časnikarjev. „Izgubljena čast Katharine Blum“ je izšla v zbirki Zenit pri Mladinski knjigi. Žal očitno brez lektorskih posegov, ki bi lahko odpravili prenekatero šibko točko prevoda Mire Mladinovič, ki še ni docela kos vejiči pred veznikom in, dvojnini, mestoma se je ko pijanec plota držala izvirnika in tamkajšnje zagotovo povedno jasne stavke zapletala do nerazumljivosti, o uporabi naslovenskih besed pa sploh nima smisla govoriti. D. RUSTJA

LEVI DEVŽEJ

V knjižni zbirki Levi devžej, ki jo za založnico Mladinsko knjigo ureja Niko Grafenauer, sta izšli dve knjigi, biseri iz našega leposlovja in esejistike: „Prešernov „Uvod h Krstu pri Savici“ in Erjavčeve „Zabe““.

O znani Prešernovi pesnitvi skoraj ni, da bi jo predstavljali, saj pozna „Uvod“ vsak Slovenec, ki je kdaj povohal šolske klopi. Mladinska knjiga ga je v Levem devžejju izdala kot skrb-

neje oblikovan ponatis, kateremu je za osnovo služila izdaja iz leta 1950. Izdajo odlikujejo

iz izložbe

Dolenjska z Belo krajino je eno od geografsko najslabše raziskanih območij Slovenije, zato so slovenski geografi za svoje 13. zborovanje, ki bo prihodnji teden v Dolenjskih Toplicah, izbrali prav ta del naše domovine in seveda že prej z najrazličnejših vidikov obdelali dolenjske regije. Plod njihovega dela so številni prispevki, ki so jih zbrali v knjigi „Dolenjska in Bela krajina“. Zbornik je založilo in izdalo Geografsko društvo Slovenije ob pomoči slovenske in novomeške raziskovalne skupnosti, skupnosti dolenjskih občin in nekaterih delovnih organizacij iz novomeške občine, kot urednika pa sta zapisana Dušan Plut in Marjan Ravbar.

Zbornik prinaša 26 prispevkov, v katerih avtorji raziskujejo najrazličnejša vprašanja, od regionalizacije tega dela Slovenije, njenih geoloških, geomorfoloških, vegetacijskih ter speleoloških značilnosti, potresne ogroženosti in klimatskih razmer do preučevanja značilnosti vodnih virov, oskrbe z vodo in izrabe vodne sile. Avtorji so se lotili tudi razvoja industrije v dolenjski regiji, poselitve, selitvene dinamike, vrednotenja naselij za potrebe prostorskega razvoja, oskrbe, dnevne migracije delovne sile, prostorskih učinkov rekreacije, počitniških bivališč z ozirom na razvoj v pokrajini, vloge regionalnih virov pri družbenem razvoju Bele krajine, pokrajinske in ekološke podobe topliškega predela, družbenogeografskega razvoja Dolenjskih Toplic in problemskega pristopa k izdelavi tematskih kartografskih grafičnih prikazov. Zbornik zaključuje bibliografija geografske in deloma negeografske literature o

oži Dolenjski in Beli krajini za povojno obdobje do letos. Vanjo so vključene tudi seminarske in diplomatske naloge ter kot dodatek še seznam literature, ki so jo zbrali na Zavodu za družbeno planiranje v Novem mestu.

Zbornik „Dolenjska in Bela krajina“ tako bogato dopolnjuje podobo naše pokrajine in se navezuje na podobne publikacije, kot je, denimo „Dolenjska in njeni ljudje“, s katerimi družba dobiva trdnjša izhodišča za obvladovanje in smotno izkoriščanje geografskega prostora ob Krki in Kolpi. MiM

ilustracije Rika Debenjaka. Za šolarje je tako „Uvod“ vsekakor privlačnejši, za odraslejšega bralca pa je knjiga privlačna kot skorajda bibliofilska izdaja.

V drugi knjigi iz zbirke Levi devžej je pod naslovom „Zabe“ izšlo pet zivalskih podob Franca Erjavca. Vse od leta 1868, ko je izšel prvi zvezek Erjavčevih Domačih in tujih živali v podobah, spadajo ti spisi med najlepše sadove naše poljudnoznanstvene esejistike. Odlikuje jih klasična nazornost, pristrčen humor, nevsihljiva poučnost in živ ter poetičen jezik. Tokratna izdaja je prirejena po izdaji iz leta 1952, katere ilustrator je bil France Podrekar.

PRIROČNIKI

spoznajte svojega otroka

Težko bi rekli, da vlada pri nas pomanjkanje priročnikov za vzgojo, nego in zdravstveno varstvo otrok. Teh „knjig je dovolj, saj založbe leto za letom ponujajo staršem vsakovrstne tuje in domače priročnike, ker gre do pač dobro v promet. Ko se mladi starši srečajo s čudežem novega življenja, je povsem naravno njihova želja otroku pomagati v vseh težavah, to pa lahko naredi le, če otroka poznajo. Oče in mati sta prva učitelja, a tudi prva zdravnika svojemu otroku. Pravilno in pravočasno ravnanje ob nekaterih boleznih in poškodbah, pravočasno opazovanje določenih nepravilnosti v telesnem ali duševnem razvoju, vse to ima lahko zelo velik pomen in omogoči strokovnjakom dovolj zgodnje in zato

uspešnejše zdravljenje. Poleg tega je pri vzgoji in negi otroka na stotine tistih drobnih, a po svoje pomembnih stvari, ki se jih morajo starši naučiti.

Mladinska knjiga je poslala na tržišče prevod francoskega dela „Spoznajte in skrbite za svojega otroka“, ki ga je napisal dr. Julien Cohen—Solal. Knjiga je v zadnjem času med najbolj iskanimi knjigami te zvrsti v svetu. Prevajalec Jože Faganel se je svojega dela lotil z ozirom na naše razmere, zato dela ni suženjsko prevedel, marveč je po posvetovanju s posameznimi strokovnjaki izpustil nekatere odstavke in celo nekaj poglavij, ki bi lahko naše bralce begala, prav tako pa je v knjigo vnesel nekaj najnujnejših pojasnil, ki se nanašajo na slovenske razmere pri cepljenju, znamke mleka ipd. Deino je oklestil tudi naslov, ki se v slovenski izdaji glasi „Spoznajte svojega otroka“.

V knjigi je dr. Cohen—Solal zajel razvoj otroka od rojstva do adolescence in ta nedvomno najburnejši del človekovega razvoja temeljito obdelal s stališča, kot se problemi, povezani z otrokovim razvojem, zastavljajo njihovim roditeljem. Delo je plod nekajdesetletnega dela v zdravstvu, zato avtor govori prepričljivo in s pravim

poznavanjem, ki pa ne zapleta in otežuje pisanja. Knjiga je pregledna, poljudna, lahko razumljiva, zato si bo kar upravičeno našla svoj prostorček v družinskih knjižnicah.

gobe naših krajev

Kdorkoli dobro pozna gobarsko literaturo v Sloveniji, bo z mešanimi občutki sprejel novost, ki nam jo je nedolgo tega ponudila Mladinska knjiga. Gre za delo Zlate Stropnik in Bogdana Tratnika „Gobe naših krajev“, v kateri avtorja predstavljata 253 različnih vrst gob, ki jih je moč najti širom po Sloveniji.

V bistvu omenjena knjiga ne prinaša prav nič takšnega, česar ne bi bilo moč izvesti že iz številnih doslej izdanih gobarskih priročnikov. Častna izjema je le poglavje o stru-

nih gobah, kjer avtorja podrobneje spregovorita o zastropitvah, znamenjih zastrupitve, inkubacijski dobi, pomoči bolniku v takšnih primerih in seveda o kemični sestavi vseh tistih gob, ki povzročajo prebavne motnje ali celo zastrupitve.

Veliko pa je knjigi moč očitati, kar zadeva preglednost predstavljenih gob, predvsem istovetnost fotografiranih gob s primerki iz narave. Pred seboj imamo Jožeta Groma gobarski priročnik, ki ga je že leta 1979 izdala Cankarjeva založba pod naslovom „Naše gobe“. Po oceni mnogih gobarjev je ta priročnik doslej neprekosljiv, še zlasti če ga primerjavo s tukaj obravnavano knjižno novostjo. Gromovo delo odlikujejo predvsem preglednost, izjemna kvaliteta fotografij, kar je konec koncev najpomembnejši del slehernega gobarskega priročnika, in jednatost jezika, gobarjem pa se je prijubilo tudi zaradi žepnega formata, saj je marsikomu postalo nepogrešljiv pomočnik na gobarskih sprehodih.

Skratka, „Gobe naših krajev“ so knjiga, ki je ne moremo šteti med vrhunske dosežke slovenskega založništva, pa tudi gobarji se verjetno zanjo ne bodo posebno navdušili. B. B.

PLESI IZPOD LISCE

Ta mesec mineva peto leto od ustanovitve folklorne skupine v Boštanju. V tem kraju, ki ima bogato kulturno tradicijo, so se poskusili še v plesu. Pri tukajšnjem kulturno-umetniškem društvu, poimenovanem po rojaku, pesniku Antonu Umeku — Okiškem, je začel najprej poučevati zasebni obrtnik Franc Pavlič iz Celja. Zaradi oddaljenosti je lahko prihajal na vas le za konec tedna. Ta čas so običajno dobro izkoristili, skupaj so vadili tudi po štiri ure.

Z leti so dodajali belokranjskim plesom še gorenjske in prekmurske.

Ker okoliški kraji premorejo bogato izročilo, se je predsednik boštanjenskega društva Peter Simončič napotil med ljudi, ki živijo od Krakovega do Zdol, Ciriča, Okroglic, Razborja in Loke. Strokovno pomoč je našel pri znani etnologinji dr. Mariji Makarovič iz Ljubljane in Magdaleni Klarer iz Celja. Dobili so precej gradiva dokajšnje narodno-pisne vrednosti in ga posneli tudi na magnetofonski trak. Boštanjski folkloristi sedaj študirajo te pesmi, razne ljudske igrice in kazni, s čimer so se nekaj zabavali pod Lisce. S tem narodnim blagom nameravajo obogatiti svoje nastope. Poleg Vidmarjeve so Petru Simončiču pomagali s pripovedmi še Ivan Šmit st. z ženo in stare šivilje.

In kakšni so ti plesi? Štajerji in rašpla sta dobro znana plesa. Pod Lisce so plesali po svoje tudi na znano narodno En hribček bom kupil. Dr. Makarovičeva je kot posebnost označila zanimive dodatke pri ženskih narodnih nošah v teh krajih. Plesalke so imele namreč živopisne obrobe na čevlji: rdeče, bele in zelene barve z obvezno našitim srčkom. To se je na noši pono-

vilno na ženskih rokavcih in ovratnikih. Imeli so noše za delovne in praznične dni. Po teh napotkih je Magdalena Klarer zrisala kroje, domači krojač Podlpinik pa po njih šiva noše. Peter Simončič je iz vsega tega gradiva to poletje v Ljubljani obrnil diplomsko nalogo za učitelja folklore.

Sodrug v folklorni skupini Miran Bence je tudi opravil tečaj za učitelja folklorne. Proučil je belokranjske ples s posebnim poudarkom na delu z otroki. Ravno delu z njimi posvečajo v Boštanju mnogo pozornosti. Na tukajšnji osnovni šoli delata dve pionirski skupini, kjer pomagajo poleg Benceta še Jelka Gunstek, Franci Rutar, Franci Hribšek in sedanja predsednica KUD Darja Škrajnar.

Boštanjčani imajo srečo z godci. Vsa leta imajo ista harmonikarja in klarinetista. Teže je predvsem s plesalci, moškimi. Če bi imeli v skupini več fantov; vsaj še peterico ali sedmorico, bi lažje shajali. Trenutno sicer premorejo osem parov, vendar si za nastop ne morejo privoščiti izpadov. Nazadnje so k skupini spet prišla štiri dekleta, fantov pa ni. Kdorkoli se bo še odločil,

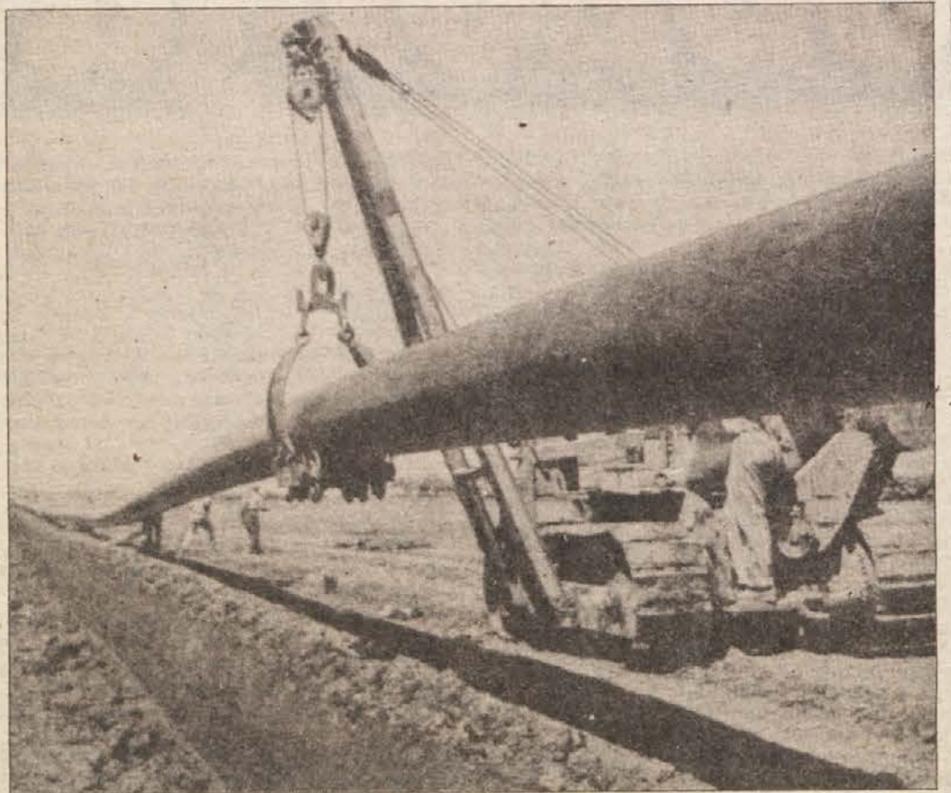
je vedno dobrodošel. Vadijo ob petkih od 19. ure dalje v boštanjski novi šoli. Čaka jih zanimivo delo.

Za prihodnje Jurjevo se z ljubljansko televizijo dogovarjajo za snemanje. Tod je namreč ohranjeno petje za ta večer od domačije do domačije, dokler ne mine noč. To pesem bi televizija rada posnela, zraven pa seveda tudi boštanjsko folkloro.

Boštanjski folkloristi štejejo le večje nastope, ne tistih, kjer odplešejo ples ali dva. Takih pravih je bilo do nedavnega 143. Redni, vedno dobro sprejeti gostje so v čateških Termah, kjer plešejo turistom in tistim, ki si v tamkajšnjih kopališčih nabirajo zdravje. Vrsto let sodelujejo z Delavskim prosvetnim društvom Rudija Jedretiča iz Ribnega pri Bledu. Gorenjci nastopajo v Boštanju in po sevniški občini, Boštanjčani jim vračajo obiske na Gorenjskem.

Tudi plesati je treba z žarom. Sedaj, ko so Boštanjčani iztrgali pozabi ples izpod Lisce in jih prevzemajo kot nekaj svojega, bodo nastopali s še večjim veseljem. ALFRED ŽELEZNIK

VSAKDANJI KRUH NA TISOČ NAČINOV

IZNAJDLJIVI SLOVENEK

Anton Komočar iz Krške vasi ima za brežiške razmere nenavadno obrt: montažo plinovodov, naftovodov in toplovodov ter njihovo zaščito pred korozijo. To je pretežno terensko delo, zato je veliko zdoma. Gradbišča, na katerih dela, so večinoma v Slavoniji, oddaljena 350 do 400 kilometrov.

Kot zasebnik kooperant nastopa šele šesto leto. Za samostojno obrt se je odločil po skoraj dveh desetletjih bogatih poklicnih izkušenj, zato je na svojem področju zares doma. V močni konkurenci se, kot pravi sam, lahko obrzdi le s kvalitetnim in hitro opravljenim delom. Zamujanje in površnost bi mu takoj zaprla vsa vrata. V stroki uporablja veliko mehanizacije, zato bi rad zaposlil več delavcev, predvsem varilcev in ključavničarjev. Najraje sprejme domačine. Trenutno jih ima šest, kot jih največ dovoljujejo predpisi. Prav zaradi rokov in zaradi tega, ker vsak stroj potrebuje svojega delavca, meni, da je zakon preozek, saj sploh ne upošteva specifičnosti te ali one dejavnosti.

Svojo poklicno pot je Komočar začel kot vajenec pri mojstru Železniku v Brestanici. Izlučil se je avtokovaštva in ključavničarstva. Potem se je zaposlil pri Prevozu v Brežicah. Kot avtokovač se je pri popraviljanju vzmeti in šasij še izpopolnil. Leta 1957 je šel k vojakom. Po vrnitvi pri Prevozu ni bilo več prostega delovnega mesta. Iskal je zaposlitev drugje, se obračal na znanca in končno našel delo v podjetju za gradnjo petrokemijskih strojev Monter v Zagrebu. Dali so ga v obrat strojne montaže. Zanj se je tedaj začelo naporno obdobje vsakovrstnih preizkušenj. Začetek je bil težak že zaradi oddaljenosti, saj se je do železniške postaje v Brežicah dolgo vozil s kolesom, od tam pa z vlakom naprej v Zagreb. Fant je imel močno voljo in novo delo ga je zanimalo. Hitro se je ogrel zanj in se v stroki prebil daleč naprej. Dokumenti, ki jih hrani, pričajo o tem, da mu DO Monter priznava njegov osebni delež za razvoj podjetja, zlasti še njegove velike napore in dosežke pri vzdrževanju in izpopolnjevanju mehanizacije. Za Komočarja se je začela prva zahtevnejša strokovna preizkušnja tedaj, ko je po nalogu tehničnih služb prevzel nase dolžnost za ves transport naftovodov in plinovodov. Zagrizel se je v delo, razmišljal noč in dan, dokler, ni skonstruiral prikolicice za prevoz cevi čez hribe in doline daleč stran od cest. Izdelali so jo v obratu strojne montaže in jo takoj preizkusili. Na terenu se je zelo dobro izkazala. Napravili so jih še več in jih uporabljajo še danes.

Pozneje je Monter dobival naročila za večje plinovode. Za prevoz cevi večjih profilov so morali izdelati tudi večje prikolicice. Za Naftaplín Zagreb so tedaj, 1974. leta, gradili 94 kilometrov dolg plinovod Miholjac — Budrovac. Cevi so imele polmetrski premer (508 milimetrov). Stare prikolicice niso prišle v poštev, zato so od Komočarja zahtevali nove zamisli. Vnovič jim je pomagal iz zadrege. Po njegovih skicah in tehničnih rešitvah je Tehnostroj iz Ljutomera izdelal nove prikolicice za neravne in pogrezajoče se močvirne terene. Cevi za plinovode še vedno prevažajo z njimi.

Tisto leto so pri gradnji plinovoda za zagrebški Naftaplín prišli pri Monterju v hudo zadrege. Vezani so bili na zelo kratek rok. Zataknilo se je pri uvozu stroja za zaščito pred korozijo iz Združenih držav Amerike. Ni in ni prispel o pravem času. Tudi tokrat se je

znašel iznajdljivi Slovenec. Za večje cevi neuporaben antikorozijski stroj je v petnajstih dneh usposobil in tako preprečil zastoj pri delu. Dal je besedo Naftaplínu in nadzorni službi in jo tudi izpolnil. Po pisмени izjavi direktorja Naftaplína bi se dela brez Komočarjeve, osebne zavzetosti zakasnila najmanj za mesec dni. S tem bi nastala ogromna škoda, po njegovi zaslugi pa so ujeli rok za spustitev plina v cevi. S to Komočarjevo potezo si je kolektiv Monterja zagotovil delo za leto dni vnaprej.

V tej delovni organizaciji sprva tudi niso bili kdove kako radodarni do svojega inovatorja, potem pa so le uvideli, da mu morajo za to vsaj nekaj nuditi. Za obe prikolicici so ga nagradili s poldrugim milijonom starih dinarjev, za izpopolnjeno konstrukcijo izolirnega stroja pa so mu plačali desetdnevno strokovno ekskurzijo v Anglijo in ekskurzijo v Sovjetsko zvezo. Nagradjenec je šel po svetu odprtih oči. V Londonu si je ogledal plinovode in naftovode s pripadajočo opremo; v Sovjetski zvezi pa plinarne in druga postrojenja. Obe ekskurziji sta mu v stroki zelo dobrodošli in še danes z veseljem pove, da je videl vse, od transporta do najsodobnejše tehnologije za gradnjo plinovodov ter spremljajočih objektov, kar mu še danes koristi.

Zagnani krškovaški mojster Tone, ki se posveča stroki več kot osem ur, tudi takrat, ko ni na delovnem mestu, stalno tuhta, kaj bi še lahko izboljšal. Avgusta letos je na brežiškem sejmu drobnega gospodarstva razstavil stroj za protikorozijsko zaščito, ki ga je skonstruiral 1983. Ta stroj opravlja kar štiri operacije: cev najprej očisti, jo nato premaže z lepilom „preimer“, zatem jo ovije s „poliken“ trakom za antikorozijsko zaščito in nazadnje še s trakom za mehansko zaščito. Po mojstrovih zagotovilih se s kakovostjo strojnega delaroke sploh ne morejo meriti. Stroj je odlično prestal preizkušnjo in mu pomagal do uveljavitve. Razen Komočarja ga uporabljajo še IMP Ljubljana, Monter iz Zagreba in Naftagas iz Zrenjanina. Tudi v Sloveniji si je Komočar utrdil sloves, čeprav dela tu manj. Naredil je antikorozijsko zaščito na plinovodu Bistrica — Tržič, dolgem 7,5 kilometra. Za brezhibno opravljeno delo je dobil priznanje ljubljanskega Petrola in priznanje nadzorne službe DO Zemlja plin Ljubljana.

JOŽICA TEPPEY

sreča ni bila naklonjena. Potem, ko je nekaj časa partizanal z belokranjskim in Kočevskim odredom, je bil premeščen v podoficirsko artilerijsko šolo v Semiču, ki jo je razkropila nemška ofenziva. Njega in še nekaj tovarišev so Nemci v gozdiču zajeli in jih odpeljali s sabo. Sledili so zopet zapori in trpinčenje v zaporih v Črnomlju, Kočevju na Vrbovskem, v Delnicah, na Reki in v Trstu.

Od tod so tiste, ki so vse to prestali in se niso uklonili sovražnim grožnjam in propagandi, strpali na vlak in jih poslali na prisilno delo v zaledje ruske fronte. Petnajst dni je trajala mučna vožnja do Minska v Belorusiji. V teh petnajstih dneh so dvakrat dobili topel čaj. Žeja in lakota sta bili strašni. Janeza je reševala njegova radovednost. Skozi rešetke je opazoval tudi kraje, vse je bilo zanj, kmečkega fanta, ki je komaj pokukal čez domači prag, novo in ostal je aktiven. V Minsku so transport razdelili in Janez se je s še nekaterimi rojaki, med njimi je bil tudi njegov brat, znašel v litvanskem mestu Vilna, kjer je moral delati v veliki avtomobilski delavnici.

Tu se je za Janeza pričela nova šola. Spoznaval je ljudi in videl, da so tudi med Nemci taki, ki ne marajo vojne, ki niso sovražno razpoloženi do drugih narodov in si bolj kot karkoli drugega želijo miru in prijateljstva z drugimi. Isto je spoznal tudi potem, ko se je zmagovita Rdeča armada približevala in so bili ujetniki razporejeni med kmete v Vzhodni Prusiji. Tudi tu je v domove sekala smrt, in sporočila s fronte, kjer so padali možje in sinovi, so med preprostimi ljudmi odjeknila prav tako boleče kot kjerkoli drugje. Spominja se, kako so mladi kmetici poslali s fronte razbit propeler kot dokaz, kako je njen mladi mož hlabro padel za Hitlerja in rajh; ona pa ga je zalučala stran, kričeč: „Kaj mi hoče ta stvar in Hitler in rajh? Jaz hočem njega živega!“ Potem pa so ti ljudje zgubili še svoje domove. Dolge kolone voz, naloženih z najnujnejšimi potrebčinami, so se vile proti zahodu, za njimi pa je hrumele fronta, odrešujoči znak propada Hitlerjeve vojske, hkrati pa smrtonosna pošast, ki je bruhala ogenj uničenja vsenaokrog. Nemške in poljske družine so se skupaj umikale pred to grmečo pošastjo; pomagali so jim vojni ujetniki raznih narodnosti. Veliko je bilo tudi Rusov, ki so se kljub ostremu nemškemu nadzoru že pričeli organizirati. Včasih so jih dohiteli ruski komandosi. Dobro izurjeni izvidniki so se v skupinah pritihtapili v zaledje in od ujetnikov dobivali potrebne informacije o položajih za fronto.

Ko je nemška pazljivost popustila, se je skupina ruskih, francoskih in jugoslovanskih ujetnikov odločila počakati, da fronta pljuske preko njih. Sledilo je nekaj izredno dramatičnih dni, ko je bilo življenje na nikogaršnjem ozemlju na nitki, potem pa so s pomočjo Rusov med njimi le dobili stik z Rdečo armado in prešli v varno zaledje. Potem, ko sta bila z bratom nekaj mesecev pod rusko komando, sta po dolgotrajnem potovanju le prišla v osvobojeni Beograd, 9. maja pa sta se od tam kar peš napotila v rodno Belo krajino in jo po osmih dneh hoje tudi dosegla.

Vendar še ni bilo časa za počitek. Utrditi je bilo treba novo ljudsko oblast, graditi in obnavljati porušeno domovino. Pri tem je Janez bil vedno pripravljen pomagati. Tudi danes, po toliko letih, mu pred oči stopajo grozote preživetega in včasih ne more spat. Preveč težka in mučna je bila ta šola za mladega kmečkega fanta.

TONE JAKŠE

OBRAZI

„GIMNAZIJO“ SEM NAPRAVIL V ZAPORU

Janez Perušič iz Breznika pri Črnomlju se popelje v trgovino kar s traktorjem. Vrečko obesi na kljuko ob motorju in počasi odropota po ozki cesti od vasi proti Dragatušu. Tako sva se tudi spoznala. Ko je razjahal svojega drdrajočega konjička in natočil šilce dišečega pravkar kuhanega domačega sadjevca, pa so se po preprosti kmečki izbi mimo krušne peči med cigaretnim dimom razlili njegovi spomini, se v plasteh prelivali in previjali, se prehitevali in spotikali tako, kot je bilo tudi njegovo življenje, zdaj sila dramatično in razburkano, zdaj zopet napolnjeno z blagodejno kmečko idiliko. To so spomini kmečkega fanta, aktivista, zapornika, partizana, ujetnika, interniranca, begunca, vojaka, povojnega aktivista in odbornika. Raztezajo se od rodnega Butoraja do Jadranskega in Baltiškega morja, od belokranjskih brezovih logov do ruskih step in panonskega nižavja, v njih pa nastopa na tisoče ljudi vseh mogočih evropskih narodnosti, sovražnih, zlohotnih, dobrih in sočutnih, takšnih pač, kakršne je napravila velika stiska druge svetovne vojne, ko je življenje včasih pomenil že kos kruha in požirek toplega čaja in smrt napačen gib ali nepremišljena beseda.

„Gimnazijo sem napravil v italijanskih zaporih v Ljubljani,“ na pol v šali reče Janez, ko pripoveduje, kako so ga Italijani leta dvainštirideset, ko mu je bilo dvajset let, zaprli, ker so pri nekem ujetem partizanu našli njegovo pismo. Štiri mesece so ga imeli zaprtega v Ljubljani. Pa je to bolj škodilo Italijanom kot njemu, kajti v zaporu je prišel še dokaj zmeden in brez pravih predstav o narodnoosvobodilnem gibanju in o dogajanjih v svetu, intelektualci, med katerimi je bil v zaporih, pa so ga o marsičem poučili. Iz lastnih izkušenj je tudi spoznal, komu lahko zaupa in komu ne. Tako je prišel iz zaporov podprt z znanjem, ki mu je pozneje še dosti koristilo.

Doma ga Italijani niso pustili dolgo pri miru. V veliki ofenzivi so ga zopet prijeli in ga internirali v Črnomlju. Ker je že prej nekaj delal v rudniku, so ga dali med rudarje. Tu je moral delati, dokler niso partizani rudniških naprav onesposobili. Potem so zopet sledili zapori in mučenje pa zapleti z belimi, ki so zapornike z lepimi obljubami in z grožnjami skušali spraviti v svoje vrste. Nekako se jih je le rešil in po italijanski kapitulaciji končno prišel do partizanov. Pa tudi tu mu

PETRA ROVAN iz Novega mesta si bo obogatila svoje znanje o vinogradništvu, če pa se zanj ne zanima, bo lahko knjigo Tita Dobeška "Vinogradništvo" podarila znanцу, ki ima na katerem od priznanih dolenskih gričkov posajeno svojo trto. Žreb jo je namreč izbral izmed reševalcev nagradne križanke iz 38. številke Dolenskega lista. Rovanova je tako že drugič imela srečo. Poskusite še vi: rešitev današnje križanke pošljite najkasneje do 12. oktobra na naslov: Uredništvo Dolenskega lista, Germova 3, Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA. Žreb bo izbral nagrajenca, ki bo prejel lepo knjižno nagrado.

Živi danes, pozabi skrbi preteklosti.

EPIKUR

Kdor dela z dobičkom, goljufa.

B. ŠTIH

Pevska kakovost in zlahnost se umika moči glasu.

L. PETERLE

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

GRAM	MOHAMEDANSKI KALIFOV	PRITOK DNEPRA	TROJANSKI JUNAK	DL	AFR. VELETOK	AKADEMSKI KLUB	PRAPOR	INKOVSKI VLADAR	IMPRESJA
				IME/IT. PESNIK					
BERAC									
POVRšina						NORD. SMUČI/IZDELOVALECSVILLE			
FR. M. IME/FR. FILOZOF					POSTAVA/TUR. GORA			JUŽNI SADEZ	SEST. DEL URE
DL	LESTVICA	PREDIM. ŽELEZNA DOBA	M. IME/VRSTA PALME		GL. M. AR. MENSKA SSR/NADUHA				
SPEH					IRANSKI NOMADI/VRSTA TKANINE				
REKA NA SEVERU SZ			VRTNA CVETICA/KRILLO RIM LEGIJE				AUDREY HEPBURN/GR. REKA		
GR. BOGINJA MO-OROSTI				SNOV/IRIDIJ					
ZDRAVIL			MEJNA KOLIČINA			ORANJE			
Z. IME			MESTO V ROMUNIJI			DL	MEĐ. ZVE. ZA ZA STAN. DARDIZAJCLOJ		

Iz hlevov je prišla nevarnost

Strokovnjaki so zasledili povezave med boleznimi ljudi in sodobnim krmiljenjem živine — Bakterije, odporne na antibiotike, iz dveh virov

Antibiotiki so se v medicini pokazali kot pravi blagoslov in kot čudežni pomočniki v tisočletnem človekovem boju proti številnim boleznim. Takih priznanj pa ne morejo biti deležni, ko jih gledamo in ocenjujemo s kmetijskega stališča. Res je, da so se kot dodatki v krmi izkazali koristne pri preprečevanju razširjanja nekaterih bolezni med živino, ki mora zaradi sodobnega načina priraje živeti v natrpanih prostorih, res je tudi, da iz še vedno ne povsem razumljenih razlogov pospešujejo rast živine, perutnine in svinj ter tako omogočajo večjo prirajo mesa, vendar pa so prav zaradi tako široke uporabe pokazali tudi izjemno slabo lastnost. V medicinskih krogih se opazno povečuje zaskrbljenost zaradi vse pogostejših pojavov odpornosti bolezenskih klic na antibiotike. Temu je krivo prav nesmotno uporabljanje teh snovi v živinoreji, kot vse bolj jasno spoznavajo strokovnjaki v svetu.

Poročajo, da je že dobra četrtina bakterij iz rodu salmonel (najbolj so poznane kot zastrupilnevalke hrane) odpornih na mnoge antibiotike, s katerimi so doslej zlahka zatrli te nevarne klice. Odpornost so bakterije razvile v zadnjih nekaj letih, odkar živino rutinsko dajejo v krmo tudi antibiotike.

Tako zatrujejo strokovnjaki, ki menijo, da se je proces izvršil v pitani živini. Cele vrste bakterij, ki so običajno prisotne v živini, antibiotiki uničujejo, tako dobe priložnost za razcvet tiste bakterije, ki izkažejo največjo odpornost. Človek je torej na neki način deloval kot mati narava, ko je s rahotno pospešil izbor najodpornjših mikroorganizmov.

Vsa zadeva postane tragična, ko se ti odporni mikroorganizmi v vsakdanji prehrani preselijo v človekov organizem, kjer zgradi svoje kolonije in celo prenesejo odpornost na druge bakterije.

Takšne znanstvene teorije so zagovorniki antibiotikov v živinski krmi zavračali, češ da ni direktnih dokazov. Res je znanstveno težko dokazati neposredno povezavo med tako pridelano hrano in boleznimi ljudi, toda nekaterim je v zadnjem času to le uspelo.

Epidemiologi iz Minnesote, Južne Dakote in ameriškega zveznega središča za kontrolo bolezni v Atlantisu so zasledili izbruh bolezni prebivalcev pri prebivalcih določenih predelov ZDA. Ta izbruh so dokazano povezali z bakterijami, odpornimi na antibiotike. Vir bakterij je bilo meso živine, katero so krmili s chlortetracyclinom, prebivalci pa so ga uživali s tovarniško pripravljeno mesnimi izdelki.

„Prvikrat nam je mogoče dokazati, kako bakterije, odporne na antibiotike, pridejo s kmetijske farme do jedilnice,“ pravi dr. Scott Holmberg, ki je vodil raziskovalno akcijo epidemiologov.

Poročilo strokovnjakov je dalo piko na i dolgotrajnim sporom med tistimi, ki odsvetujejo dajanje antibiotikov v krmo za pitanje živali, in tistimi, ki zagovarjajo ta način zaščite in hitre priraje. Že od leta 1977 poskušajo doseči prepoved dajanja penicilina in tetracyclina, oba sta najpogostejše uporabljena antibiotika za zdravljenje ljudi, v krmi za živali. Živinorejci naj bi namesto teh antibiotikov raje uporabljali manj razširjene, kakršne večidel uporabljajo na evropskih živinorejskih farmah. Toda poskus

prepovedi so zavrnili. Za tovarne krmil, farmacevtske tovarne in živinorejce je delal močan lobby. Razumljivo je, da gre za velike denarce, ki jih nočejo spustiti iz rok. In tako v ZDA še vedno lahko krmijo živino, svinje in piščance z antibiotiki, ki so potem neučinkoviti proti določenim vrstam bakterij, ki povzročajo tudi bolezni pri ljudeh.

Seveda bi bilo le preveč krivično, če bi vsi krivdno za nastanek odpornih bakterij prevrgli na živinorejce in farmacevte. Večina znanstvenikov se strinja, da učinek antibiotikov zmanjšujejo tudi zdravniki, ki kar počez predpisujejo tovrstna zdravila celo za navaden prehlad, in bolniki, ki jih gojijo že ob najmanjšem kašlju. Gre pravzaprav za zlorabo zdravil, ki se je zelo razpasla in je posledica sodobne naravnosti človeka k hitremu in čimprej vidnemu učinku, čeprav ima lahko daljnosežne slabe posledice.

Tudi vprašanje krmiljenja živali s primesmi antibiotikov je po mnenju zmernih znanstvenikov treba gledati z dveh plati: s tiste, ki prinaša koristi, in tiste, ki je morda škodljiva. Potem pa ob dobro pretehtani presoji izbrati najboljšo pot.

Mim (Vir: Time)

Vse več je surovosti

Otroci zlorablajo svoje ostarele starše

V Veliki Britaniji teče prava kampanja zoper starše, ki zlorablajo svoje otroke, na dan pa je prišla še ena žalostna resnica o tej razviti družbi. Sociolog Melvyn Estman je objavil šokantne podatke o tem, kako svoje ostarele starše zlorablajo njihovi otroci.

Po mnenju tega sociologa je zanemarjanje in zlorabljanje staršev preraslo v pravo „nacionalno tragedijo in sramoto“. Gre za vse več primerov sistematskega slabega ravnanja, telesnega, čustvenega in denarnega izrabljanja ostarelih staršev, čeprav so otroci po zakonu dolžni skrbeti zanje. Najpogostejše žrtve nehvaležnih otrok so, kot navaja sociolog, starke, ki dosegajo ali pressegajo starost 80 let in so zaradi ostarelosti telesno in duhovno povsem odvisne od svojih otrok.

Med posebno vznemirjajočimi trditvami je tudi ta, da določeno število ostarelih roditeljev umre zaradi poškodb, ki jim jih zadajo njihovi otroci.

Napredka ni, je samo spremenjanje istega.

M. ROŽANČ

Fotoaparati brez filmov

Na olimpijskih igrah so japonski fotoreporterji preskusili najnovejše elektronske fotografske kamere

Kdor si je podrobneje ogledal pisano množico fotoreporterjev, ki so škrtači za najrazličnejšimi fotografskimi aparati na zadnjih olimpijskih igrah v Los Angelesu, je lahko videl, da nekateri japonski novinarji uporabljajo nenavadne kamere. Kasneje se je izkazalo, da so fotoreporterji japonskih listov Jomiuri in Asahi preskusili najnovejša tipa fotografskih kamer, ki obetata preobrat na tem področju.

Fotoreporterji so uporabljali testno kamero znane proizvajalke fotografske opreme družbe Canon in kamero združenja Sony. Posebnost obeh kamer je v tem, da so to prvi elektronski fotoaparati, ki ne uporabljajo filma. Namesto filmskega traku posnetke beležijo na diske, podobne tistim, ki jih uporabljajo pri računalnikih.

Elektronske fotografske kamere so nekakšen mešanec med visoko kvalitetenimi zrcalnorefleksnimi kamerami in video tehnologijo. Od enega in drugega so načrtovalci novih naprav izbrali tisto, kar je najbolj uporabno, se pravi izmenljive, optično zelo kvalitetne objektivne, merjenje svetlobe skozi objektiv ter polprevodnike, pretvarjajo svetlobno sliko v elektronske signale, ki jih zabeležijo v obliki magnetnega zapisa na disk.

Najmočnejša prednost teh kamer je hitrost. Fotoreporter vloži disk v preglednik in na ekranu takoj vidi sliko, ki jo je posnel. Izbrani posnetek potem lahko brez razvijanja filmov in izdelave pozitivov pošlje preko telefonskih zvez v resu med olimpijskimi igrami tako ravnali in se, vsaj kar se tega tiče, niso pritoževali.

Druga pesem pa je, kdaj bodo takšne kamere prišle v široko uporabo. Čeprav so moške pri Sonyju obljubljali serijsko proiz-

Konec zgodbe

Izmišljeni Wilhelm Tell

Menda bi težko našli Švicarja, ki bi ne poznal zgodbe o Wilhelmu Tellu, lokostrelcu iz kantona Uri, kateremu je uspelo s točnim strelom zadeti jabolko na glavi svojega sina. Švicarji so na tega svojega narodnega junaka ponosni, o njem pejejo pesmi, njegovo zgodbo uče v šolah, upodabljajo jo številna umetniška dela in tudi trgovina s spominčki si reže svoj kosček kruha od junaške zgodbe.

Zaradi vsega tega so Švicarji z ogorčenjem sprejeli najnovejši šolski učbenik za francosko govoreče šolarje, v katerem so zgodovinarji zapisali, da v kronikah in drugih dokumentih iz časa, v katerem naj bi živel Wilhelm Tell in nasilni avstrijski upravnik, ki je od lokostrelca zahteval težavno streljanje, ni nikakršnega dokaza o obstoju enega ali drugega. Lahko bi bolj naravnost povedali, da je zgodba o junaškem Wilhelmu Tellu izmišljotina.

„Sramotno je trditi, da Tell ni nikoli živel,“ je ogorčeno izjavil eden od švicarskih kuratorjev. Sramotno je morda, a resnično je le.

Mim (Vir: Durbin)

5 TOMO KRIŽNAR

MOJE AFRIŠKE POTI

Vsak vaščan skuša prekositi svojega soseda. Nekateri so bolj talentirani, večinoma pa so vsi nadarjeni. Z barvanjem poudarjajo najlepše poteze svojega obraza in telesa, zakrijejo in odvrnejo pa pozornost od hib. Oči skušajo podaljšati s senčenjem ali pa jih poudarijo s črtami in krogi. Nubijec se pred nanašanjem barve temeljito umije po celem telesu. Dlake si odstrani z obraza in telesa, da bi se jih ne prijel pigment, potem pa se naolji, kajti le na naoljeno kožo lahko nanašajo barvo. Posebej pazijo, da se ne naoljijo preveč, ker bi se jim barve lahko razmazale. Na drobno zdrobljeni pigmenti morajo biti suhi. Na telo si z rokami nanašajo zemeljske barve, dokler ni vsa koža pokrita. Potem z majhno palčko na obraz in telo narišejo črte in vzorce. Nekateri si iz usnja ali lesa oblikujejo nekakšne pečate, s katerimi si potiskajo telesa.

Surovine za pigmente so lokalnega izvora. Črno dobio iz zdrobljenega oglja, belo iz školjk, ki jih najdejo v izsušenih rečnih koritih. Glavni vir rumene in okrate barve do rdeče, ki jo Nubijci najbolj pogosto uporabljajo, je jama iz krušljivega kamenja. Rdečo pridobivajo s segrevanjem kamenja, ki vsebuje železove okside. Modro barvo uporabljajo šele nekaj let. To je pigment, ki ga uporabljajo manj kot ostale, prevzeli pa so ga od Arabcev. Ti jih oskrbujejo tudi z zrcalci, ki jih ima zdaj že večina Nubijcev. Preden so začeli uporabljati zrcala, so prijatelji poslikavali drug drugega. Zdjaj to počno le, kadar si morajo okrasiti hrbe. Za poslikavo telesa porabijo približno uro časa. K oledpševanju spada seveda tudi pričeska, ki ima obredni pomen in je oblikovana glede na starost in socialni položaj. Barva in oledpšava las je po drugi strani tudi stvar osebnega okusa in ima čisto estetski pomen.

Nenavadna poteza Nubijcev je, da se za razliko od ostalih primitivnih ljudstev ne istovetijo z živalmi, ki si jih slikajo po telesu. Če na primer Nuba okraši svoje telo z vzorcem leopardove kože, to ne pomeni, da se počuti kot leopard, pač pa mu ta vzorec po njegovem mišljenju le olepša videz. Etnolog Fariz tr-

di, da glavna funkcija poslikave ni simbolična. Njen namen je le poudariti lepoto telesa, ki Nubijcem predstavlja medij umetniškega izpovedovanja.

Okrajujejo se tudi z zaplestnicami iz slonovine, travov. Ženske si v ušesa rade zatikajo cele vrste trnov, ponašajo se s prstani v nosovih, spodnjo ustnico si predrejo in vstavijo lesen čepek. V zadnjem

času se lepšajo tudi z novimi pridobitvami, kot so plastične vrvice, stekleni biseri, okoli vratu jim vise piščalke, elastike in podobne reči, ki jim jih za drag denar prinašajo Arabci.

Kulturno najbolj izvorno je tetoviranje. Nekatera plemena se tetovirajo iz obrednih razlogov, druga iz čisto estetskega vidika. Največkrat tetovirajo plemenske simbole, po katerih je že na prvi pogled možno ugotoviti pripadnost.

Tetoviranje je hkrati tudi neka oblika cepljenja. Majhne zareze omogočijo dostop bakterij in mikrobov, kar povzroči, da organizem razvije protitelesca in odpornost, to pa pozitivno vpliva na zdravljenje kasnejših ran in poškodb, ki so jim domorodci često izpostavljeni.

Med jugovzhodnimi Nubijci se po telesu tetovirajo le dekleta. Može si tetovirajo obraz, vendar ne le iz estetskih razlogov. Brazgotine nad očmi naj bi izboljšale vid, zareze ob strani čela pa naj bi preprečile glavobol.

Vsako žensko tetovirajo trikrat. Prvič, ko je stara komaj kakih deset ali enajst let. Te operacije opravljajo izredno spretno ženske z ostrim ploškim rezilom in z nekaj bodičastimi vejicami. Postopek se začne z vtiranjem olja na predele telesa, kjer vrezujejo. Ženska, ki tetovira, s prstom zaznamuje obris vrezovanja na naoljenem telesu Nubijke, potem dvigne kožo s trnom in jo odreže. Kri iz rane otre z vejico.

Mlada dekleta prvič tetovirajo v vasi, navadno v senci velikih dreves. Vrežejo jim le nekaj zarez pod popkom. Drugo in tretjo operacijo opravijo visoko v hribih, kjer jih noben opazovalec ne more motiti. Pri obredu je dovoljeno sodelovati le ženskemu delu družine. Opravijo ga kmalu po prvi menstruaciji. Dekle poklekne na skalo ob vhodu v jamo. Ženska, ki tetovira, sedi na pručici. Dela neverjetno natančno in hitro. Dekletov obraz ne izda nobenega znaka bolečine, vendar dekle skrbno pazi, da se ji vrezuje tisti vzorec, ki si ga je želela. Tetoviranje dekletovega telesa traja kako uro.

vodno elektronskih fotoaparatov že za letos, se to ni zgodilo. Pri Canonu, kjer so bolj previdni, predvidevajo serijsko proizvodnjo prihodnje leto. Strokovnjakom

Canonova elektronska fotografska kamera: vse prednosti vrhunske zrcalnorefleksne kamere in še več.

Canon je uspelo prehiteti Sonyjeve v ostrini elektronske slike in v tem, da njihova kamera lahko snema črno-bele ali barvne posnetke. Ena slaba lastnost pa se vztajno drži kamer — visoka cena. O njihovi veliki uporabnosti pri hitrem prenosu posnetkov pa nihče ne dvomi.

Preteklost ženske je kakor korenina rože: korenina je zakopana v gnoj, pa vseeno pritisnemo cvet na ustnice.

SULLY—PRUDHOMME

Zdravi pivci

Med abstinenti je več kroničnih bolezni

V nekaj zahodnoevropskih državah so izpeljali anketo, ki je prinesla naravnost presenetljivo odkritje, da so ljudje, ki ljubijo dobro kapljico, na splošno bolj zdravi kot njihovi antipodi popolni abstinenti.

Anketa je zajela 20.000 odraslih moških in žensk, ki so pojasnjevali svoje pilske navade, hkrati pa so podali tudi svojo zdravstveno stanje. Z anketo so ugotovili predvsem dvoje presenetljivih stvari: da med popolnimi abstinenti znatno več ljudi boleha za kroničnimi boleznimi in da v nasprotju s splošnim prepričanjem popolni abstinenti prežive več dni na bolniškem dopustu kot tisti, ki zmerno namakajo grlo z alkoholnimi pijačami.

Anketa seveda noče na en dva sprevreči vse žalostne resnice o alkoholu kot velikem družbenem zlu, saj ne govori o alkoholizmu in tistih pivcih, ki so na najboljši poti, da to postanejo. Gre za ljudi, ki uživajo alkoholne pijače zmerno in s pametjo.

Sicer pa so takšne ankete vedno le preveč površne in nezanesljive in jih gre jemati bolj kot razvedrilno branje, ne pa kot napotek, kako v življenju ravnati.

Mim (Vir: Durbin)

POTA IN STRAŽNIPOTA

dežurni poročajo

IZTOČIL BENCIN — V noči na 24. september je nekdo iz avtomobila Ivana Janežiča iz Stranske vasi iztočil kakih 20 litrov bencina in oškodoval lastnika za 2.500 din.

OB ŠEST TISOČAKOV — 25. septembra med 7. in 14. uro je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Franca Štamlja s Potovega vrha. Neznance je pregledoval po prostorih in premetaval omare, na koncu pa odnesel 6 tisočakov in še nekaj drobnarij. Neželjenega obiskovalca miličniki pridno iščejo.

IŽGINILE PLOČEVINASTE POSODE — Med 20. in 25. septembrom so iz tovarnjaka polpriklonika, ki je last Avta Kočevje, izginile tri pločevinaste posode, v eni med njimi je bilo tudi 20 litrov motornega olja. Podjetje je s krajo oškodovano za blizu 10 tisočakov.

KJE JE REZERVNO KOLO? — Na parkirišču pri pokopališču v Dolenjskih Toplicah je med 22. in 24. septembrom stal tovornjak Avtoprevoza iz Ivančne gorice. Njegovo osamljenost je izkoristil tat in odnesel rezervno kolo, vredno natančno 47.059,50 din. Bojda se sledovi za storilcem že kažejo.

OSUMLJEN KRAJE — Delavci novomeške UNZ so prejšnji teden utemeljeno osumili 19-letnega E. J. iz Črnomlja, da je v letošnjem avgustu ukradel radiokasetofon Veri Milič iz Marindola.

Po dolenski deželi

- Za zamreženim oknom novomeške postaje milice se je v petek znašel 18-letni Novomešan P. L. Mladeniču so se v restavraciji Pri vodnjaku nenavadno močno tresle roke, tako da je razbil več pepelnikov pa tudi glas je nekoliko preveč povzdignil. Ne dvomimo, da bo razgovor pri sodniku za prekrške potekal v precej drugačnem vzdušju.
- Med tatovi so tudi taki, ki se razumejo na poljedelstvo, pa ne le na obiranje plodov, pač pa celo na oranje. Eden takih je v svoji vni izpod kozolca Terezije Muhič na Obrhu odpeljal plug. Miličniki sedaj raziskujejo skrivnost vseh sveže preoranih brazd.
- Metličan Alojz K. je bil pred nekaj dnevi na veselilnem prostoru na Vinomeru, kjer so imeli gasilci iz Betsi svojo zabavo, ob ročno uro. Kraja bo bolj razumljiva, če zapišemo, da ure ni imel na roki, pač pa v žepu.

IZGINILA PVC FOLIJA

NOVO MESTO — Iz skladišča Krkinega tozda Izolacije v Bršljinu je pred nekaj dnevi izginila 220 kilogramov težki zavitek PVC folije, vredne preko 100 tisočakov. Storilec je moral očitno krepko pljunuti roke.

KRONIKA NESREČ

TOVOR PRISTAL NA CESTI — 24. septembra je italijanski državljan Franco Ruggeri peljal tovornjak s priklopnikom po magistralni cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Zaradi neprimerne hitrosti je moral v Podgračnem zaviti na levo polovico cestišča, če se je hotel izogniti tovornjaku, ki sta stala na vozišču. Ravno takrat je nasproti prav tako s tovornjakom pripeljal Božidar Židar iz Zapršiča. Pri trčenju je Žagarju iz vozila izpadel tovor, tako da je skupne materialne škode za 725 tisočakov.

NA MOKRI CESTI SE JE PREVRNIL — 57-letni Panče Kirkov iz Skopja se je 25. septembra peljal z osebnim avtom iz Novega mesta proti Ljubljani. Nekje pri Ponikvah ga je na mokri cesti zaradi prevelike hitrosti nenadoma zavrtelo po vozišču, pri tem pa se je vozilo prevrnilo in ponovno postavilo na kolesa. V nezgodi sta se voznik in žena Milka laže poškodovala in so jima zdravniško pomoč nudili v novomeški bol-

Pešca pustil ležati ob cesti

Novomeško sodišče je 36-letnega Janeza Kristana obsodilo na 3 leta zapora — Hudo poškodovani pešec kar dobrih 14 ur ležal brez pomoči

NOVO MESTO — Potem ko je bila na začetku meseca napovedana sodna obravnava zoper 36-letnega Novomeščana Janeza Kristana na zahtevo njegovega odvetnika preložena, je senat novomeškega sodišča v petek vendarle opravil sojenje, ki je med Novomeščani vzbudilo veliko zanimanja. Vsem je še v svežem spominu dogodek iz lanskega 30. decembra, ko je Kristan s službenim avtomobilom zbil pešca in ga, ne meneč se za njegove poškodbe, pustil ležati ob cesti, kjer so ga našli šele čez 14 ur. Pešec je hudim ranam 7. januarja podlegel.

Poškodovanega pešca Janeza Vovka je 31. decembra ob 9.10 našel Slobodan Novakovič, ki je o tem takoj obvestil novomeške miličnike. Pešec je brez pomoči ležal vse od prejšnjega večera pri temperaturi zraka okoli ničle. Miličniki, ki so prihiteli na kraj dogodka, so našli vsega nekaj drobcev desnega smernika in nekaj odrušenega vetrobranskega stekla, vendar dovolj, da so ugotovili znamko avtomobila, ki je zakrivil nesrečo: R-30. Vse ostalo je bil bolj ali manj rutinski posel. 4. januarja so prijeli in pripravili 36-letnega Janeza Kristana iz Novega mesta. Preiskava in sojenje sta podrobno osvetlila potek dogodkov, ki kažejo Kristanovo brezsrčnost in brezvestnost, še posebej, ker je Kristan poklicni voznik.

30. decembra popoldne je obtožene skupaj s sodelavci praznoval bližajoči se prihod novega leta, okoli 18. ure pa

nesreče je hotel opraviti naslednjega jutra, ko je prišel v službo. Najprej je zamenjal steklo razbitega desnega smernika, na njegovo nesrečo pa ni našel prednjega vetrobranskega stekla. S svojim avtom je odšel po steklo v Trst, in ko ga je hotel še isto popoldne zamenjati, so ga ob poškodovanem avtomobilu zalotili miličniki.

Zapišimo, da so se zdravniki ves ta čas borili za Vovkovo življenje, zaradi gangrene so mu amputirali nogo, vendar so bile poškodbe in dejstvo, da je poškodovanec brez pomoči ležal celih 14 ur, močnejše, tako da je Vovko 7. januarja zvečer umrl.

Ob takšnih dejstvih je sodišče poseglo po dokaj strogi zaporni kazni. Kristana je namreč obsodilo na 3 leta zapora, mimo tega pa mu izreklo še varnostni ukrep odvzema vozniskega dovoljenja B kategorije za dober tih let. Sodba še ni pravomočna.

B. BUDJA

Med z grenkim okusom

Črnomaljska KZ obsojena zaradi nelojalne konkurence

NOVO MESTO — Zagotovo premore naše gospodarstvo v praksi nešteto bolj ali manj vpijočih primerov nelojalne konkurence posameznih podjetij, največkrat v pehanju za čim večji kupaček deviz, mnogih redkeje pa se dogaja, da kakšen tak primer pride tudi pred sodnike. Prav zategadelj je bila prejšnji teden obravnava na novomeškem temeljnem sodišču, kjer je ljubljanski Medex obtožil nelojalne konkurence črnomaljsko Kmetijsko zadrugo, vredna tolikanj večje pozornosti.

V bistvu je šlo za preprosto zadevo. Lanskega avgusta je KZ Črnomelj z dopisom, ki ga je podpisal direktor temeljne organizacije Kmetijstvo Niko Požek, pozvala svoje kooperante, ki so bili hkrati tudi proizvajalci medu, naj med rajne prodajajo njihovi zadrugi. V istem dopisu so jim za to obljubljali 10-odstotkov višje cene kot pri ljubljanskem Medexu. Vaba je bila seveda dovolj privlačna in tako je 6 pridelovalcev prodalo črnomaljski kmetijski zadrugi 2.885 kilogramov medu.

Vsemu temu je potrebno še dodati, da črnomaljska KZ medu sicer ne odkupuje niti nima sklenjenih kooperantskih pogodb o pridelovanju medu na območju Bele krajine, pač pa le HP Medex iz Ljubljane. Ker pa je zadruga lani potrebovala devizna sredstva za uvoz repromaterialov, med pa je cenjen izvozni artikel, se je odločila za sporen nakup hojevega in cvetličnega medu.

Sodišče je ugotovilo, da ima poteza črnomaljske KZ vse znake gospodarskega prestopka, ki ga obravnava zakon o zatiranju nelojalne konkurence in monopolnih sporazumov. Poziv KZ je namreč meril na to, naj poslednji prodajalci medu ne oddajo več običajnemu kupcu, pač pa novemu, ki jim je za to obljubil višje cene. Zaradi tega je sodišče obsodilo KZ Črnomelj na plačilo 70.000 din denarne kazni. Nika Požeka, direktorja TZO Kmetijstvo, pa na plačilo štirih tisočakov.

Sodba še ni pravomočna.

B. BUDJA

V križišču ob življenje

V petek huda prometna nezgoda v Gotni vasi — Voznik podlegel poškodbam, sopotnica pa hudo poškodovana

GOTNA VAS — V petek, nekaj pred polnočjo, je prišlo na križišču v Gotni vasi pri Novem mestu do hude prometne nesreče, ki je terjala življenje 21-letnega Novomeščana Bojana Vente, medtem ko je bila 21-letna Jasmina Dular iz Gotne vasi hudo poškodovana.

Venta je tisti večer ob 23.20 peljal osebni avtomobil iz Novega mesta proti Metliki, že na križišču v Gotni vasi pa je zaradi prevelike hitrosti in neizkušenosti zavozil na levo stran ceste, pri čemer je s prednjim delom vozila zadrl v nasip zemlje. Avtomobil

je ob tem zavrtelo in se je prevrnil. Voznik Venta je ob prevračanju padel iz vozila in se hudo poškodoval, v soboto pa je v novomeški bolnišnici podlegel ranam. Hudo poškodovana je bila sopotnica 21-letna Jasmina Dular iz Gotne vasi, ki se zdravi v novomeški bolnišnici.

Materialno škodo ob nesreči so ocenili na 402 tisočaka.

ŠE TRETJA ŽRTEV

NOVO MESTO — Za posledicami hude prometne nesreče, ki se je pripetila 22. septembra na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom pri Grmovljah in o kateri smo obširneje pisali že v prejšnji številki, je v četrtek umrl še 32-letni Milorad Lazarevič iz Gorazda. Tako je število smrtnih žrtev v tej nezgodi naraslo že na tri.

Med pretepom pograbil za kuhinjski nož

Jože Verce z nožem večkrat zabodel Milana Pečjaka

TREBNJE — V soboto popoldne je prišlo do pretepa med 50-letnim Jožetom Vercem in 23-letnim Milanom Pečjakom (oba sta iz vasi Korita pri Trebnju), v katerem je bil Pečjak hudo poškodovan in se zdravi v novomeški bolnišnici.

Okoli 15. ure je Jože Verce peljal traktor, naložen s silažno koruzo, po kolovozni poti. Srečal je Pečjaka in kmalu je med njima prišlo do prepira in pretepa, med katerim je Verce pograbil za kuhinjski nož in z njim Pečjaka večkrat zabodel v prsi. Ostale podrobnosti pretepa še raziskujejo.

BO OSTAL BREZ ELEKTRIKE?

LAŠČE — Ciril Plut iz Lašče je prijavil miličnikom, da mu je prejšnji teden nekdo iz še nedograjene stanovanjske hiše odnesel dva kolobarja nadvse dragocenega in iskanega PGP električnega kabla po 100 metrov in prav tako dva kolobarja kabla po 50 metrov. Po trgovskih izračunih je Plut ob 55.000 din, toda da dobiš danes tak kabel, ni dovolj le denar.

NEPREVIDNO ZAVIL V LEVO

RAKOVNIK — 15-letni Henrik A. iz Brinja se je 25. septembra peljal s kolesom po regionalni cesti na Rakovniku. Pri odcepu ceste za železniško postajo je, ne da bi nakazal spremembo smeri, zavil na levo, takrat pa ga je že prehitel osebni avto, ki ga je vozil Andrej Repše iz Krmelja. V nezgodi se je kolesar teže poškodoval in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je za 20.000 din.

KABEL NI BIL ZAKLENJEN

LUKOVEK — 26. septembra je 24-letni Florjan Hrastar iz Lokovka prijavil tatvino 280 metrov trižilnega električnega kabla. Po ocenah lastnika je kabel izginil v začetku septembra, spravil pa je bil v nezaklenjenem prostoru še nedograjene stanovanjske hiše v Mirni peči. Hrastar je ob 43 tisočakov, miličniki pa tatu še iščejo.

ZGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

GRIBLJE — Inuli četrtek je prišlo do požara na gospodarskem poslopiju Antona Bradarčiča iz Gribelj. Ogenj je povsem uničil 18 ton sena, 20 ton slame, 5 ton ječmena in 5 kubikov desk. Seveda je zgorelo tudi poslopje. Seveda pa so iz njega še pravočasno rešili živino in nekaj kmetijskega orodja. Ogenj so pogasili gasilci iz Adlešičev, Krasinca, Podzemlja in Gribelj. Materialno škodo so ocenili na milijon in 500 tisočakov.

TRČIL V PRIKLOPNO VOZILO

POLJANE — Ivan Prodan iz Račice je v soboto zaradi okvare obstal s tovornjakom na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom pri Poljanah. Vozilo je popravil na bližnjem parkirnem prostoru, nato pa se je hotel ponovno vključiti v promet. Zavil je na nasprotni vozni pas, takrat pa je iz nasprotne smeri pripeljal z osebnim avtom Novosadčan Vukašin Vukov in trčil v priklopnik, ki je bil ta čas še na njegovi strani vozišča. Pri silovitem trčenju sta se voznik Vukov in sopotnik Emil Kavgič hudo poškodovala, laže pa še Peter Petrovi iz Pečincev. Materialno škodo so ocenili na poltretji milijon dinarjev.

DOMAČE TRNJE

- Obstaja možnost, da vse cene naenkrat padejo, toda samo pod enim pogojem — če cenik pade na tla.
- Gospodarstveniki so kot majhni otroci — silno radi se igrajo z ognjem.
- Kaj nam pomaga toliko tovarn za izdelavo bele tehnike, ko pa ne zmorejo narediti hladilnika za zmrznitev cen.

MARJAN BRADAČ
Celje

globtour

turistična agencija

POHITITE! PROGRAM ZIMA 84-85 ŽE V PRODAJI prijavo v vseh poslovalnicah globtour

LJUBLJANA
Maximarket, tel.: 213-912
Gospodarska 4, tel.: 311-164
MARIBOR, tel.: 25-582
CELJE, tel.: 23-139
NOVA GORICA, tel.: 24-608

NOVO MESTO, tel.: 25-125
RADENCI, tel.: 73-375
PORTOROŽ, tel.: 73-356
BLEJ, tel.: 77-909
RENT A CAR
Maximarket, tel.: 213-992

Ivan Pečarič
Instalaterstvo za vodovodno in centralno kurjavo
Krško
Tomšičeva 2

objavlja prosta dela in naloge

1. vodovodnega instalaterja
2. instalaterja toplotnih napav

Pogoji: končana poklicna šola ustrezne smeri, zaželene so delovne izkušnje, delo je za nedoločen čas, dvomesečni poskusni rok. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite najkasneje v roku 8 dni po dnevu objave na naslov: Instalaterstvo za vodovodno in centralno kurjavo, Ivan Pečarič, Tomšičeva 2, 68270 Krško. Kandidate bom o izbiri obvestil v 15 dneh po izbiri. 672/40-84

Podjetje za ptt promet Novo mesto tozd za ptt promet Krško

objavlja prosta dela in naloge:

dostavljanje ptt pošiljk pri pošti Senovo z enim delavcem

Pogoji:
— ptt manipulant s tremi meseci delovnih izkušenj ali
— popolna oz. nepopolna osnovna šola s šestimi meseci delovnih izkušenj in strokovnim izpitom
— vozniški izpit A in B kategorije.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 2-mesečnim poskusnim delom. Pisne prijave pošljite na naslov: TOZD za ptt promet Krško, Gubčev trg 1, Krško, v 8 dneh po objavi oglasa. 671/40-84

Delavski svet Žito — TOZD „Imperial“ Krško

razpisuje

na podlagi 112. in 113. člena statuta Žito — TOZD „Imperial“ Krško

dela in naloge

Individualnega poslovnega organa

Za individualni poslovodni organ je lahko imenovan kandidat, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
— da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne in posebne pogoje, določene z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovske politiki v občini
— da ima visoko izobrazbo s 3-letnimi delovnimi izkušnjami pri opravljanju odgovornih del in nalog
— da ima višjo izobrazbo s 5-letnimi delovnimi izkušnjami pri opravljanju odgovornih del in nalog
— da ima organizacijske in samoupravne sposobnosti vodenja in koordiniranja dela v temeljni organizaciji.

Mandat traja 4 leta. Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v zaprtih ovojnica najpozneje v 8 dneh po objavi na naslov: Žito — TOZD „Imperial“, Cesta 4. julija 86, Krško, z oznako: „Za razpisno komisijo“. Vsi prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem sprejemanju vlog. 670/40-84

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 1. KOLO: NOVO MESTO — ZRINSKI 22 : 26 (10 : 14)
 Novo mesto: Jerman, Pelko 3, Simončič 1, Kastelic, Sitar, Godler 5, Kramar 2, Jakš 2, Zupančič, Mršnik 9.
 V 2. kolu igrajo Novomeščanke v gosteh s Podravko.
SRL, moški, 4. KOLO: ŠOŠTANJ — INLES 28 : 26 (15 : 15)
 Inles: Gelze, Držek, Dejak, J. Ilc 5, Lukič 1, Tanko, T. Ilc 4, Ambrožič 3, Mate 11, Fajdiga 2, Šilc, Parezanovič.
USNJAR — DVZ PONIKVE 23 : 21 (13 : 12)
 DVZ Ponikve: Jambrovič, Pugalj 3, Bambič, Vrbine 1, M. Strnad 6, D. Strnad, Doblekar 2, Škantelj, Vujinovič 7, Drab 2, Mirt, Fink.
KRŠKO — JELOVICA 26 : 19 (13 : 8)
 Krško: Kastelic, Kekič 6, Junkar, Čapelj 1, Stare 9, Bizjak 3, Avguštin, Šerbec 4, Iskra 1, Rakar 2, Stiglic, Perc.
LESTVICA: 1. Ajdovščina 7, 3.

Inles 5, 9. Krško 3, 10. DVZ Ponikve 3.
 V 5. kolu igrajo: Inles — Usnjar, Lipa — Krško, DVZ Ponikve — Astra Jadran itd.
SRL, ženske, 4. KOLO: ITAS KOČEVJE — ISKRA ŠENTJERNEJ 21 : 23 (8 : 9)
 Itas: Stefanišin, Klarič 3, Fajfar, Novak 1, Abramovič S. Jerič 2, M. Jerič 9, Bejtovič 2, Zalar 4, Saftič, Filipovič.
 Iskra: Bohte, Gorenc 3, Dolar 5, Kovačič, Somončič, Turk 3, Rangus 4, Vide 6, Kotar 3, Kos.
LESTVICA: 1. Burja 7 točk, 7. Iskra 4, 12. Itas brez točk.
 Pari 5. kolo: ISKRA — Šmartno, Jeklotelna — Itas Kočevje itd.

nogomet

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA 6. KOLO: VOZILA — BREŽICE 2 : 0 (1 : 0)
 Brežice: Rožman, Kranjc, Kos, M. Mirkaec, Ratkanec, Severovič, Povh, N. Mirkaec, Suban, Horvat (Hode), Lazanski.
LESTVICA: 1. Kovinar 10 točk, 10. Brežice 5.
 V 7. kolu igrajo Brežičani doma s Šmartnim.

ZAČELE S PORAZOM — Rokometašice Novega mesta, novinke v II. zvezni ligi, so v soboto doma izgubile uvodno srečanje z Zrinskim. Igralke trenerja Janeza Štruklja (na posnetku levo) so pokazale počasno in neodločno igro v obrambi in že v prvem polčasu pripravile vse možnosti za zmago. Tudi v akciji na posnetku niso mogle pravočasno preprečiti strela in zadetka. (Foto: B. Budja)

Sobotna igra ne obeta veliko

Poraz novomeških rokometošic na startu II. zvezne lige — V moški SRL sprememba na vrhu — Ženski derbi dobile Šentjernejčanke

Kaj reči ob startu rokometošic Novega mesta v drugoligaški konkurenci? Poraz v uvodni tekmi letošnjega prvenstva za mnoge ni bil presenečenje, čeprav ekipa Zrinskega v soboto ni bila nepremagljiva. Bolj kot to pa skrbi slaba igra v obrambi in veliko preveč napak v napadu, s katerimi ne bo moč enakovredno v boj z ostalimi nasprotniki. Še posebno ne v soboto v Koprivnici proti vrsti Podravke, za katero igra tudi bivši up kočevskega rokometista Deličeva.

Varovanke trenerja Janeza Štruklja so sicer prve minute sobotnega srečanja odigrale obetavno, toda ko so namesto mreže kar trikrat zadele vrtnico (Mršnikova je zastrejala celo sedemmetrovko), so povsem izgubile glavo. V vsega nekaj minutah je bil rezultat na semaforu 6:0 za gostje, zanimivo pa je, da so vse zadetke dosegle iz protinapadov. Vse prepočasi so se Novomeščanke vračale v obrambo, v napadu pa vse preveč poskušale z golj izigro skozi sredino, kjer so izgubile tudi največ žog. Šele potem, ko so igralke Zrinskega povedle že z 11:3, je postala igra bolj enakovredna, gostje so upočasnile tempo, kar so domačinke izkoristile in ob polčasu zmanjšale prednost na 4 zadetke. V nadaljevanju je bila tekma bolj izenačena, vendar je bila z Novomeščanke prednost gostij iz prvega dela nedosegljiva. Tistih vsega 50 gledalcev, kolikor se jih je zbralo v dvorani pod arofom, pa se vendarle ni moglo znebiti občutka, da so imele Novomeščanke z igrjo, ki so jo sposobne pokazati, v soboto možnosti tudi za zmago.

Že 4. kolo so v soboto odigrali tudi republiški ligaši. Ribničani so ostali prazen rok v Šoštanju, kar je največje presenečenje. Bivši drugoligaši nikakor ne najdejo svoje igre in vse kaže, da bodo imeli trdo delo v boju za naslov prvaka. Med ostalimi rezultati moške lige velja omeniti prvo zmago Krčanov, ki so tako po dveh dokaj nesrečnih porazih vendarle iztržili poln izkupiček.

V ženski ligi je bil tokrat nedvomno v ospredju derbi dolenskih ekip, kočevskega Itasa in šentjernejske Iskre. Po poročilih našega sodelavca Milana Glavonjiča so Šentjernejčanke popolnoma zaslužno zmagale, saj so ves čas srečanja vodile in pokazale tudi boljše igro. S to zmago so se rokometošice Iskre rešila mesta pri dnu lestvice, zato pa so Kočevke najneprijetnejše presenečenje prvenstva, saj doslej v štirih kolenih niso iztržile niti ene točke. Očitno v kočevskem klubu nekaj škriplje.

B. B.

DVOJNA ZMAGA ROKOMETOŠEV DOBOVE

BREŽICE — V nadaljevanju prvenstva v II. republiški rokometni ligi sta se v Brežicah pomerili vrsti domačinov in Dobove. Gostje so zaslužno zmagali s 27 : 18 (12 : 8). Največ zadetkov za Dobovo sta dosegla Blažič 11 in Radanovič 9, za domače pa je bil najuspešnejši Bosina s 6 zadetki. V predtekmi mladinskih vrst so bili prav tako uspešnejši Dobovčani.

M. FLORJANIČ

ELAN — CROATIA 2 : 2 (1 : 2)

NOVO MESTO — Predstavniki v II. SNL so v nedeljo počivali. Že med tednom pa so nogometaši novomeškega Elana odigrali prijateljsko srečanje z ekipo Croate iz sosednje Hrvaške. Prvi polčas so sicer dobili gostje, vendar je treba poudariti, da so domačini ta del igrali z rezervnimi igralci. Šele v nadaljevanju so domačini nastopili v popolni postavi in tudi izenačili rezultat. Strelca za Elan sta bila Petretič in Mesojedec.

M. GORENC

MRVAR TRETJI V MOTOKROSU

OREHOVA VAS — V nedeljo, 30. septembra, je bilo na tamkajšnji motokros stez državno prvenstvo v kategoriji 125 ccm in predzadnja dirka za republiško prvenstvo v kategoriji 250 ccm, v kateri je uspešno vozil tudi član AMK Dolenski Lovro Mrvar. Osvojil je 3. mesto in v skupni uvrstitvi za klub iz Dolenskih Toplic zbral 28 točk, kar ga uvršča na tretje mesto.

MEDNARODNI ODBOJKARSKI TURNIR

NOVO MESTO — V soboto, 6. oktobra, se bo ob 9. uri dopoldne začel v športni dvorani 4. mednarodni odbojkarški turnir za pokal Pionirja, na katerem bosta poleg domačega drugoligaša nastopili še ekipi Reke in Monfalconeja iz Italije. Vabljeni!

PIONIRJEVI ODBOJKARJI DRUGI

KARLOVAC — V okviru priprav na bližnji pričetek prvenstva v II. zvezni ligi so odbojkarji novomeškega Pionirja nastopili na memorialnem turnirju Janka Mihaliča-Mihe v Karlovcu, kjer so v konkurenci domačinov, Reke in italijanskega prvotigaša Mantove pokazali odlično igro. Najbolj priča o tem gladka zmaga s 3 : 0 nad Reko, ki igra prav tako v II. zvezni ligi. V finalnem obračunu so se pionirjevci pomerili z italijansko Mentovo, v kateri igra kar 10 profesionalcev, in izgubili z 0 : 3. O dobrem odporu Novomeščanov priča podatek, da so v prvem setu osvojili 11, v drugem 9 in tretjem ponovno 11 točk. Za najboljšega tolkača na turnirju je bil proglašen Bojan Vernig iz Pionirja.

Dušan Andoljšek: „Tudi s 3. mestom bi bili zadovoljni.“

Vejice ne bodo reševale telesne kulture

Potrditev zapisnika glavna točka dnevnega reda

NOVO MESTO — Zagotovo zadnji seji zbora delegatov novomeške ZTKO ne bi bila posvečena nobena posebna pozornost, če ponovno ne bi prišlo do nekaterih zapletov. Resda smo jih na telesnokulturnih zborih v novomeški občini že kar vajeni, a poirpeljivosti, srpnost in razumevanje imajo vendarle svoje meje.

Pričakovati je namreč bilo, in to povsem upravičeno, da bo največ razprave namenjene poročilom strokovnih svetov za vrhunske, rekreativne in šolski šport v občini. Resda je bilo o tem spregovorjenih nekaj besed, tudi vročih, in da je zbor sprejel le poročil strokovnih svetov za športno rekreacijo in šport v ŠSD, medtem ko je bila ocena sveta za vrhunske šport zaradi pomanjkljivosti, nedodelanosti in necelovitosti zavrnjena, vendar je, naj se sliši še tako čudno, največ časa požrla obravnava zapisnika predhodne seje. Kritike iz ust nekaterih delegatov so letele na neobjektivnost napisanega, tisti, ki so zapisnik sestavljali, so se izgovarjali, da je „bila tista seja eno samo vptije in da nihče ni prav vedel, kaj se sploh sprejema“. Je potrebno sploh še kaj dodati? Po kopici ponudnih salomonških rešev je bil zapisnik sicer potrjen, potrjena pa je bila s tem tudi resnica, da mnogi, to velja posebej za šport, zlorabljajo demokracijo delegatskega sistema, ki dobi na takšnih sejah popolno nezaupnico. So krivi le delegati, morda slabo pripravljena gradiva (ki pa, to je zanesljivo, nikoli ne bodo vsem pogodu) ali celo slaba pripravljenost in nesposobnost tistega, ki seje vodi? To so vprašanja, na katere bi veljalo odgovoriti čimprej. Kajti v senici vpliva, uveljavljanja ozkih klubskih interesov in še česa ostajajo včasih točke dnevnih redov, razprave in odločitve, ki so za telesno kulturo neprimerno večjega pomena od, denimo, tega, ali so vejice v zapisniku prejšnje seje na pravem mestu.

B. BUDJA

PARTIZAN VABI

NOVO MESTO — Partizan Novo mesto obvešča starše, da organizira redno gimnastično vadbo najmlajših, in sicer po naslednjem urniku: malčki od 3 do 5 let vsako sredo od 16. do 16.45 in cicibanji od 5 do 7 let od 16.45 do 17.30. Vadbo bosta vodili telesnovzgojni delavki Anica Kosec in Sonja Požar v telovadnici novomeške gimnazije.

PARTIZAN NOVO MESTO

ŠAH ZA OBČINSKI PRAZNIK

KOČEVJE — V počastitev občinskega praznika je domači ŠK pripravil tradicionalni medklubski hitropotezni turnir, ki so se ga udeležili vrste Ribnice, Ravne gore ribniške garnizije in Kočevja. Med posamezniki je zmagal Podkoritnik pred Žilevskim, Ivičem in Malnarjem, medtem ko je ekipni četverboj dobilo Kočevje pred Ravno goro in Ribnico.

M. G.Č.

RIKO IN DONIT USPEŠNA

RIBNICA — V 3. kolu II. republiške rokometne lige so rokometošice ribniške Rika igrali doma neodločno proti vrsti Grosupljeja 25 : 25, medtem ko je Donit v Sodražici gladko opravil z ekipo ljubljanskega Slovana s 24 : 17.

M. G.Č.

Papež prvak v gorski vožnji

Izreden uspeh novomeškega kolesarja na državnem kolesarskem prvenstvu v gorski vožnji — Glivar in Šmajdek za las ob odličje med mladinci

BEOGRAD — V senci tragičnega dogodka, ki se je pripetil v nedeljo med državnim kolesarskim prvenstvom v vožnji na kronometer in o katerem pišemo na drugem mestu, je ostala sobotna gorska vožnja za državne naslove. Mnogi se še spominjajo lanskoletnega gorskega državnega prvenstva, ki so ga priredili Novomeščani in 3. mesta Sandija Papeža v članski konkurenci — za Ropretom in Buličem. Tokrat, v Beogradu, je Sandi prvi pretrgal ciljno vrvico.

Izreden uspeh miadega Novomeščana je bilo pravzaprav pričakovati, saj je na zadnjih tekmah pokazal, da je v odlični formi. Nedeljska proga med Beogradom in Avalo, na kateri so najboljši jugoslovanski kolesarji bili boj za državne naslove, je bila za člane in starejše mladince dolga 10 kilometrov, medtem ko so morali mlajši mladinci prevoziti 8 kilometrov.

Dirka članov, ki je prinesla novomeškemu kolesarstvu nov velik uspeh, je bila razburljiva in negotova vse do 200 metrov pred ciljem. Že takoj po startu je pobegnil Beograjec Perić, ki si je skušal na vsak način pred domač-

mi gledalci priboriti laskavi naslov. Toda taktika Novomeščanov je bila, da Bojanc in Smole kontrolirata vsak

Premočno Pavlič

Minuli vikend je bilo na Grobniku republiško prvenstvo motociklistov

REKA — Zadnji septembski vikend je na reškem dirkališču Grobnik minil v znamenju bojev slovenskih dirkačev — motociklistov za naslove republiških prvakov. V kategoriji motorjev do 125 ccm sta nastopila tudi oba predstavnika Avto-moto društva Novo mesto Pavlič in Hmeljak. Na sporedu sta bili kar dve dirki za vse kategorije, zaradi časovne stiske in majhnega števila tekmovalcev pa so dirkalci kategoriji do 125 in do 250 kubikov vozili istočasno, saj je prepustnost grobničske proge po mednarodnih predpisih FIM celo do 40 motociklistov v posameznih startih. Tako je imel Pavlič možnost neposrednega spopada z vozniki motociklov enkrat večje gibne prostornine, od katerih ga je v prvi dirki prehitel le Erjavec, v drugi pa še Janežič, medtem ko je bil v svoji kategoriji obakrat prepričljiv zmagovalec, saj je drugouvrščenega Pintarja prehitel za pol kroga. Hmeljak je v obeh nastopih zasedel tretje mesto. Lojze Pavlič si je s tema zmagama in osvojenim naslovom republiškega prvaka priboril najlepše darilo za svoj 35. rojstni dan, ki ga je praznoval te dni.

M. KLINC

poskus bega, medtem ko naj Sandi Papež v skupini čaka na svojo priložnost. Novomeščani, ki jih je v Beogradu vodil trener Janez Jagodic, se niso ušeli. Le nekaj pred ciljem se je od glavnine oddvojila četverica kolesarjev — Papež, Trampuž, Mar in Čubrič in očitno je bilo, da gre med njimi iskati kasnejšega zmagovalca. Sandi tokrat ni prav nič prepustil ključju. Dvesto metrov pred ciljem si je v silovitem finišu zanesljivo prikolesaril naziv državnega prvaka v gorski vožnji za leto 1984. Smole je uspeh Papeža dopolnil z 8. mestom, medtem ko je bil Bojanc 13.

Za las pa so ostali Novomeščani brez medalje v obeh mladinskih konkurencah. Proga je bila precej ozka, v prerivanju v zaključnem šprintu pa Glivar in Šmajdek nista bila dovolj iznajdljiva. Tako je med starejšimi mladinci Glivar zasedel 4. mesto, Božič je bil 8., pri mlajših mladincih pa je bil Šmajdek prav tako 4., medtem ko je Štangelj zasedel 5. mesto.

B. B.

PESTER NOGOMETNI SPORED

ŠENTJERNEJ — Šentjernejska Iskra in tamkajšnji nogometni klub organizirata v spomin na požrtvovalnega športnega delavca Derimeta Grgovića zanimiv nogometni turnir, na katerem bodo nastopile vrste krajske in šentjernejske Iskre ter domačega NK. Turnir bo v soboto, 13. oktobra, pričetek ob 9. uri. Pokal za zmagovalno ekipo je prispevala novomeška ZTKO.

DERBI ALBATROSU

MIRNA — Na tamkajšnjem igrišču je bilo odigrano 2. kolo občinske lige v malem nogometu. Rezultati: Albatros — Velika Loka 2 : 1, VP — Hrastovica 3 : 0, Mirna — Tottenham 7 : 1, Vejer — Polet 6 : 2.

SPORTNI KOMENTAR

Dirka za ceno življenja

Nerazumljiva neodgovornost organizatorjev nedeljskega kolesarskega prvenstva na kronometer v Beogradu

Le 19 let je imel Robert Trampuž. Eden najobetavnejših jugoslovanskih kolesarjev, ki naj bi bil čez štiri leta skoraj s Sandijem Papežem steber naše olimpijske reprezentance, je ostal zapisan kot sedma žrtev v zgodovini jugoslovanskega kolesarstva.

V množici izjav in komentarjev po tragičnem dogodku med nedeljskim državnim prvenstvom v cestni vožnji na kronometer zasluži posebno mesto prva, resda čustvena, a objektivna ocena člana predsedstva Kolesarske zveze Jugoslavije Zdeneta Malija, ki je takoj po nesreči zahteval odstop funkcionarjev, odgovornih za izvedbo prvenstva. Kajti ni samo nerazumljivo, ampak tudi prav škandalozno in vsega obsojanja vredno, da se v našem glavnem mestu lotimo organizacije tako pomembnega prvenstva, ne da bi poskrbeli za varnost tekmovalcev. Kakšna štiri leta nazaj bo, ko je strokovni svet Kolesarske zveze Jugoslavije ob podobni nezgodi, seveda z lažjimi posledicami, sprejel sklep, naj priveditelji dirk za državno prvenstvo in vožnji na kronometer zagotove tekmo na ces-

tah, zaprtih za promet. Tega smo se držali lani v Novem mestu, še pred tem v Kobaruju in Kranju, in le zakaj niso tega upoštevali tudi v nedeljo v Beogradu? Mar ni bila zadostno opozorilo že prva nezgoda pa za njo še druga, kot da je bila le smrt enega od tekmovalcev tisto, kar je lahko prekinilo dirko? Kolesarska zveza Jugoslavije bo morala spregovoriti ne le o brezbrzičnosti organizatorjev, ampak tudi o odgovornosti uradnega delegata in glavnega sodnika nedeljske tekme. Če verjamete ali ne, tekmovalce, ki so pred startom protestirali zaradi premajhne varnosti na progi, med njimi so bili tudi Novomeščani, so zavrnilli, češ, če ti ni kaj pogodu, odidi domov.

Stara praksa kaže, da so najboljši domačin raznim športnim prirediteljem v zvezi in mednarodnega razreda prav manjša mesta, kjer z organizacijo raznih tekmovalnih niso zasitjeni, kjer se dela in priprav lotijo zares temeljito, predvsem pa ničesar ne prepuščajo naključju. Še posebej ne varnosti tekmovalcev.

BOJAN BUDJA

Za vsega točko ob naslov

Krčan Omerzel v nedeljski odločilni dirki v speedwayu le za las zgrešil naslov državnega prvaka — Negotovo do konca

LJUBLJANA — Nedeljska zadnja dirka v speedwayu v Zgornji Siški je bila resnično vrhunec letošnjega prvenstva. Državni prvak je bil znan tako rekoč šele v zadnji vožnji, medtem ko je morala druga ekipa v skupnem seštevku dati šele dodatna vožnja. Kakih 6 tisoč gledalcev, med katerimi je bilo precej Krčanov, ki so spodbujali svojega Omerzela, je resnično videlo vrhunsko predstavo.

Pred nedeljsko dirko je v skupnem seštevku za državno prvenstvo vodil Pavlic s 106 točkami pred Kocmutom (104) in Omerzelom (103). Ti trije so morali tudi odločiti, kdo bo letošnji državni prvak. Vse do 10. dirke je tekma potekala nekako po predvidevanjih, potem pa so se začeli zapleti. V tej vožnji je namreč vodilni Pavlic padel in si tako zapravlil vse možnosti za naslov prvaka. Prvak bo torej vno-

vič iz Slovenije, vprašanje je bilo le, ali bo to uspelo lanskoletnemu tretjemu v seštevku dirk za državno prvenstvo. Krčanu Omerzelu, ali pa Kocmutu iz Gornje Radgone. Mnogi si niso mogli kaj, da ne bi že po 12. vožnji naredili začasnega skupnega vrstnega reda, ki je bil videti takle: 1. Omerzel 112 točk, 2. Kocmut 111, 3. Pavlic 110. Za dokončen razplet pa je bila vendarle odločilna 15. vožnja, v kateri sta se pomerila Krčan Omerzel in Kocmut. Slednji je dvoboj dobil in si tako priboril prednost, ki jo je obdržal do zadnje, 20. dirke.

Skupni seštevke pa je pokazal, da si 2. mesto v končnem obračunu vseh desetih dirk delita Omerzel in Pavlic, zato je bil potreben dodaten dvoboj, fki pa ga je prepričljivo dobil Krčan in tako osvojil naslov podprvaka.

Še skupni vrstni red po 10. dirkah: 1. Kocmut (Gornja Radgona) 117 točk, 2. Omerzel (Krško) 116, 3.

POSEBNA PONUDBA
PROIZVAJALCEV
S POPUSTOM DO

30%

IN CELO VEČ...

v Mercatorjevih prodajalnah
DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN POSAVJA

V ČETRTEK 4., PETEK 5. IN SOBOTO
6. SEPTEMBRA

MERCATOR — AGROKOMBINAT,

		stara cena	nova cena
Krško			
vino sremiško rdeče 1/1	st		
vino Sremičan 1/1	st		

PODRAVKA, Koprivnica

rum 1/1, vodka Trojka 1/1	st		
jabolčni sirup	st	156,00	109,20

JOSIP KRAŠ, Zagreb

Lotos keksi 450 gr	kom	82,80	63,42
--------------------	-----	-------	-------

KOESTLIN, Bjelovar

otroški keks 500 gr	kom	100,00	70,00
---------------------	-----	--------	-------

MERCATOR — NANOS — TMI, Postojna

mortadela	kg	437,33	352,50
norveška salama	kg	392,19	316,50
pivška salama	kg	449,03	316,50
kraška panceta	kg	622,29	500,50

MERCATOR — VELEPRESKRBA — TMI, Ljubljana

kare svinjski	kg	482,00	395,00
---------------	----	--------	--------

NEOPLANTA, Novi Sad

mesni narezek 210 gr	kom	89,73	63,50
jetrna pašteta 200 gr	kom	38,91	28,00

MITROS, Sremska Mitrovica

hamburger slanina	kg	317,50	254,50
-------------------	----	--------	--------

AGROKOKA, Zagreb

ajca »B« pakirana 10/1	kom	175,00	130,00
------------------------	-----	--------	--------

ZLATOROG, Maribor

Penil — tekoči detergent za ročno pranje 1/2 l	kom	121,26	84,50
--	-----	--------	-------

ILIRIJA — VEDROG, Ljubljana

Vidra — pomivalna krpa	kom	29,13	20,50
Vučko — sveča	kom	92,60	62,00

TUBA, Ljubljana

zobna pasta Dentaform 52 gr	kom	53,77	37,65
zobna pasta Denicotin 52 gr	kom	53,77	37,65

STEKLARNA, Hrastnik

kozarec za žganje	kom	19,33	12,90
kozarec za sok	kom	57,49	45,10
kozarec (grt. 2 kom)	grt	146,30	103,10
kozarec za viski	kom	45,11	38,70

POSEBNA PONUDBA
PROIZVAJALCEV JE V
14 Mercatorjevih prodajalnah

v KOČEVJU, RIBNICI,
GROSUPLJEM, TREBNJEM,
MIRNI, NOVEM MESTU,
KRŠKEM, SEVNICI, METLIKI
in HRASTNIKU

Ljubljanska banka

Ljubljanska banka
Temeljna dolenska banka
Novo mesto

Delavski svet delovne skupnosti

objavlja dela oz. naloge
s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za dobo 4 let, s polnim delovnim časom za

Vodenje poslovne enote za stanovanjsko in komunalno kreditiranje — ni reelekcija

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
1. imeti morajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali pravne smeri ter najmanj 5 let delovnih izkušenj,
2. imeti morajo strokovne, organizacijske in druge sposobnosti za izvajanje vodenja poslovne enote,
3. imeti morajo moralno-politične vrline, ki se kažejo v uspešnosti dosedanjega dela in zavzetosti za razvijanje in utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov.
Kandidati, ki izpolnjujejo razpisne pogoje in menijo, da bi lahko uspešno opravljali dela, oz. naloge delavcev s posebnimi pooblastili, naj vložijo prijave v 15 dneh po objavi tega razpisa.
Prijavi naj priložijo življenjepis in dokazila o izpolnjevanju vseh zahtevanih pogojev. Nepopolnih in po objavljenem roku prispelih prijav ne bomo obravnavali.
Kandidati naj oddajo svojo prijavo v zaprti ovojnici na naslov: Ljubljanska banka — temeljna dolenska banka, Novo mesto, Kettejev drevored 1, z oznako: „Za razpis“.
Prijavljene kandidate bomo pisno obvestili o izbiri najkasneje 45 dni po preteku roka za prijavo.

Komisija za delovna razmerja oglašča za poln in nedoločen čas

naslednja prosta dela in naloge:

1. v PE Novo mesto: strokovno svetovanje s področja kreditiranja in združevanja sredstev ter vodenje oddelka kratkoročnega kreditiranja,
2. v PE Metlika: zbiranje dinarskih sredstev občanov za 2 izvajalca z 2-mesečnim poskusnim delom. Delo je organizirano v izmeni.

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
Pod 1: da imajo visoko izobrazbo ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj
Pod 2: da imajo srednjo šolo ekonomske, splošne ali administrativne smeri in 1 leto delovnih izkušenj.

Kandidati, ki izpolnjujejo objavljene pogoje in menijo, da bi navedena dela lahko uspešno opravljali, naj vložijo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov:
Ljubljanska banka — Temeljna dolenska banka, Novo mesto, Kettejev drevored 1.
Prijavljene kandidate bomo pisno obvestili o izbiri najkasneje 45 dni po preteku roka za prijavo.

673/40-84

Industrija motornih vozil
razvojni inštitut
Novo mesto, Zagrebška c. 18-20
Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge za nedoločen čas v sektorju izdelave prototipov:

1. — 2 kleparjev
2. — 2 ključavničarjev
3. — 2 mizarjev
4. — 1 strugarja
5. — 1 avtomehnika
6. — 1 skladišnika
7. — 1 snažilke (dopoldansko delo)

Od kandidatov pod zap. št. 1. do 5. pričakujemo kvalifikacijo v stroki, pod zap. št. 6. kvalifikacijo trgovca, od vseh pa 3-letne delovne izkušnje.
Poskusno delo pod zap. št. 1. do 6. traja 2 meseca, pod zap. št. 7. pa 1 mesec.
Kandidatom nudimo zanimivo, kreativno in dinamično (ni traku, ni velikih serij) delo na področju izdelave prototipov počitniških prikolic in avtomobilov.
Prijave je treba poslati v roku 15 dni na naslov: IMV — Razvojni inštitut, Novo mesto, Zagrebška c. 18 - 20. O izidu objavnega postopka bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po objavi tega oglasa.

680/40-84

**KZ „Krka“ Novo mesto,
TOZD „Brazda“,**

razpisuje
javno prodajo krav molznic,
ki bo v nedeljo, 7. 10. 1984,
na posestvu v Jurki vasi pri
Straži, ter naslednjo nede-
ljo, 14. 10. 1984, na pose-
stvu na Klevevžu pri Šmarje-
ti, obakrat ob 9. uri.
684/40-84

**Komisija za delovna
razmerja
Novoles TOZD Sigmat
Brestanica**

objavlja
uradni popravek

Popravi se besedilo objave
(št. objave 663/39-84 z dne
27. 09. 1984), in sicer je
pravilno:

1. Skladiščnik materi-
ala (1) za določen čas
6 mesecev.

Vse ostalo je nespremenje-
no.

Delavska univerza Brežice

vpisuje
v šolskem letu 1984/85
naslednje izobraževalne oblike:

šole — programe

- višoka šola za organizacijo dela (1. in 2. stopnja)
- za voznike motornih vozil
- za obdelovalce kovin in upravljalce
- osnovna šola za odrasle

Tečaji

- krojenja in šivanja
- za voznike viličarjev
- za kurjače kotlov
- strojepisja
- tujih jezikov
- higienskega minimuma
- varstva pri delu
- vodenje poslovnih knjig
- za voznike čolnov

Po dogovoru organiziramo tudi druge izobraževalne oblike. Vpišete se lahko vsak dan od 7. do 14. ure, ob sredah do 16. ure na Delavski univerzi v Brežicah, Trg dr. Ivana Ribarja 12. Informacije lahko dobite tudi po telefonu (068-62-402).

667/40-84

Komunalno stavbno podjetje „KOSTAK“ Krško

objavlja javno licitacijo za odprodajo

**osebnega avtomobila R-4 TLS, letnik 1978,
neregistriran, v voznom stanju.**

Izključna cena je 60.000,00 din.
Licitacija bo v petek, dne 12. 10. 1984, ob 12. uri pri skladišču DO „KOSTAK“ Krško v Žadovinku.
Vozilo si je možno ogledati eno uro pred licitacijo.
Interesneti morajo vplačati varščino v višini 10% od izključne cene.

666/40-84

Komisija za delovna razmerja pri „Surovini“—tozd Celje

objavlja prosto delovno mesto
za dela in naloge
v poslovni enoti Brestanica

pomočnik poslovođe - 1 delovno mesto

Pogoji: srednješolska izobrazba kovinarske, komercialne ali trgovske smeri, vozniški izpit „B“ kategorije, 2 leti delovnih izkušenj. Poskusna doba 2 meseca.

Delo se združuje za nedoločen čas. Stanovanja ni. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi v časopisu na naslov:
Komisija za delovna razmerja pri „Surovini“—tozd Celje, Mariborska c. 63.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

668/40-84

Srednja šola za gostinstvo in turizem Bled Bled, Prešernova 32

razpisuje vpis na

Hotelsko fakulteto Opatija-Dislocirani oddelek Bled — Smer hotelirstvo za šolsko leto 1984/85 (I. st. študij).

Pravico do vpisa imajo vsi, ki imajo dokončano srednjo šolo in so v rednem delovnem razmerju.
Vpis bo v soboto, 6. oktobra 1984, na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Bled od 9.30 do 13. ure.
Informacije lahko dobite po telefonu 064/77-331.

669/40-84

Mercator — Velepreskrba Ljubljana TOZD Standard, Novo mesto, Glavni trg 3 Delavski svet TOZD Standard

razpisuje
dela in naloge s posebnimi pooblastili

Vodje gospodarsko - računovodske službe

Pogoji:
— višja izobrazba ekonomske, oziroma finančne smeri ali srednja strokovna izobrazba enake smeri in
— 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih
— moralno-politična neoporečnost
Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še splošne pogoje po zakonu o združenem delu ter zakonu o delovnih razmerjih in imeti organizacijske sposobnosti vodenja.
Naloge se razpisuje za dobo 4 let.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi oziroma razpisu na naslov Mercator - Velepreskrba-TOZD Standard Novo mesto - za razpisno komisijo.
Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po zaključnem razpisu.

Komisija za delovna razmerja TOZD Standard Novo mesto

objavlja
prosta dela in naloge za nedoločen čas

1. Poslovođe v prodajalni Pogača, Novo mesto
2. dveh prodajalcev tehnične smeri v prodajalni Šentjernej

Pogoji za sprejem:
Pod 1: — visokokvalificirani trgovski delavec živilec.
— 5 let delovnih izkušenj v zahtevani stroki
Pod 2: — kvalificirani trgovski delavec tehnične smeri
— 5 let delovnih izkušenj v zahtevani stroki
Pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema splošna služba TOZD Standard 15 dni po objavi. Kandidati pa bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po zaključni objavi.

Srednja kmetijska šola Grm, Sevno na Trški gori 13, Novo mesto,

razpisuje
javno licitacijo za prodajo:

1. 1 kom silokombajn „Mengelle“
2. 1 kom stiskalnica za grozdje — hidravlična
3. 1 kom stiskalnica za grozdje
4. posodo za vino razna

Licitacija za osnovna sredstva pod št. 1 bo v soboto, 6. 10. 1984, ob 10. uri na posestvu kmetijske šole pod Trško goro, osnovna sredstva pod št. 2., 3., 4 pa v soboto, 13. 10. 1984, ob 10. uri na dvorišču gradu Grm, Skalickega 1.

679/40-84

OBVESTILO O DERATIZACIJI (zastrupljanju podgan in miši) V OBČINI TREBNJE

Po odloku o obvezni splošni deratizaciji v občini Trebnje (Skupščinski Dolenjski list št. 24/76 z dne 18. 11. 1976) ter na podlagi odločbe skupščine občine Trebnje — sekretariata za občo upravo in družbene dejavnosti št. 512-2/78-2 z dne 1. 10. 1984 bo Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto izvajal deratizacijo v naseljih Trebnje, Mirna, Mokronog in Šentrupert v dneh od 5. 10. 1984 do 11. 10. 1984. Točna navodila in opozorila bodo objavljena povsod, kjer bomo izvajali deratizacijo.

Zavod za socialno medicino
in higieno, Novo mesto
Mej vrti 5, tel. 21-253
678/40-84

Kmetijska zadruga Krka Novo mesto, TOZD „Brazda“,

je pričela s prodajo kvalitetnih sort jabolk Jonatan, zlati de-
lišes, aidared, jonagold in gloster.

Prodaja je na delovišču Brezovica pri Šentjerneju vsak dan od 8. do 17. ure, v nedeljo pa od 8. do 12. ure. Kupcem se priporočamo.
Informacije na telefonsko številko 068 32-021.

683/40-84

Zavarovalna skupnost Triglav Območna skupnost Krško Delavski svet

objavlja
prosta dela in naloge

Referenta za transportna in kreditna zavarova- nja in izterjavo regresov

Pogoji:
— višja ekonomska izobrazba in 2 leti delovnih izkušenj ali srednja ekonomska izobrazba in 4 leta delovnih izkušenj s trimesečnim poizkusnim delom.
Prosta dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Pisne ponudbe naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov:
Zavarovalna skupnost Triglav, Območna skupnost Krško, Trg Matije Gubca 3, 68270 Krško, odbor za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja. O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

682/40-84

OBVESTILO

Komite za družbeni razvoj skupščine občine Novo mesto na podlagi 5. člena zakona o vinu (Uradni list SRS, št. 16/74)

DOLOČA ČAS TRGATVE GROZDJA V LETU 1984

Vinogradniki, ki imajo nasade žlahtne trte, ne smejo pričeti s trgatvijo zgodnjih sort (portugalka, rizvanca, šentlovrenke in gameja) za predelavo in prodajo

pred 6. oktobrom 1984

Čas trgatve je določen na podlagi meritve sladkornih stopenj, ki jo je opravila strokovna komisija na območju celotne občine.
Rok trgatve ostalih sort bo določen oziroma objavljen naknadno.

686/40-84

V skladu z letnim planom Občinska raziskovalna
skupnost Kočevje

RAZPISUJE NAGRADNI NATEČAJ za inovacijske dosežke na področju tehničnih, organizacijskih in družbenih inovacij v letu 1985

Natečaj je namenjen spodbujanju inovacijskih dosežkov na področju tehničnih, organizacijskih in družbenih dejavnosti.

1. Na razpis se lahko prijavi organizacije združenega dela v okviru svoje dejavnosti in občani z območja občine Kočevje.

2. Kriteriji ocenjevanja bodo naslednji:
— izdelek oz. predlog mora biti s področja tehničnih, organizacijskih oz. družbenih dejavnosti
— izdelek mora imeti vgrajene izvirne lastne rešitve ali nove rešitve, ki so sicer znane, a predstavljajo bistveno novost

— organizacijski predlog oz. inovacijski predlog na področju družbenih dejavnosti mora vsebovati izvirne in uporabne rešitve.

3. Podeljene bodo naslednje nagrade:

1. nagrada..... 50.000 din
2. nagrada..... 40.000 din
3. nagrada..... 30.000 din

4. Izbiro bo opravil Odbor za pospeševanje inovacijske in raziskovalne dejavnosti pri občinski raziskovalni skupnosti.

5. Kandidati naj dostavijo pismene prijave z obrazložitvijo, ki mora vsebovati:

— načrt, skico ali fotografijo, ki daje zadovoljivo informacijo o izdelku
— pismeni elaborat o organizacijskem predlogu
— v čem je izvirnost izdelka oz. predloga
— pridobitve oz. gospodarsko korist, ki jo nudi nova rešitev oz. izdelek.

6. Rok za dostavo izdelkov Odboru za pospeševanje inovacijske in raziskovalne dejavnosti je **do 30. junija 1985**. Izdelke dostavite na naslov: Občinska raziskovalna skupnost Kočevje, Ljubljanska cesta 25, 61330 Kočevje.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST
KOČEVJE
677/40-84

delovna organizacija

emona merkur

LJUBLJANA, ŠMARTINSKA 130

Komisija za delovna razmerja TOZD supermarket Ljubljana, Kersnikova 2,

Vabi k sodelovanju

DELAVCA ZA PRODAJO MESA

Pogoji: KV mesar z delovnimi izkušnjami.
Izbrani kandidat bo sprejet v delovno razmerje za nedoločen čas in z enomesečnim poskusnim delom. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi na naslov: Emona Merkur, služba za kadrovske in splošne dejavnosti, Ljubljana, Šmartinska 130.
O izbiri bomo vse kandidate obvestili v 15 dneh po zaključnem roku za sprejemanje prijav.

Vroče okoli ogrevanja

Trenutno so vroče razprave, peči pa še mrzle

KOČEVJE — Zima je pred vrati, v Kočevju pa je še marsikaj okoli centralnega ogrevanja nejasnega. V marsikaterem bloku še ne vedo, kdaj se bodo grel, kako se bodo grel, oz. če se sploh bodo.

V nekaterih blokih posamezni stanovalci ali več stanovalcev še niso plačali kurjave niti za lani, nekateri pa še ne za kurilno sezono, ki je pred vrati. V več blokih, kjer je sicer urejena napeljava za centralno ogrevanje, stanovalci sami prebijajo dimnike (ker si postavljajo peči), in to nekateri res v dimnike, drugi pa v zračnike, zaradi česar lahko med kurjenjem pride do

požara. Ponekod so se stanovalci celih blokov odločili, da odpovejo centralno kurjavo, in si sami urejajo peči, štedilnike ali etažno ogrevanje.

Na nedavnem sestanku predsedstva SZDL za mesto Kočevje je bilo pojasnjeno, da bo za Kočevje uvedeno enotno ogrevanje iz osrednje toplarne na LIK. Najprej bo urejena povezava med LIK in Melaminom.

J. P.

TREBANJCA NA GROBNIKU

GROBNIK — Cestno hitrostnih dirk za prvenstvo Slovenije, ki so bile preteklo soboto na Grobniku, sta se iz trebanjskega motoklubu udeležila tudi Branko Rokavec in Jože Avguštinčič. Medtem ko je sledni odstopil, je B. Rokavec v kategoriji super bieke nad 250 ccm zasedel odlično 3. mesto. Rokavec bi bil morda še boljši, ko bi v prvi vožnji ne odstopil, saj je v drugi zasedel 2. mesto in skupno tretje.

DOBILI PRIZNANJE

Za dan pionirjev sta našo šolo obiskala borca Ema Muser in Martin Pavlin, ki sta nam predala priznanje OO ZZB Novo mesto za ohranjanje revolucionarnih tradicij. Metod Krvina pa je podelil bronaste značke najprizadenejšim gasilec.

INGRID ŠIŠKO
OŠ Šentjernej

NAŠI NAČRTI

Na sestanku oddelčne skupnosti smo učenci 7. sprejeli delovni načrt. Sklenili smo, da bomo zbirali papir, pogozdovali, delali na vrtu in si med seboj pomagali pri učenju. Pogovarjali smo se tudi o disciplini in sklenili, da bomo resnejši.

SIMONA JERMAN
OŠ Semič

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

PREKLICI

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 4. oktobra — Frančišek Petek, 5. oktobra — Marcel Sobota, 6. oktobra — Bruno Nedelja, 7. oktobra — Dan topništva, Ponedeljek, 8. oktobra — Pelagija Torek, 9. oktobra — Abraham Sreda, 10. oktobra — Zlatko Četrtek, 11. oktobra — Emilijan

LUNINE MENE

10. oktobra ob 0.58 — Ščip

KINIO

BREŽICE: 5. in 6. 10. ameriški film No. 1 — ljubi in ubija. 5. 10. francoski film Ljubke sorodnice. — 7. in 8. 10. francoski film Razkropice se, kaj zitate. 9. in 10. 10. francoski film-Obračun pri trgovini.

malio glasi

STANOVANJA

DAM 10.000 din nagrade tistimu, ki mi odda ali priskrbi skromno sobico, takoj vseljivo. Telefon 25-206, od 14. do 15. ure.

ODDAM sobo v Novem mestu dekletu, po dogovoru tudi za delno pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (5796/84).

DIPLOMIRANA EKONOMISTKA nujno potrebuje garsonjero, ali sobo z možnostjo kuhanja, v Novem mestu. Pirc, Cvetlična 6, Brežice, telefon 61-003, po 16. uri.

SOBO in kuhinjo, opremljeno v Brežicah oddam brezplačno za dobo 6 mesecev. Pismene ponudbe pošljite pod šifro: UGODNO

TRICLANSKA DRUŽINA najame stanovanje v Novem mestu ali okolici. Ponudbe na telefon 24-246, popoldne.

Motorna vozila

TOMOS 15 SLC prodam. Anton Kos, Sentjurje 12, 68216 Mirna peč.

R 4 GTL, letnik 1983, prodam. Telefon 21-575.

ZABO (citroen), letnik 1968, po delih prodam. Drago Glavič, Rakovnik 10 pri Birčni vasi.

R 4 TLS, letnik 1979, prodam. Pincolič, Kostanjevica, telefon 69-772.

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1983, ugodno prodam ali zamenjam za njivo, gozd ali vinograd. Informacije na telefon 25-841, po 15. uri.

R 4, letnik 1977, ugodno prodam. Ferkolj, Dobravica 23, Sentjernej.

PRODAM Z 101 S, letnik 1978. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Telefon 20-439.

GOLF — J, letnik 1977, prodam. Mrtvice 9, Leskovec, telefon 72-444.

FIAT 125 P, letnik 1979 prodam. Telefon 24-144.

MOTOR MZ 250, letnik 1979, prodam. Jože Konda, Gradnik 9, Semič.

GOLF, lepo ohranjen, prodam. Informacije na telefon 21-946, LADO.

RENAULT 4 TLS, letnik 1979, ugodno prodam. Informacije na telefon 25-359.

ČRNOMELJ: 4. in 7. 10. hongkonški film Gromoviti tiger. 5. in 7. 10. francosko-angelski film Tessa, čista žena. 9. 10. ameriški film Otok dr. Moroja. 11. 10. jugoslovanski film Človek s štirimi nogami.

DOLENSKI TOPLICE: 5. in 7. 10. ameriški film Sled za prekletimi.

KOSTANJEVICA: 6. 10. francoski film Labirint. 7. 10. ameriški film Arabske avanture.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 4. 10. filmsko gledališče — ameriški film Meja na Rio Grande. Od 5. do 7. 10. ameriški barvni film Vnitev Jedia. 6. 10. matineja — japonski risani film Palčica. 10. 10. ameriški barvni film Caboblanco. 11. 10. filmsko gledališče — ameriški barvni film Mož, žena in otrok.

KRŠKO: 4. 10. nemški film Letovanje na Ibici. 5. 10. francoski film Zgodba o dekletu O. 7. 10. japonski film Katakizma ob 15.30. 10. ameriški film Orožje na ramo! 10. 10. ameriški film Hiša groze. 11. 10. nemški film Zgodnja zrelost.

Z 101, letnik 1980, prodam. Švajger, Otočec 55.

126 P, letnik 1981, prodam. Tel. (068) 40-216.

ZASTAVO 101, letnik 1982, prodam. Telefon 25-562.

R 4, letnik 1978, prodam za 17 M. Telefon 25-370.

ZASTAVO 850, letnik 1981, prodam. Telefon 51-460.

Z 750, letnik 1978, prodam. V Brezov log 33, Novo mesto, telefon (068) 24-984.

Z 101, letnik november 1977, ugodno prodam. Tone Draginc, Dobravica 11, 68310 Sentjernej.

Z 750, letnik 1977, v celoti obnovljeno, prodam. Registrirana do julija 1985. Franci Bojanc, Uršna sela 82.

ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Zdravko Turk, Straža 159, 68351 Straža.

ZASTAVO 101 comfort, letnik 1979, prevoženih 44000 km, rdeče barve, dobro vzdrževano, prodam. Telefon 23-334, od 7. do 14. ure.

LADO kombi, letnik 1982, prodam. Brusnice 100, telefon 85-906, popoldne.

ZASTAVO 750, letnik 1979, dobro ohranjeno in dve novi traktorski gumi 11 x 28 prodam. Selak, Luterško selo 13, Otočec.

PRODAM karamboliran FORD TAUNUS, letnik 1971. Telefon 85-989, popoldne.

Z 750, letnik 1972, skupaj ali po delih prodam. Velika Cikava 11, Novo mesto.

R 4, letnik 1980, prodam za 170.000 din + davek. Informacije popoldne na tel. 21-774.

PRODAM karambolirano Z 750, letnik 1975. Cena 6 M. Družinska vas 41/a, Smarješke Toplice.

PRODAM Z 750, letnik 1978 in 1979. Pavel Jevnikar, telefon 49-082, popoldne.

ZASTAVO 101 GTL, staro 10 mesecev, prodam ali zamenjam za cenejši avto. Ključte popoldne 22-170, popoldne 25-167.

Z 750, letnik 1976, ugodno prodam. Tel. 20-584.

NOVO Z 101 GTL 55, še neregistrirano, prodam. Tel. 20-584.

Z 101, letnik 1977, prodam. Marjan Kralj, Gor. Kamence 23, Novo mesto.

JUGO 45, letnik 1982, prodam. Jože Medle, Zabja vas 43, Novo mesto.

GOLF, letnik 1980, prodam. Telefon (068) 44-593, po 14. uri.

Z 750 LC, letnik 1979, obnovljeno, prodam. Cena 13 M. Janez Smrekar, Grad Struga, 68222 Otočec, telefon 85-166.

DIANO, letnik 1977, prodam. Informacije po tel. (068) 82-106.

NOVO ZASTAVO 750 LE prodam. Branko Požek, Gorenjci 3, telefon 57-704 popoldne, zvečer 57-730.

MOTORNO KOLO MZ 150 cm, letnik 1977, prevoženih 4200 km, ugodno prodam. Milan Zagorc, Orehovec, Kostanjevica, tel. 69-708, popoldne.

ZASTAVO 750, letnik 1981, 30.000 km, dobro ohranjeno, prodam. Krešimir Macan, 21. oktobra 17 a, Črnomelj, tel. 51-943.

PRODAM ŠKODO 120 L, letnik 1979. Miro Žagar, Laze 12, Uršna sela.

ZASTAVO 750, letnik 1975, prodam. Janežič, Daljni vrh 3, Novo mesto.

PRODAM RENAULT 12 TL, letnik 1974, potreben manjših popravil. Tel. (068) 68-470 ali po 19. uri tel (068) 67-218.

PRODAM R 4 letnik 1976 registriran do oktobra 1985. Grdin Dušan, Adamičeva 18 Novo mesto.

UGODNO PRODAM ČZ 175 EN-DURO Igor Žabkar, Ul. talcev 1, Kostanjevica.

PRODAM AVTO ZAPOROŽEC, letnik 1976. Marjan Bratkovič, Vrh 26, Sentjernej.

ZASTAVO 750 EL, dobro ohranjeno prodam. Ogled vsak dan. Avdo Džananič, Šegova 8, Novo mesto, tel. (068) 24-777.

PRODAM 126 P, letnik 1982, ali zamenjam za večjega, Jože Škrbec, Jugorje 4, Brusnice.

ZASTAVO 101, letnik 1975, oranžne barve, prevoženih 63000 km, pločevina obnovljena, ugodno prodam. Ivan Žagar, Dolga vas, n. h., 61330 Kočevje.

PRODAM karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1977, poškodovana streha in desna vrata. Janez Dragan, Mirna 161.

125 PZ zamenjam za gradbeni material. Ponudbe zvečer na tel. 346-591.

AMI 8 po delih ugodno prodam. Franc Štupar, Mestne njive 12, Novo mesto.

PRODAM Z 101 C. Informacije od 6. do 14. ure. Tel. 21-358.

PRODAM WARTBURG, letnik 1978. Tel. 72-701. Krško (ves dan).

UGODNO PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1980. Janez Cimerman, Zadružna 2, Črnomelj.

ZASTAVO 750, letnik 1971, neregistrirano, nekoliko obnovljeno, prodam za 2M in čelado MPA Agordo za 1 M. Jože Presker, Zagrad 6, Otočec.

PRODAM WARTBURG, letnik 1975, po zelo ugodni ceni. Anton Kočevar, Lipovec 8, 68333 Semič.

PRODAM FIAT 850 sport coupe, letnik 1972. Telefon: 20-228.

PRODAM obnovljeno Zastavo 101 L, letnik 1976. Delno plačilo možno tudi s kreditom. Telefon (068) 72-875, popoldne.

PRODAM Diano '6, letnik 1987. Dominic (DOMINIČ) Ivo, Družinska vas '89, Smarješke Toplice, telefon 84-960.

PRODAM R12, letnik 1974, registriran do maja 1985. Tel. 23-575.

Kmetijski stroji

PRODAM traktor IMT 533 Ferguson. Povšič, Tržišča 6, Tržišče.

PRODAM traktor Tomo Vinkovič (18 KS) ali zamenjam za težjega. Branko Kolenc, Dol. Kamence 61/b, Novo mesto.

PRODAM traktor Ferguson 540. Telefon 69-100.

PRODAM novo kabinjo za univerzal. Naslov v upravi lista (5698/84).

VARNOSTNI LOK s streho za traktor 539 Ferguson prodam. Franc Fajdiga, Lipovec 2, Semič.

PRODAM

PRODAM lesen ribiški ali lovski čoln, star dve leti. Tasič, Breg 20, Novo mesto.

PRODAM avtomobilsko prikolico, malo rabljeno, po ugodni ceni. Ivan Novak, Zajčji vrh 19, Novo mesto.

DOBERMANE, stare 2 meseca, vrhunske pasme, prodam. Tel. (068) 21-477 od 6. do 6.30 in od 15.30 do 17. ure.

PRODAM avtoradio Becker. Tel. 21-013.

PRODAM strešno okno dimenzije 100 x 100 cm, novo. Jože Baželj, Prisojna pot 14, Novo mesto.

PRODAM barvni televizor za 3,5 M. Tel. (068) 24-259.

ZAMRZOVALNO SKRINJO, rabljeno, prodam. Jože Kalin, Dol. Gradšče 17, Sentjernej.

SPALNICO in kuhinjski kot poceni prodam. Tel. 24-306.

RABLJENO PEČ za centralno (IVAR 20.000 kal) in boiler (ločeno), oboje brezhibno, prodam za 35.000 din. Franc Derganc, 68333 Semič 3, Tel. (068) 56-226.

PRODAM enofazni hidrofor. Jože Dular, Srebrniče 5, Novo mesto.

PRODAM 10 t hlevskega gnoja in motor M 14 prevoženih 2000 km. Martin Grandovec, Vrh pri Ljubnu 17, Novo mesto.

GLASBENI CENTER Benytone prodam. Tel. 85-937.

PRODAM termoakumulacijsko peč 3 kW, rabljeno eno sezono, ter skoraj nov pisalni stroj. Zlemberger, Zabrđe 16, 68233 Mirna.

PRODAM dva mini kompleta znamke Sanyo, japonske izdelave (2 x 30 W). Cena po dogovoru. Jože Golobič, Dol 9, Novo mesto.

PRODAM mlin ključvar — robnik LIFAM, star 10 mesecev, v brezhibnem stanju, po ugodni ceni. Tel. (068) 44-090 popoldne. Stane Kravcar, Cesta Gubčeve brigade 18, Trebnje.

GUME SAVA SEMPERIT (145 x 13), 1 A kvaliteta, prodam. Tel. (068) 85-107.

ŠTEDILNIK Gorenje (4 elektrika, 2 plin, električna pečica, plinska peč Super Ser, 170-litrski hladilnik z zamrzovalnikom, potreben popravila, 2 plastični cisterni po 100 l (novi) in oljni gorilec Calomat (nov) ugodno prodam. Florjančič, Muhaber 17 a, Novo mesto, tel. 24-513 popoldne - zvečer.

PRODAM 4 gume z zračnicami 8,25 x 15-16, platin, nove. Tel. (068) 51-866.

UGODNO PRODAM dve zimski gumi 135 x 15 z obroči. Rafael Kostanjek, Kostanjek 28, Krško.

PRODAM večjo količino koruze v vrečah. Naslov v upravi lista (5695/84).

TRAJNOŽAREČO peč in električni boiler (50 l) prodam. Stane Jarc, Prečna 24, Novo mesto.

PRODAM dva prašiča po 100 kg domače reje. Stara vas 22, Škocjan.

SREBRNO POLARNO LISICO (ovratnik, kučma) prodam. Telefon 24-006, popoldne.

PRODAM diatonično harmoniko izdelave Ivana Kapša (Cis, Fis, H). S. Konda, Gradnik 9, Semič, telefon (068) 56-130 int. 201.

POCENI PRODAM jabolka iz kmečkoga vrta nekaj za obiranje, drugo za predelavo. Hudoklin, V Brezov log 3, Novo mesto, ali telefon 24-957.

PRODAM 4-letno kobiljo, pripuščno, z žrebetom. Anton Sladič, Trebelno 3, Mokronog.

PRODAM kravo ali telico, obe breji 6 mesecev, in motorno škroplilnico Panonija. Angela Lavrič, Primštal 5, Trebnje.

PRODAM DVODELNO OKNO, zastekljeno (120 x 120), in sobna vrata. Seničar, Dol. Kamence 61, Novo mesto.

PRODAM Končarjev štedilnik in hladilnik za 25.000 din. Turčin, Germova 4, Novo mesto.

PRODAM motorne žage Stihl 3 kom. 045 in 1 kom. 038. Mačkovec 6, Novo mesto.

ŽREBICO, staro 6 mesecev, prodam. Dular, Vavta vas 12, 68351 Straža.

PRODAM domač jabolčni kis iz neškropljenih jabolč. Paučič, Ljubljanska 4, Novo mesto.

PRODAM kravo, staro 4 leta, težko 550 kg. Perše, Brežovica 31, Smarješke Toplice.

PRODAM sedem ivernih plošč. Alojz Novak, Potov vrh, Petelinjek 61, Novo mesto.

PRODAM zimska jabolka za obiranje. Tomič, Loke 10 pri Straži.

PRODAM trajnožarečo peč in krzeno jakno — kitajsko jagnje. Številka 42-44, na dva obroka. Zagrebška 21, Novo mesto, telefon 22-456.

PRODAM peč za centralno ogrevanje (25,5 KW) za 10.000 din. Jože Kustelet, Šentjošt 9, 68000 Novo mesto, telefon 43-722.

UGODNO PRODAM obleko in bundo za dečka 12 in 15 let. Naslov v upravi lista (5697/84).

PRODAM navadno harmoniko znamke Kucler (A, D, G). Jože Vivodina, Cerov log 13, Sentjernej.

NOSEČNIŠKI PLAŠČ, moderno krojen, številka 40, ugodno prodam. Telefon 25-986.

BENCINSKI BETONSKI mešalec, ohranjen, prodam. Tel. 24-590.

PRODAM otroško posteljejo z jogijem in otroško kolo. Telefon 24-427.

PRODAM gumi voz 12 col, primeren za traktorsko ali živinsko vprego. Ivan Avguštin, Sp. Dole 7, Krško, telefon 71-136.

PRODAM novo motorno žago znamke husqvarna. Naslov v upravi lista (5699/84).

PRODAM mlado kravo simentalko. Globevnik, Škocjan 2.

PRODAM cirkular za trofaznim motorjem in 40 m2 stenske obloke 7 cm - smreka, po ugodni ceni. Zorič, Šutna 35, Podbočje.

PRODAM ovce (večje število). Prodaja bo v soboto in nedeljo v Dragah. Cenjenim kupcem se opravičujem zaradi neljubega dogodka prejšnje nedelje. Rafael Svigelj, Bočka 2, Metlika.

PRODAM raztegljiv kavč z mehanizmom in dva fotelja (rvj-pliš) staro eno leto, za 45.000,00 din. Telefon (068) 23-217.

ŽREBICO, staro 7 mesecev, prodam. Smolenja vas 11, Novo mesto.

PRODAM sadike žive meje. Pokorny, Novo mesto, tel. 24-289.

KUPIM

KUPIM pletilni stroj. Ponudbe pod šifro: PLETILNI STROJ.

KUPIM povečevalnik »DURST B-30« črnobel. Ponudbe na naslov: Robi Kupec, Marjina Kozine n. h. ali na tel. 21-590.

KUPIM star šivalni stroj (neelektričen) znamke singer ali pfaf, lahko tudi z manjšo napako. Martin Kočevar, Marjana Kozine 20, Novo mesto, telefon 23-400.

VHODNA VRATA z lesu in ograjo za vrt kupim. Naslov v upravi lista (5693/84).

KUPIM dobro ohranjeno ali novo šasijo za R 4. Stane Žabkar, Ul. talcev 1, Kostanjevica.

PEČ, termoakumulacijsko (3-4 KW), kupim. Telefon 44-206, interna 20, popoldne.

KUPIM samonakladalko 16 ali 17. Marija Mesojedec, Češča vas 19, Novo mesto.

KUPIM starejšo hišo ali gradbeno parcelo v Novem mestu ali okolici. Ponudbe na telefon 23-209.

POSEST

VINOGRAD na Dvoru dam v najem za daljšo dobo. Telefon (068) 84-134.

PRODAM parcelo (približno 2 ha) v Prapročah, primerno za gradnjo. Informacije med tednom na telefon (061) 50-743, zvečer, soboto in nedeljo v Prapročah 6 pri Straži.

UGODNO prodam vinograd v izmeri 10 arov v Vinjem vrhu. Naslov v upravi lista (5694/84).

UGODNO prodam 6 arov vinograda in 6 arov košenice, primerno za gradnjo zidanice, v neposredni bližini Dolenskih Toplic. Informacije na telefon (061) 342-496.

RAZNO

NA DOLENSKEM ali v Beli krajini vzajem v najem večji prostor ali dva manjša (klet, opuščen hlev ipd.), primerna za mirno glasbeno ustvarjalnost. Telefon (068) 23-174.

STAREJŠA ZAKONCA brez otrok sprejmeta samsko upokojenko za pomoč v gospodinjstvu. Regina, Dol. Kamence 5, Novo mesto.

RIBIŠKO PALICO (teleskopko) sem pozabil pri Otočcu. Prosim najditeља, če mi jo proti nagradi vrne, ker mi je drag spomin. Ivan Zagorc, Volčičeva 3, Novo mesto.

V VARSTVO vzamem otroke. Telefon 25-492.

ČRNOMALJCI VABIJO NA MIRNO GORO

ČRNOMELJ — Črnomaljski planinci pripravljajo ob svojem dnevu 7. oktobra na Mirni gori proslavo s kulturnim programom. Odhod na Mirno goro bo v nedeljo, 7. oktobra, izpred vrta Čardak v Črnomlju ob 7. uri, izpred penzionca Smuk v Semiču pa ob 8. uri. Ob 11. uri se bo na Mirni gori pričela proslava ob 30-letnici tamkajšnjega planinskega doma, v prostorih doma pa bo filatelistično društvo iz Črnomlja pripravilo razstavo znamk o naravi, planinsko društvo pa o 33-letnem delovanju svojih članov. Hkrati bo ustanovni sestanek planinske sekcije COŠ Semič. Vabljeni so tudi ljubitelji planin izven črnomaljske občine. Vsi bodo dobili značke, družine pa še posebne diplome. Za jedajo in pijačo bo poskrbljeno. Če bo dež, bo na Mirni gori le seja upravnega odbora ter podelitev priznanj uslužbencem v društvenih gospodarskih objektih, ki pa se je planinci lahko prav tako udeležijo.

JOŽE TURK, Gotna vas, Novo mesto, prepovedujem kakršnokoli delanje škode ali prilaščanje v Gotni vasi. Vinarebri in na Kozjem vrhu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ANTON KASTELIC iz Velike Ševnice 14 preključim besede, ki sem jih neupravičeno izgovoril 6. 9. 1983 in 29. 6. 1983 na račun MILENE ZUPANČIČ in VIKTORJA ZUPANČIČA iz Velike Ševnice 8. in se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

ANTON JAKŠE, Orehovica 38, skrbnik D. Heur Vite, Hrastulje 8, preključim vsako kupno pogodbo, ki je bila sklenjena samo z Vito, za neveljavno.

ANA TRLEP, Gor. Selce 12, Dobrič, se javljam na preključitev Anice in izjavljam, da sem lastnica premeščen in nepremičnin jaz, ona je le solastnica nepremičnin, zato je njen preključ neveljavno.

ANA ŠUŠTERŠIČ, Veliki Podljuden 23, Uršna sela, opozarjam Karolino ZUPANČIČ in moža iz Vel. Podljudna, naj ne širita lažnih govoric in žaljkov o meni. Prosim, da preključite vse lažne govorice, sicer jih bom sodno preganjal, hkrati opozarjam vse vaščane, naj se ne lastijo in izkoriščajo pašnikov, njiv in gozdov pokojnega Viktorja Bukovca.

CESTITKE

Dragemu bratu ALOJZU BREZOVARJU iz Dol. Straže iskreno čestitajo za minulo praznovanje ob 50. rojstnem dnevu in mu želijo veliko zdravje. Sestra in brata z družinami.

V soboto bo praznovala svoj življenjski praznik draga mama ANICA PLANTAN iz Vel. Cerovca 19. Ob praznovanju ji iz srca želimo vse najlepše, predvsem pa zdravja. Cestitke veljajo tudi očetu za minulo praznovanje. Hvaležni otroci. Hermina in Marko pa jima pošiljata koš poljubčkov.

Te dni praznuje 75. rojstni dan MARIJA GAZVODA s Pristave, stanujoča v Podgradu. Za visoki jubilej ji želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let med svojimi dragimi. Vsi, ki jo imamo radi.

OBVESTILA

STRANKE obveščamo, da bomo prodajali enoletne rjave kokoši — nesnice za zakol ali nadaljnjo rejo. Prodajati bomo začeli 5. oktobra 1984. Stane ZDRAVJE, Zalog 17, telefon 24-594.

SERVIS CANDY Janez Močnik, Novo mesto, telefon 22-668.

SNEGOBRANE za vse vrste kritin vam dobavljajo in montirajo Obrtno delavnica Daneta MIZIGOJA iz Krškega, telefon (068) 71-637 od 20. do 22. ure, razen vikenda.

DOLENSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto. **USTANOVITELJICA LISTA**: občinske konferenčne SZDE Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Ševnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.

UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (v. d. glavnega urednika in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Rida Bačer, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Alfred Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zel-eznik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič, Ekonomska propaganda: Janko Sajje, Izток Gačnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din. Letna naročnina 900 din — Za delovne in družbene organizacije 1.800 din, za inozemstvo 15 ameriških dolarjev oz. 40 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti). — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenski banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 325 din, za razpise, licitacije ipd. 455 din, 1 cm na določeni srednji ali zadnji strani 495 din, 1 cm na prvi strani 650 din. Vsak mali oglas do 10 besed 180 din, vsaka nadaljnja beseda 18 din. Na podlagi mnenja sekretarja za informacije IS skupščine SRS (št. 421—1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOCI RAČUN pri podružnici SDK v Novo mesto 52100-603-30624 — Naslov: Dolenjski list 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon uredništva (068) 23-606 in naročniškega oddelka (068) 24-006 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozđ Grafika, Novo mesto — Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Ljubecna Celje

hlevit

tlak za hleve

(063) 33—421, 31—866

Ljubecna Celje

klinker keramične ploščice

(063) 33—421, 31—866

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in brata

LEOPOLDA KMETIČA

se pristrčno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecm ter DO Komet in Dolenjka za darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti, za izrečeno sožalje in kakršnokoli pomoč. Iskrena hvala dr. Špecovi in med. sestri Plutovi, ki sta pokojnemu posvetili vso skrb med boleznijo, govorniku za tople besede slovesa, godbi na pihala in duhovniku za lepo opravljeno pogrebno svečanost. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

Črnomelj, dne 21. septembra 1984

ZAHVALA

Ob boleči in tragični izgubi našega dragega

p. **PETRA VRTAČIČA**

župnika in predstojnika v Dobovi

se iskreno zahvaljujemo škofu dr. Francu Krambergerju za pogrebno slovesnost, msgr. Alojziju Turku, beograjskemu nadškofu in dr. Stanku Leniču za slovo v imenu ljubljanske nadškofije, gen. vikarju Metodu Pirihu za slovo v imenu koprške škofije, dekanu g. Ediju Eberlu in prijatelju g. Romanu Kavčiču za slovo v imenu novomeške dekanije, sobratom duhovnikom in sobratom frančiškonom za udeležbo na pogrebu, p. provincijalu dr. Mihaelu Vovku za poslovljni govor. Naj bo na tem mestu ponovno izražena zahvala reševalcem gasilske enote iz Novega mesta, novomeškemu pogrebnemu zavodu za prijazno naklonjenost in postaji milice iz Novega mesta za urejanje prometa ob pogrebu. Zahvala še dobovskim faranom, sorodnikom, prijateljem, pevcem, godbenikom, vaščanom, posebno Kaplanovi, Meničevi in Karlu Trametu. Vsem, ki ga hranite v lepem spominu, iskrena hvala!

Žaluječi: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

STEVA PETROVIČA

iz Trebnjega

se zahvaljujem dobrim sosedom za pomoč ter sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala osebjem kirurškega oddelka novomeške bolnišnice in zdravstvenemu osebjem ZD Trebnje. Pristrčna hvala vsem trem govornikom za poslovljne besede, godbenikom in lovskim tovarišem ter kaplanu za lepo in ganljivo opravljene obrede.

Žaluječi: žena Marija, brat Stojan in sorodniki

Trebnje, Kukunjevac, Pakrac, Beograd, Kranj, Ljubljana, 25. 9. 1984

*Kako se izgublja na koncu nje kamniti plot,
tvoja življenjska pot, a ti ne moreš več mimo,
ulica slepa, gluha, ne moreš več nazaj.*

ZAHVALA

Ob tragični in boleči izgubi našega dragega moža, očka, sina, brata in zeta

VIKTORJA ZUPANČIČA

roj. 1957

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob težkem trenutku stali ob strani, nam pismeno ali ustno izrazili sožalje, našega dragega Viktorja pa v tako velikem številu spremili na zadnji poti in njegov prerani grob zasuli s cvetjem in venci. Posebej se zahvaljujemo dr. Macanu za takojšnjo pomoč. Najlepša hvala pokojnikovim najbližjim prijateljem in sodelavcem za organizacijo pogreba, vsem trem govornikom za poslovljne besede, tov. Janiju Stepanu, mojim sodelavcem iz IMV-družbena prehrana, sodelavcem Lekarne Novo mesto, sosedom z Zadržne c. v Črnomlju in Gabra pri Semiču ter vsem sorodnikom in znancem, pevcem in kaplanu za opravljeni obred. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih, še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: žena Dragica s sinčkom Dejanom, oče, mama, brat Janez, sestra Zofija z družino, tati, tašča ter ostalo sorodstvo

Rožni dol, Črnomelj, Gaber pri Semiču, Novo mesto

*Ljubil si vse, kar obdajalo te je,
v gozd si rad zahajal, kjer je ugasnilo
tvoje mlado življenje. In vse bolj
osamljene naše so poti, odkar v temnem
grobu počivaš, Jože, ti.*

ZAHVALA

V 25. letu nas je tragično zapustil naš dragi sin, brat, stric in nečak

JOŽE GREGORIČ

z Malega Podljubna 11

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih trenutkih ter vsem, ki so nam kakorkoli izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojnika tako številno spremili k mnogo prezgodnjemu počitku. Hvala kolektivu GG TOZD Gozdarstvo, obrtniku Jožetu Fabjanu, Tovarni zdravi Krka — odd. ATB in ZTKO za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala tov. Pavcu za poslovljne besede ob odprtem grobu in kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žaluječi: vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu se je od nas za vedno poslovila naša draga mama

ANA KUKAR

roj. Štukelj
iz Stranske vasi 13

Pristrčno se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč. Posebna zahvala zdravstvenemu osebjem iz Semiča, kolektivu Iskra, IMV Novo mesto, župniku za opravljeni obred in vsem tistim, ki so pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žaluječi: vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 69. letu zapustila draga mama, stara mama in prababica

KAROLINA REŠETIČ

iz Mihovega 7, Šentjernej

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, posebno pa sosedom, ki so nam stali vedno ob strani. Obenem najlepša hvala za podarjene vence in cvetje, župniku in kaplanu pa za opravljeni obred.

Žaluječi: vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

JOŽEFA SELAN

iz Šentjerneja 161

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom za pomoč in tolažilne besede znancem, GG obrat Kostanjevica za podarjeni venec. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žaluječi: hčerka Anica, sin Polde in sin Jože z družinami

*Mami, naj ti bo lahka zemlja
ki si jo tako ljubila.*

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama

JOŽEFA ZORC

iz Stehanje vasi

Pristrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za podarjene vence in cvetje ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvalo izrekamo tudi pevcem in župnikoma za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj iskrena hvala!

Žaluječi: hčerke Pepi, Rozi, Vija, sinovi Jože, Stane, Lojze in Milan z družinami

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustila naša draga žena, mama, sestra, teta in babica

JOŽEFA PETERLIN

z Vinjega vrha 38

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi osebjem novomeške bolnišnice ter župniku za opravljeni obred.

Žaluječi: mož Franc, sin Tone in Franci z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

JOŽEFE ŠKRAJNAR

Boričevo 3

se pristrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, GG Novo mesto, trgovini Tekstilu Novo mesto — tozd Tonosa Ljubljana, družini Lajevec iz Ljubljane za podarjene vence in cvetje ter izrečeno sožalje. Posebna zahvala duhovnikom za lepo opravljene pogrebne svečanosti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluječi: vsi njeni

Novo mesto, Ljubljana, Sydney

ZAHVALA

Neozdravljiva bolezen nam je v 69. letu iztrgala našega ljubelega očeta in starega očeta

LUDVIKA MIRTA

iz Dobrave

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, pokojnemu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Iskrena hvala pevcem iz Koprivnice, govorniku tov. Bahču in župniku za opravljeni obred.

Žaluječi: hčerke Fanika in Marica z družinami ter sin Jože in ostali sorodniki

*Preljuba mama naša,
prezgodaj si odšla od nas.
V domu našem je praznina,
v srcih naših bolečina,
spomin na tebe pa živi,
čeprav te več med nami ni.*

V SPOMIN

2. oktobra mineva leto žalosti in samote, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustila draga žena, mama, hčerka in sestra

JOŽICA GOSENCA

z Radovice pri Metliki

Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje in prižigate sveče na njenem preranem grobu.

Žaluječi: vsi njeni

*V našem domu je praznina,
ker ni več ropota mlina,
v srcih je ostala bolečina.*

V SPOMIN

Z bolečino v srcih se spominjamo 2. oktobra 1983, ko je za vedno ugasnilo življenje našemu dragemu očetu

ANTONU KUKARJU

iz Podzemlja 27

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Njegova družina

